

په یاما ره مه زانی

دانان

حسین نایف کواشی

پیډاچوون

ملا محمد کوقلی

په ږتووک : پهياما رهمه زانی

دانان : حسين نايف کواشی

پیداچوون : ملا محمد کوقلی

ژمارا سپارتنی : (٢١٦٩)

چاپا : دووی

سال : ١٤٣٢ هـ ، ٢٠١١ م

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

((شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُكَايُ لِلنَّاسِ
 وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُكَايِ وَالْفَرْقَانِ فَمَنْ شَكَّ مِنْكُمْ الشَّهْرِ
 فَلْيَصِمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ
 أُخْرٍ يُرِيكَ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيكَ بِكُمُ الْعُسْرَ
 وَاتَّكِمُوا الْعِدَّةَ وَاتَّكَبِرُوا إِلَهَ عَلَيَّ مَا هُكَايُكُمْ
 وَأَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)) .

{ سورة البقرة: الآية ١٨٥ }

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پيشگوتن

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده.....

روژی گرین خودان قهدر و بوها پشتی مه حمدو و شوکرا خودی
کرین و صلوات و سهلام ل سهر قاسدی خودی کرین ، ئەم دی بیژین
بخیر بیت هه یقا رهمه زانی، هه یقا هاتنه خوارا قورئانی، هه یقا روژی
گرتنی، هه یقا تهراویح و نقیژیت شهقی ، هه یقا زیدهبونا خیر و
قهنجیان ، هه یقا لی بورین وگه ردهن ئازا کرنییه ژ ناگری جهه نه می،
هه یقا نی کرنه فهیا سوز و په یمانایه د گهل خودی تهعالب جه ئینانا
ئهمر و نه هییت وی ، هه یقا تهوبی یه ، هه یقا جهادی و سهرکه فتنا
ئیسلامی یه ل سهر کافر و موشرکا ، هه یقه که شهقه که ب تنی تیدا
خیرا وی بهرامبر هزار هه یقانه (لیله القدر)، فیجا چهوا که یف
بومه چینابیت و که یفا مه ناهیت ب هه یقه کی دهرگه هین به حه شتی
تیدا فه دین و دهرگه هین جهه نه می تیدا تینه دائیخستن، و شهیتان
تینه گریدان ، ومه لائیکهت دگهل قاصدی پیغه مبرهرا کو(جبریل)ه
تینه دونیای، هه یقه که خیر تیدا زیده دین ، گونه ه تیدا تینه
ژیرن ، بانگه وازییه که بو هه می یان : ئەی ئەوی تول خیری دگه ری

و ته خير بقیّت کهره م که نهفه هه یفا خیرانه، نهی خرابکار بلا
 خرابی بهس بیت خرابیا کیّم بکه ماحهتا کهنگی تو دئ مینی ب قی
 رهنگئ کریّت ، گوّه بده فان بهیتیّت (نالبهندی) ل خواری

گهلی عهبدو موسولمانین نهزه رکه ن شهرو غهوغائی
 نهو ئهم پیسه ئینسانین لهورا دین کهفته بهر تائی
 مهمولکئ غهفلهتئ کیلا چه رین تیّدا وهکی چیلا
 مهدونیا گرت و دین هیلا عومر روژه چو ئافائی
 خودئ دونیا بو تاعهت دا نهبو هیلان و لهزهت دا
 وهکی دین لی نهبا نه ددا

قیجا یاباشه ئهم خو زحمهت بدهین و مفای ژ زیان و ساخلهمی و
 کهنجاتی یا خو وهربگرین و ئافا بکهین ب عیبادهت کرنا خودئ
 تهعلا ب رهنگهکی ئهو پی ژ مه رازی بیت وئهم ژ دل بهرهف خودئ
 فه بچین ب تهوبه کرنهکا تهوبا نه صوح داکو نهفه ب بیته زاد بو مه
 ل روژا قیامهتئ روژا چ مال و عهیا مال مفایی نه گههینه مروقی تیّنه
 بیت کارو کریاریت مروقی بیّت چاک ﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ﴾
 [الشعراء ۸۸-۸۹]

گهلی خویشک و برا: روژی عیبادهتهکی تایبهته و نهوهکی چ
 عیبادهتین دی یه ، ژبه رکو روژی ئیرادهت و موحداهی و خو زحمهت
 دانهکا مهزن پی دقیّت هتا مروقی شیانا روژیگرتنئ هه بیت وئه گهر
 ب قی رهنگی نه بایه خودئ زی دزانیت نهوی روژی بو خو ژ هه می

عیباده تا نه دگرت و پتر چه ژئ نهد کر ، روژی ب دهست فه بهردانه کا مه زنه بو خودئ تهعلا (تهسليم بونه بو خودئ) ، ژ بهر فئ چه ندئ نهوی روژی گری خهلات کری ب خهلاته کئ مهزن ، د چه دیسه کیدا هاتی یه ژ نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودئ لئ بیت] گوت من گول پیغه مبهری بو ﷺ کو وی دگوت ، خودئ تهعلا گوت ((كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ هُوَ لِي وَأَنَا أَجْرِي بِهِ فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخَلْفَةٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطِيبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ)) [موسلم فه دگوهیزت].

((ههر کاره کئ باش یئ کوری ئاده می هه بیت بو وی یه روژی تیینه بیت نهو بو منه و نه ز دئ خهلاتئ روژی گری ده می و نه ز سیند دخوم ب وی یئ نه فسا محمدی د دهستیدا بیهنا ده فئ روژی گری خوشتره لنک خودئ ژ بیهنا مسکئ . - الله اکبر - چهند خیره کا مه زنه بهرام بهر کاره کئ ب سانه هی و بی زهحه مت .

گه لی روژی گرا : روژی کاره کئ بی رویمه تی یه و کهسه ک نزانیت کانئ مروفتئ ب روژی یه یان نه ، خودئ تیینه بیت نهو یئ زانایه ب کار و کریاریت به نییئت خو چ ناشکرا بن یان فهشارتی بن ، د بیت هنده ک کهس هه بن و بیژن گرتنا روژییا بزهحه ته (به لئ ژ بیر نه کهن لنک فان توخمه کهسان نهوین ب فی رهنگی بن خو خوارن و فه خوارن ژ ی ب زهحه ته وب راستی یا ب زهحه ته چونکی فان مروفا خو فییری خوشکاندنئ نه کرینه بو خودئ) و نه گهر بیژن

دونیا گهرمه و چلی هافینی یه بلا نهو باش بزائن و بی شک کو خو نه گهر چلی زفستانی بایه و روژ د کورت بانه نهوان روژی نه دگرتن ژ بهرکو وان خو فیبری خوشکاندنې نه کرینه بوخودی تهعالا، وگونهها چاقیت وان ییت تاری کرین ژ حهقیی و دلیت وان ییت رهش کرین ژ قریژا گونهها ، وهه ریا دیتی زهحه ته بهلی بلا ژ بیرا مه نه چیت کو بهحه شت هاتی یه په ژانکرنی ب نه خوشی یا وجهه نه م هاتی یه په ژان کرنی ب خوشی وشه هه واتیت دونیای، نه نه سی کوری مالکی [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ)) [موسلم فه دگو هیزت] ، گه لی موسلمانا روژی ل نك پيشیت فی ئومه تی و مروقییت خودی گه لهك یا مه زن بویه ، عومه ری کوری خه طابی [رازی بونا خودی لی بیت] د گوت : (بخیر بییت نهوا مه ژ گونهها پاقر دکهت رهمه زان هه می یا ب خیره ، روژی گرتنا روژییت وی ورابونا شهقییت وی ، وخیرا صه دهقی تییدا وهکی وی یه نهوا د ریکا خودییدا - کو جیهاده - تیته خه رج کرن). نه بو دهردهاء [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت نه گهر ژ بهر سی تشتا نه بایه بو من نه خه م بو نه ز مر بام : سه ری من یی چه ماندی یه بو خودی دسوجدییدا وروژی گرتنا روژه کا دریژ کو گه لهك تییدا برسی وتیهنی بوم وروینشتنا دگهل قه ومه کی ئاخفتن خوشن وئاخفتنییت خو ژیدگرن وهکی کو خوشترین قه سباژیدگرن .

ژ ئیمامی زوهری هاتی یه کو وی د گوت (ههر ئیک ته سبیح د رهمه زانیډا ب خیرتره ژ هزار ته سبیحا نهد رهمه زانیډا) و هندهک زاناییت دی یا گوتی (روژی پاقری ی یه بو لهشی (بدنی) وههر کهسی گهلهک روژی یا بگریت نهوی یا خو دایه خودی) .

گهلی خودان باوهره : سه حکنه وی کهسی ریژ و قه دری ب دته رهمه زانی کا خهلاتی وی چی یه ؟ ناگر په ریسه کی دیت کوری وی یی خوارنی د خوت ل پیش چاقیت روژی گرا ، وی کوری خو سزادا و ئیشاند ب نه گهری بی توره ی یا وی بهرام بهر موسلمانا ، ههر دوی ههفتیډا مر ، زانای وی باژیری د خه ویډا دیت نه وی ل به حه شتی ، گوتی : نهری ما تو نه ناگر په ریسه بوی ؟ نهوی گوت بهلی ، بهلی پال وی دهمی نهز دا مرم خودی نهز گه هاندمه ئیسلامی و نهز موسلمان بوم ژ بهر ریژگرتنا من بو هه یفا رهمه زانی .

بهلی گهلی برا : وهکی نه فال سه ری بوری بو مه و مه زانی کا رهمه زان چهند هه یفه کا پیروزه ل نک پیشین مه ژ سه حابی و تابعی و تابعین تابعا بهلی مخابن گهلهک ژ مه هه نه ب چافه کی دی بهری خو د دهنه رهمه زانی چهوا ؟ * گهلهک بازرگان و دوکاندار هه نه ل نک وان رهمه زان هه یفا خوین میتنه فقیر و هه ژارانه ، و زیده بونا ره صیدئ وان یی لبه نقی لسره حسابا کوریت ملله تی ژئی تیم و فقیر و بیحالانه ، ههره سیکی تشتی دوهی و یی نه فرو نه ئیک بهانه بوچی ؟

ژبه ر کو دوهی نه رهمه زان بو و نه فزو رهمه زانه و خه لکی مه جبوره
فیجا تو و وژدانا خوو.

★ زیده بونا دیاردا خازخازوکیی تایبه تی دهه یفا رهمه زانیدا .

★ زیده مشه بونا خه لکی بو سیکي ب رهنگه کی بی مه عنه و ژ قه ستا
وتایبه تی بو ژن وکچا.

★ فه کرنا خارنگه ها و هه لایوستنا پارچیت قوماشی سی بی
خارنگه ها فه و چونا زه لاما و گهنجا بو فان خارنگه ها و نه فه کاره کی
حه رامه بو خودانی خارنگه هی و وی عاملی لی کاردکته و ههروه سا
بو وی که سی ل فان جیها دخوت وئهو نه یی ریثینگ و بو وان
به رپرسا نه ویت نیجازی و روقسه تی ددنه وان و نه ف توخمه مروفه
هه می د گونه هیدا پشکدارن.

هیقیا مه ژ خودی نه وه کو مه ب رهمه زانی را بگه هینیت وخیرا وی
ب رزقی مه بکته و پروژی ونقیژ وزکرو قورئان خاندنا مه ژ مه
قه بویل بکته . والحمد لله رب العالمین .

نقیسه ر

ملا حسین نایف کواشی

۱۵ شعبانی سال ۱۴۳۱ هـ

م ۲۷ - ۷ - ۲۰۱۰

پیناسهک بوو روژی

روژی: رهنګه کی عیباده تی په ب هیلانا خرن و فه خرن و چوونا نفینا ژنی و هیلانا کار و کریاریت روژی پی دکه فیت ، یان روژی پی کیم دبیت ژ دهسپیکا سپیدی (الفجر) دهمی بانگی نفیژا سپیدی تاکو روژ ناڅا بوونی کو دهمی بانگی مه غره به ، وپه یفا (رمضان) د زمانی دا ب رامانا ژدواریا گهرمی هاتی په .

روژی د مله تین پشیی دا:

گرتنا روژی بو خودی ته عالا ل نک ههر مله ته کی و ل ههر وهخته کی ب رهنګه کی جودا بوویه ، وهکی دیار کو مله تی محمدی ﷺ روژی دگرتن ب هیلانا خرن و فه خرنی .. و روژی گرتنا مله تین بهری مه بوو نمونه: دهمی قورنن به حسی روژییت (مریم) ی دکهت و دبیزیت: ﴿ فَكُلِّيْ وَاشْرَبِيْ وَقَرِّيْ عَيْنًا فَاِمَّا تَرِيْنَ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا فَقُولِيْ اِنِّيْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّا ﴾ [مریم ۲۹] من یا ل سهر خو فهرز کری نه ز بو خودی ب روژی به و دگهل چ مروفا نه ناخقم ، نانو نه ناخفتنا وان رهنګه کی روژی گرتنی بوو بو خودی .خودایی مه زن دبیزیت: ﴿ يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلٰى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴾ [البقرة ۱۰۳] (تهی گه لی خودان ئیماننا خودی لسهر هه وه روژی فهرز کرن ههروه کی لسهر مله تین بهری هه وه فهرز کرین داکو بڅان روژیا هوین ته قوا خودی بکهن وژ وی بترسن).

گه لى خويشك و برايت هيترا : هه يفا رډه زانې وهكى خوله كې (دوره كې) په دقوتابخانه كې دا كو موسلمان هه مى پي ك فه دچنه دقې خوليدا و نه ف خوله ژ چهند روژه كين هژمارتى پي ك دهيت و مروفي فيرى چهند ياسايا دكته و باشتين ياسا نه وه كو گوهداريا خودي و بجه نينانا فه رمانيت وى يه، هه روه سا مروف فيرى نظام و توره و نه دهب دبيت ، مروفي فه قير دقې هه يقي دا حال خوش دبیت ، مروفي زهنگين دزانيت كانې خودي چهند قهنجى دگهل وى دا كرينه و نه گهر نه و يي فه قير بايه دا دچ حال دا بيت ، پشتى روژى گرا ناموژگارييت خودي و پيغه مبهري ﷺ بجه نينانين ول دو ما هيا هه يقي خه لات تينه به لاف كرن و كارته دهينه دان بو فان روژى گران ، مه ته لا وان وهكى مه ته لا قوتابيانه ده مي ل ده سپيكا سالا نوييا خاندني هه تا سال بدوماهيك دهيت وريغه بهري قوتابخاني ل دويف ناستي وان يي خاندني دهره جا دده تي ، به لي هه ركه سه كي پله يه ك (دهره جه ك) يا هه ي و نه ف پله يه ل ديف زي ره كي وزحه مه تا وانايه مروفه ك ۱۰% يان ۵۰% يان ۱۰۰% وهردگريت نه ها بفي رهنگى روژى گر خه لاتيت خو وهردگرن ل ديف زيده ي و كيما سيا ته قوا وان ، فيجا يا باشه بو مه نه م ته قوا خو زيده كهين، داكو پله يا مه ۱۰۰% بيت لنك خودي تهعالا ، مه ته لا رډه زانې وروژي وهكى مه ته لا گولوپا شهحنې يه كا چهوا نه ف گولوپه ده مي دكاره بي را شهحن دبت نه ها هوسا روژى مروفي موسولمان ب شهحنا نيماني وتهقوايي زيده دكته ، نه ي خودي تو ته قوا مه زيده بكه ي و نيمانا مه قايم بكه ي وكاريت مه چاك بكه ي .

رهمه زان هه یفا توبه دارا نه

(إلهی) تو حوکم داری ئه م ب حوکمی ته رازینه
 حه قیقه ت هه ر توی (غفاری) به لی نه فسا مه خایینه
 قه وی نه فسا منا هاره ژ حه دی زی ده دژواره
 یه قین خوینداره نه بو من هه وا دژوارو مه هیشومه
 د دهستی دا نه زی هومه چ خوشی من نه دیتینه
 ژ بهر وی نه یی خودان خیرم نه خوش عه بدم نه جامیرم
 ژ سافیا خو نه زی تیرم هه رو نه ف عه بده شه رمینه
 هه رو نه ف عه بده سه ر شوره کو نه فسا بی سه رو بوره
 درهمه زانی دا عه بدی گونه هکار و عه بدی گوهدار به ره ف خودایی خو
 دزقرن، و نه فیت گونه هکار ژ گونه هی ت خو دهر دکه فن نه و زی ژ بهر
 دوو نه گه را :-

یا ئیکی: مه ردینیا خودی لسه ر عه بدی وی و لی بورین و عه فی کرن
 دفی هه یفا پیروزدا زوره. هه روه کی هاتی بریکین دورست ژ
 پیغه مبه ری ﷺ کو خودی ده ره شه فه کا رهمه زانی دا گه رده ن ئازا کرن
 یا هه ی بو عه بدین خو ژ ناگری جه ه نه می [ترمذی و ئین ماجه فه دکوه یزن].
 یا دووی: شه یطان ده ینه گریدان ب زنجیرو که لامچه یان ل وی ده می
 رهمه زان ده ی ت،

و دەرگه هیڼ ناگری دهیڼه دائیڅستن و دەرگه هیڼ به حه شتی دهیڼه
 فه کرن و بقی رهنگی بهنی (عبد) دی نیزیکی خودایی خو بیت .
 فیجا رهمه زان دهلېشه که بو مروقیڼ گونه هکار کو نه و تهوبه بکهن و
 په شیمان ببن ژ وی چهندا وان کری دبی نه مریبا خودی دا ، نه ری
 نهی نه وی تو تهوبه نه کهی نه ری دی کهنگی تهوبه کهی ؟ پرسیار ژ
 مروقی جحیل و گهنج بکه و بیژدی دی کهنگی ل خو زفری دی
 بهرسقی دت و بیژت هتا کو پیر دبم یی بجویک دی بیژت هتا
 نه ز مهزن دبم و یی فه قیر هتا زهنگین دبم نه ری یی پیرودان عه مر
 دی کهنگی ل خو زفریت و تهوبه کهت ؟ نه ری ما مرن نه تشته کی
 بهرزه و نقیسی یه ل سهر ههرکه سه کی و دی ئیت چ شک و گومان
 تییدا نینه فیجا بوچی نه م دی خو بی ناگه و غافل کهین ژ
 حه قیقه تا مرنی ﴿ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾
 [النور ۳۱] . و تهوبه بکهن هوین هه می پیگه بو خودی نهی گه لی
 خودا ن ئیمانا داکو خودی ئیفله حا باشی ل وه فه کهت) بو تهوبا
 دروست و ژ دل نهوا دبیزنی تهوبا (النصوح) ی چار شه رتین ههین :
 یا ئیکی : گونه هکار ژ گونه ها خو دهرکه فیت و پیلیت .
 یا دووی : په شیمان ببیت ل سهر کرنا وی گونه هی .
 یا سیی : یی موجد بیت کو چ جارا نه زفریته فه .
 یا چواری : نهو ژی زفراندنا مال و ملک خه لکی و گه ردهن
 ناذا کرن ژلایی خه لکی ته زوری دگه ل کری .

ئەگەر ئېك ژفان شەرتان تىدا نەبیت تەوبا وى نەيا قەبوپلە ئەفە ئەگەر گونەھ دناقبەرا مروفي و خودئ دابیت وەكى نەكرنا نقيژا يان نەگرتنا روژيا پاشى فى مروفي قيا تەوبە بکەت دئ فان سئ شەرتين ل سەرى بجه ئينيت ، بەلى ئەگەر گونەھ دناقبەرا مروفەكى و مروفەكى دى دا بيت وەكى زورى و غەيبەت و مال خوارن تىدا بيت و فى مروفي ب فان گونەھا و ئەويڤن وەكى وان رابيت و پاشى قيا تەوبە بکەت سئ شەرتين سەرى دقيت تىدا هەبن دگەل شەرتئ چوارئ .

دەدەيسەكى دا هاتى يە ژ پيغەمبەرى ﷺ دگوت : ((يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ)) [موسلم فەدگوهيژيت].
(ئەى گەلى خەلكى تەوبە بکەن بو خودئ وداخوازا گونەھ ژئ برنى بو خو ژئ بخوازن ، هندی ئەزم ئەز تەوبە دکەم و دبیژم (استغفر الله و اتوب اليه) سەد جارا دروژئ دا .

گەلى خواندەقاييئت هيژا ئەگەر ئەفە پيغەمبەر بت و يئ بقی رەنگى بت و ئەستەغفار دبیژت پا توچ دبیژى بو مروفەكى گونەهكار وەكى مە دقى وەختى دا و دقان گونەهان دا دژيت ، يا خودئ توى تەوابى و ئەم گونەهكارين ، شولى تە ژيبرنا گونەهانە و شولى مە كرنا گونەهانە تە هەوجەيى ب عەزابانا مە نينه ، تو گونەهيئت مە ژئ ببەى و رەحمئ بمە ببەى .

دحه ديسه كى دا هاتى يه ژ نه نه سى [رازى بونا خودى لى بيت] كو
 پيغه مبهرى عليه السلام گوت : ((إن الله أشد فرحا بتوبة عبده من أحدكم
 استيقظ على بعيره قد أضله بأرض فلاة)) [موسلم فه دگوهيزيت] . خودى پتر
 كيف ب ته وبا عه بدى خويى گونه هكار د هيئن ژ نيك ژ هه وه ده مى د
 چيته چوله كى و حيشترا وى ب خارن و فه خارن فه دگه لدايه ، و ژ
 نيشكه كى فه حيشترا وى لى به رزه دبیت ، فيجا هيرفه دچيت وهوفه
 دهيت وگه لك دگهریت به لكو حيشترا خو ب بينيت به لى نابينيت ،
 دچيته بن داره كى ول هيقيا مرنى دميينيت ژ به ركو نه وى ل
 بيابانى (صحراء) ى بتنى يه ونه ئافه ونه خارنه ، خودريژ دكه ته
 سه ر ئاخى وده ستى خو ددانيته بن سه رى خو چهنده كى د خه ودا
 دچيت ، پاشينكى چافيت خو فه دكته و دبينيت حيشترا وى يا ل
 هنداف سه رى وى هندي هند كه يفا وى دهيتن بخه له تى فه دبيزيت
 نهى خودى تو عه بدى منى وئه ز خودى ته مه . مه ته لا خودى كو
 كه يفا وى بته وبا عه بدى وى يى گونه هكار دهيتن وهكى مه ته لا وى
 كه سى يه وقيانا وى بو حيشترا وى . و خودى ته عالا دبيزت : ((إِنَّ
 اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ)) (البقره ۲۲۲) بى شك خودى هه ژ
 مروقيت ته وه به دار دكته و نه وويت خو پاقر دكهن ژ تشتى كريت و
 بى هه تك .

ئەگەر تو بوهوستهکى ب نك ويقه بچى ، ئەو دى گەزهکى ب نك ته
 فه هيت ، ئەگەر تو گەزهکى ب نك ويقه بچى ، ئەو دى قولاج کهکى
 ب نك ته فه هيت ، ئەگەر تو ب نك ويقه بچى ب پيا و ب رهنكى
 هيدى هيدى ، ئەو دى ب نك ته فه هيت ب رهنکهکى خوش وهكى
 هاتيه فه گوهاستن ژ پيغه مبهرى ﷺ : ((مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شَبْرًا تَقَرَّبْتُ
 إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا وَمَنْ جَاءَنِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ
 هَرَوَلَةً)) [نيمام حاکم فه دگوهيزيت] .

خودايى مه غهريبم ئەز زهليلم بى دهليلم
 دلى من رهش بو وهك رهنكى غورابى
 ژ چافا من دبارن ئاف و روندى
 وهكى خوينى وهكى رهنكى عهناى
 چ حوجەت من نه مان هز و تاله
 دگهل من قهت نه که پرس و حسابى
 گونه شهئنى منه شهئنى ته عهفوه
 نه ده بهر مه چ ته شويش و عهزابى
 گونه كارم فه قيرم بى خودانم
 من ئيمن كه ژ خه ما فى ئيصطرابى

راودستیانهك دگهل گوتنا خودایی مهزن:

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ ﴾

خوشك وبرايت خوشتقى چه ژيکه ريت پهرتووکا خودی، که رده مکه ن
 نه م و هوین و قورئان و خیرا وی، خاندۀ فای هیژا ژبیرنه که تو
 خاندۀ فای قورئانی و ژمروفیت خودی بیت خاصی و تو نه وهکی
 هه می که سانی چه وا؟ بو به رسف دهمی دل خه لکی د مریت دل ته
 هه ری ساخه و دهمی خه لکی هاش خو نه بیت (غافلن) توی
 هشیاری و دهمی خه لک ل روژا قیامه تی دخوها خورا دخه ندقن تو یی
 ل بن سیبهره اینکاتیا قورئانی و ته هاژ چ نه خوشیا نینه .

ژ عبدالله کوری مه سعودی [رازی بونا خودی لی بیت] هاتی یه فه گوهاستن
 کو پیغه مبهری ﷺ یا گوتی ((مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ
 وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ الْم حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَكَلِمَةٌ حَرْفٌ
 وَمِيمٌ حَرْفٌ)) [ترمذی ب ریکه کا دورست فه دگوهیزت].

هه ر که سی په یقه کی ژ پهرتووکا خودی بخوینت دی خیره ک بو هیته
 نقیسینی و هه ر خیره ک ب دهه خیریت وهکی وی یه نه ز نابیزم (آلم)
 پیته که به لکو (الف) پیته که و (لام) پیته که و (میم) پیته که سی
 پیتن ب سیه خیرانه .

ژ نه بو نومامه ی [رازی بونا خودی ل بیت] هاتی یه فه گوهاستن کو پیغمبه ری ﷺ یا گوتی ﴿ اقرءوا القرآن فإنه يأتي يوم القيامة شفيعاً لأصحابه اقرءوا الزهراوين البقرة وسورة آل عمران فإنهما تأتيان يوم القيامة كأنهما غماتان أو كأنهما غيبتان أو كأنهما فراقان من طير صواف تحاجان عن أصحابهما اقرءوا سورة البقرة فإن أخذها بركة وتركها حسرة ولا تستطيعها البطلة ﴾ [موسلم فه دگوهیئت].

قورثانی بخوینن چونکی نهو دی نیت روزا قیامه تی به رده فانی بو خودانی خو دکهت، بخوینن هه ردوو گولا (بقره و آل عمران) چونکی نهو روزا قیامه تی دی نین هه روه کو دوو عه ورا یان کومه کا بالنديت په ر فه کری و ریز ریزه به رده فانی بو خودانی خو دکهن، بخوینن سوره تا (البقره) چونکی خاندنا وی به رده کته و هیلانا وی خوساره تیه و سحر کارتی کرنی لی ناکهت).

ژ عائیشای [رازی بونا خودی ل وی بیت] هاتی یه فه گوهاستن کو پیغمبه ری ﷺ یا گوتی (الماهر بالقرآن مع السفرة الكرام البررة والذي يقرأ القرآن ويتتبع فيه وهو عليه شاق له اجران) [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن] نه وی شاره زا بیت ب خاندنا قورثانی بیت دگهل مه لائیکه تی خودان قه دریت باش دا ونه وی قورثانی بخوینیت و زحمه تی ب خاندنا ویقه ب ببهت بو وی دوو خیر هه نه خیرا زحمه تی و خیرا خاندنی .

خودایی مهزن د بیژت ﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴾ لِيُوفِّيَهُمْ
أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿ ﴾ [فاطر ۲۹ - ۳۰] هندی
نهون بیین قورنای د خوینن و کاری پی دکهن و بهردهوامی ل سهر
کرنا نفیژی ل دهمی وی دکهن و ژ وی رزقی مه دایی ناشکرا و
فهشارتی خیرین واجب و سوننهت ددهن نهو بقی چهندی چافه ری
بازرگانیه کا بی زیان و نهشکیتن، دا خودی خیرا کریارین وان بی
کیماسی بدهتی و ژ قهنجیا خوخیرین وان زیده بکته هندی خودی
یه باش گونه ه ژیری گونه هین وان شوکر داری باشیین وان ه خیری
سهره وان دی دتهی .

دگه ل پیغمبه ری (سلاقی بن) د رهمه زانی دا

ژيانا پیغمبه ری خودی ﷺ هه می سه ربور و دهرسن بو چاقلی کرنی دهه می هه یقادا و ب تایبه تی دهه یقا رهمه زانا پیروزدا یا فه ره مروقی موسلمان چاقل بکته ته وی چونکی نه و باشتین ری بهر و چاقل لیکه ره بو مه . ل ده ست پیکا په یاما نیسلامی پیغمبه ری ﷺ روزا عاشورایی روزی دگرت ، نه فه به ری رهمه زان فه رز ب بیت و ده می مشه خت بوی ژ مه ککه هی بو مه دینی دیت جو هی یی روزا عاشورایی ب روزی نه ، نه وی گوته وان نه فه چ روزه کو هوین روزی تی دا دگرن، نه وان گو تی نه فه روزه کا مه زنه خودی موسا وگه لی وی رزگار کرن و فیرعه ون وگه لی وی بن نافع کرن ، فیجا موسای نه فه روزی یه گرت که وهك شوکر و سوپاسی ونه م ژی دگرین ژ بهر موسای (سلاف لی بن) ، پیغمبه ری ﷺ گو تی ((فَتَحْنَا أَحْقًا وَأَوْلَى بِمُوسَى مِنْكُمْ)) نه م به راهی ترین و هه ژی ترین ژ هه وه بو موسای (سلاف لی بن) نه م پتر ژ هه وه نیزیکی موسای نه ، پیغمبه ری ﷺ نه فه روزه گرت و فه رمان ل هه قالیت خو کر نه وی روزیا وی بگرن [بوخاری و موسلم فه دگو هین].

چهندهك ژ زانایان دبیژن : روژا عاشورایی واجب بو ، وهکی هاتی د
 حه دیسا (الربیع بنت معوذ) [رازی بونا خودی ل وئ بیت] گوت:
 پیغه مبهری ﷺ ل سپیده هیا روژا عاشورایی که سهك فری کره
 گوندیت نه نصاریان ل دهو روبرین مه دینی و گوتنا پیغه مبهری ﷺ
 بو وان گوت وتیدا هاتی یه (مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلَيْتَمَّ صَوْمُهُ وَمَنْ كَانَ
 أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلَيْتَمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ—أي يمسك بقية يومه) [بوخاری و موسلم
 فه دگو هیژن] . (هه چیی سپیده ب سهردا هات بیت و نهو یی بروژی
 بیت و ئنیه تا روژی ئینابیت کو روژا عاشورایی یه بلا روژیاخو
 تهمام که ت و نه خوت و نهو که سی نه ب روژی و ئنیه تا روژی نه ئینا
 بیت بلا ژفیگافی حه تا کو روژ نافیی ب روژی بیت و چ تشتی دی
 نه خوت ، و ربیعی گوتی پشتی فی چهندی مه روژی دگرت ، و مه
 زاروکیت خو فیری روژی گرتنی دکرن و له عبیک ژ هریی بو وان
 چی دکرن نه گهر ئیک ژوان برسی ببا و ل خوارنه کی کر با گری مه
 نه ف له عبیکه دکرنه دهستی وان دا و وان بو خو یاری پی دکرن و خو
 ژبیر فه دبرن حه تا کو وهختی فتاری هاتبا) .
 وهختی رهمه زان فهرز بوی و روژی گرتنا عاشورایی بو سوننه ت ، یی
 بقییت دی گریت و یی بقییت دی خوت ، وخیرا گرتنا عاشورایی
 دبابه تی روژییت سوننه ت دا یی هاتی .

ههروهسا ل دهسپيكا رهمهزانی مروفي بکھيفا خو بوي قيا با دا ب روژی بيت وي نه قيا با داخوت ههتا ثايهت هاتي يه خواری . خوداي مهزن دبيژت : ﴿ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ﴾ [البقرة ۱۸۵] (فيجا هه چيي ژ هه وه ههيف ديت بلا روژيا بگريت) وفي ثايهتي رهمهزان فهرز کر بهلي ل دهسپيكا ئيسلامي روژی ب رهنگه کي جودا بو ژ فيگافي ، وهکي نه وه کهسي ب روژی با پشتي ژخه و رابا چينه د بو بو وي نه و بشهفي خارني بخوت بقي رهنگي لوي شهفي وروژا پاشتر وروژا چووي چ نه دخار ونه فهدخار و نهف رهنگه گلهک يي ب زهحمهت بول سهر نومهتي بهلي نهف حوکمي ههني هاته گوهريني وهکي ژبهرائي [رازي بونا خودي لي بيت] هاتيه فه دگوهيژتن دبيژت : هه قاليت محمدي ﷺ بقي رهنگي بون نه گهر زهلامهک يي ب روژی با و فتاره ناماده ببا و نه و نفتسبا بهري کو نه و فتاري بخوت نهوي شهفي و نه روژا دي نه دخوار ههتا ببا شهف هندي که قيسي کوري صهرمهتي نه نصاري يي ب روژی بو، ل دهمي فتاري ناماده بوي هاته نک ژنکا خو و گوتي : نهري خوارنهک ل نک ته ههيه ؟ نهوي گوتي : نه خير بهلي نهز دي چم بوته لي گهرم ، قيسي ب روژی کاردرک وي وهستاي بو چاقيت وي کهتنه سهر نيک و نفتسب ب زکهکي برسي فه، وهختي ژنکا وي هاتي و ديت ب في

سهر و بهری فه ئه‌وی گوت : زیان ل ته‌که‌ت و تویی خوساره‌تی ئانکو تو دی بی خارن بی ، وه‌ختی بویه نیفا روژا دیتر قه‌یسی نه‌شیا خو ، ژبه‌ر برسی ل سهر پی‌ت خو بگریت دلی وی گرت و هاش خو نه‌ما سو‌حبه‌تا وی بو پی‌غه‌مبه‌ری هاته فه‌گوه‌استن کو حال و ماددی‌ت وی ئه‌فه‌نه ، پشتی فی چه‌ندی نایه‌ت هاته خواری ده‌می خودی دبیرت:

﴿ أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴾ [البقرة ۱۸۷] . خودی بو هه‌وه

دروست کریه کو هین ل شه‌فین رهمه‌زانی بچه‌ن نقینا ژنکی‌ت خو ، ژنکی‌ت هه‌وه ستاره‌نه بو هه‌وه و هین بو وان ستاره‌نه ، خودی زانیه کو هین خیانه‌تی ل خو دکهن ، ب چوونا نقینا ژنکی‌ت خو پشتی عه‌یشا ل شه‌فین رهمه‌زانی کو ئه‌فه ل ده‌سپیک‌ی تشته‌کی حه‌رام بو ، ئینا وی ته‌وبه‌دانا سهر هه‌وه و به‌ر فره‌هی بو هه‌وه ئی‌خسته مه‌سه‌لی ، فی‌جا هین ژ نو‌که و پی‌غه‌هه‌رنه نقینا ژنکی‌ت خو ، و وی تشتی خودی بو هه‌وه چه‌زگری ژ زارویان بخازن ، و بخون و فه‌خون چه‌تا رونا‌هیا دروست ل ئه‌سمانی بو هه‌وه ئاشکه‌را ببیت ،

کو فهجره و ژ تاريا شهفې جوذا ببیت، و پاشی خو ژ وان تشتان یین روژی پې دکهفیت بدهنه پاش، و ههتا شهف ب ئافابونا روژی دئیت هین روژی تمام بکهن ، و دهمی هین ئیعتیکافی ل مزگهفتان دکهن هین نهچنه نفینا ژنکیت خو، چونکی ئەف چهنده ئیعتیکافی پیچ دکهت (و ئیعتکاف ئەوه مروف دهمهکی دست نیشانگری ل مزگهفتی بمینیت ب ئینیهتا خیری) ئەف ئەهکامی خودی بو ههوه دانایین ئەو توخیین وی نه ، ییت کو حهلالی و حهرامی ژیک جوذا دکهن؛ قیجا نیژیک نهبن دا نهکهفنه د حهرامی دا.

ب فی رهنگی ئاشکهره خودی ئایهتین خو بو مروقان دیار دکهت ، دا بهلکو ئەو ژوی ب ترسن و تهقوا وی بکهن . یاخودی همد و شوکر بو ته بن ل سهر فی بهرفرههیا د دینئ ته دا بو مه موسولانا .

پیغمبهری ﷺ نهه رهمهزان ییت گرتین و یا ئیکی دسالا دووی دا بو ژ هجرهتا وی ئەو سالا رهمهزان تیدا فهرز بوی .

و پیغمبهری ﷺ گهلهک عیبادت دقئ ههیفی دا دکر ، ههتا پیکهکی (دهرهجهکی) دبیت گهلهک جارا ئەو دوو روژا یان سی یا بشهف و روژی یی ب روژی بوی بو خودی ، وهختی ههفالیت وی (وصال) کرین پتر ژ روژهکی ل دیف یک ب روژی بن ، پیغمبهری ﷺ نههیا وان کر و گوته وان:

((إِنِّي لَسْتُ كَهَيْئَتِكُمْ إِنِّي يُطْعَمُنِي رَبِّي وَيَسْقِينِي)) [بوخاری و موسلم
 فه دگو هیزن]. ئەز نه وهکی هه وه مه خودی خارنی و فه خارنی دده ته
 من .

هندي قيانا پیغه مبهري ﷺ يا زيده بو بو خودی ، ئەوی ئاگه هل
 خوارن و فه خوارنی نه بو .

و پیغه مبهري ﷺ گه لهك قورئان دخواند ، تايبهت ده می جبرائیل
 (سلاقی بن) هاتبا نك و قورئان بو خاندبا ، و له می هه یقیئ
 رهمه زانی قورئان ختم دکر به لی ل سالا دوماهیئ ژ ژیی خو دوو
 جارا جبریلی خواند و پیغه مبهري ﷺ لدویف دا خواند هه تا ب
 دویمای هاتی.

و ژ سوننه تا وییه : بهز کرنا فتاری و گیرو کرنا پاشیئ:
 پیغه مبهري ﷺ فتاره دکر مه غره ب بهری نفیژی و پاشی دا نفیژا
 مه غره ب کهت ، و پاشیفا خو گیرو دکر و دنافا بهرا پاشیئ و بانگی
 نفیژا سپیدی کیمه کا ده می بوو. و پیغه مبهري ب چه ند سه فه را یی
 رابوی د رهمه زانی دا وهکی شهري به درئ و شهري فه کرنا باژیئری
 مه ککه هی .

رهمه زان ههيقا دوعا و داخازيا نه

خودايی پاك و بلند یی نیزيكه دبه رسقا وی دهیت ئهوی دوعا ژی دکهت و ئهفه ل هه می دهما و بتایبهتی درهمه زانییدا وهکی هاتی بو ههر موسلمانهکی دوعایه کا قه بویل ههیه درهمه زانییدا فیجا یا باشه بو موسلمانی ئه و خو گه لهك زهحمهت بدهت ب کرنا دوعا دگهل کار ئینانا ئه گهران .

و ئهف ئه گرین دوعا پی قه بویل دبن ئه فه نه :-

١. ههلبزارتنا دهمهکی باشی گونجای : دهمی پاشیقی ، پشتی نقیژین فهرز ، ناقبهرا بانگی و قامهتی ، دسهعهتا دوماهیکییدا ژ روژا ئهینیی، دگهل فتاری ، ل دهمی باران بارینی، ل نافه شهريدا ، د سوجدی دا .

٢. ههلبزارتنا جههکی باش: وهکی مزگهفتا و مهککههی و مهدینی.

٣. حالی دوعاکهری: ئه گهر مسافر بیت چونکی دوعایا موسافری یا قه بویله یان دهیک و باب دوعا بو زاروکیت خو بکهن ، یان روژیگر یان مروفهکی زوری لی هاتیه کرن (مظلوم) بیت ژبهر کو مروقی زوری لی هاتیه کرن دوعایا وی ناهیهت زفراندن بهلکو بلند دبیت بهرهف خودی فه و ب سهر عه ورا دکهفیت و دی خودی بیژیت: (وَعَزَّتِي وَجَلَالِي لِأَنْصُرَنَّكَ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ) [ترمذی و ئیبن ماجه فه دگوهین]

ئەز سیند بعزەت و جەلالەتا خوکه مه ئەزدی ته سه رنئخم خو ئەگه
رپشتی چه ندهکی بیت. ئەگەر مروفی بی حال بیت و هەمی سه بهب
بکار ئینان و بهری

خو دا نك خودی فه ب دلهکی سوتی و ب دوو چافیت تژی روندك و
ب دوو دهستیت خالی فه، خودی دبیزیت ﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ﴾ [النمل ۶۲]. (ئەری ئەو کی یه ژبلی خودی
دبه رسقا دو عایا بی حالی دچیت و دو عایا وی قه بویل دکەت و
نەخوشیان ل سەر پاشقه دبەت) ئەری ما نە هەر (الله تعالا) یه.

یا هاتیە ریوایەت کرنی ژ موسای ﷺ کو موسا دبه زهلامهکی را چو
ئەوی دو عا ژ خودی دکرن ، موسای گوت : ئەی خودی ئەز بته سویند
دخوم ئەگەر ئەفی زهلامی شولهک بمن ههبا ئەز دا شولا وی بو
قه تینم خودی گوته موسای : (ئەی موسا ئەز یی بدلوفان ترم ژته
بو وی بهلی دو عا ژمن دکەت و دلی وی یی ل نك که سهکی دی)
موسای گوته وی زهلامی بدلی خو دو عا بکه ، زهلامی دەست دا دو عا
بدلهکی شکهستی فه خودی دو عا یا وی قه بویل کر.

یا باشه مروفی موسلمان ددهمی دو عا کرنیدا خو بشکی نیت بو خودی
و بهری خو دگەل دلی خو بهرهف خودی فه پاژوت ، پیغه مبهر ﷺ
دبیزت : ((ادْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَا
يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبٍ غَافِلٍ لَاهٍ)) [ترمذی و حاکم فه دگو هیزن].

(ہوین دوعا ژ خودی بکہن و هوین خودان یه قین و باوہربن کو دوعایا ہہوہ دی ہیته قہبویل کرن چونکی خودی دوعا مروفی دلی وی یی غافل و ہاشخو نہی قہبویل ناکہت) .

۴ . سیفہتی دوعا کرنی، یا باشہ بو مروفی دوعاکہر کو پیگیری ب فان تورہو ئہدہبان بکہت: وہکی دەسنقیژشیشتن و بہریخودان بو قبیلی و بلند کرنا ہہردوو دەستا و دووبارہ کرن و سی بارہکرنا دوعایئ وہہلبژارتنا وان دوعایا نہویت کوم کری و ہاتینہ فہگواستن ژ پیغہمبہری و صہحابیان و پیشیین چاک ژسہلہف و تابعین ئوممہتی ، و لازمہ خارن و جلك و جہی وی کہسی یی پاقر و حلال بیت ، ئەف دوعاکہرہ ہہوار کہتہ خودی ب ناف و سالوخہتین وی یین پاک و بلند ... یاباش نینہ بو مروفی دوعاکہر تہعدائی بکہت دئاخقتنیٹ خودا وہکی بیژن یارہبی تو جہی پیغہمبہری بدہیہ من ... ، ہہرودسا دوعاییت خو نہکہتہ پرت پرت و ژیک ژیک کہت وہکی بیژیت یارہبی تو گونہہیت من و دہیکو باب و برا و خوشک و خارزا و مام و خالا و پیر و باپیرا ... ژئ ببہی، بہلی بلا بیژت : یارہبی تو گونہہیت مہ و براییت مہ و مروقیٹ مہ و خوشتقییٹ مہ ژئ ببہی بقی رہنگی چونکی رحم و دلوفانیا خودی گہلہک یا بہرفرہہہ . ہہرودسا ژ تہعدائی یہ کومروفی دوعاکہر بہندہک نافان گازیکہتہ خودی وئہف نافہ وی بو خونہدانابن و پیغہمبہری گازینہکر بیٹی وہکی بیژت: یاغفران، یاسلطان، یاحنان.

و دهنګی خو بلند نه کهت و ته شویښی نه ئیخیته دهور و پشستین خو.
 * نهو تشتیت دبنه نه گهر بو نه قه بویل بونا دوعایان : هندهک کارو
 کریاریت ههین دبنه ریگر دناډ بهرا مروقی ودوعایا وی دا و دوعا پی
 قه بویل نابن وهکی : خوارنا حهرامی چ برییا ریباپی یان غشی یان
 سویند خوارنا ل سهر فروتنا تشتی ل ناډ بازاری ژ دره، خوارنا مالی
 خه لکی بی حهق و خارنا مالی ئیتمی.. ، دصحیحا مسلمی دا هاتیه
 پیغه مبهری ﷺ دبیژت: زهلامه کی هه ی موسافره ل سه فهره کا دریژ،
 پرچ قرا قژ و توزکه وی یه ده سیټ خو دریژ دکهت بو عه سماني : یا
 خودی یا خودی، و بدوعا را دچیت، دخوت ژ حهرامی و قه دخوت
 ژ حهرامی و دکه ته بهرخو ژ حهرامی و پی تیرو تزی بوی ژ حهرامی،
 ئه ری دی چهوا دوعا وی قه بویل بیت؟ [موسلم فه دگو هیژیت] .

ههروه سا ژقه بیل نه بوونا دوعایانه هیلانا فه رمانی بباشی و نه هیا
 ژ خرابی یه وهکی هاتی کوئیمام نه حمد و ترمذی ژنه بو هورهیره ی [رازی
 بونا خودی ل بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت: خودایی مه زن گوت: (اُمروا
 بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَدْعُونِي فَلَا أُجِيبُكُمْ وَتَسْأَلُونِي فَلَا
 أُعْطِيكُمْ وَتَسْتَصْرِوْنِي فَلَا أَنْصُرُكُمْ) [ئین ماجه فه دگو هیژیت]. گه لی
 خه لکینو: (هوین نه مری بباشی و نه هیا ژ خرابی بکهن، بهری هوین
 دوعا ژمن بکهن و نه ز دبه رسقا و هدا نه هیم و داخوازا سهرکه فتنی ژمن
 بخوازن نه ز و هسه رنه ئیخم و هوین پرسیار ژمن بکهن و نه ز نه دمه
 هه وه .

زهلامی موسلمان د رده زانیدا

يا زانايه هندیكه زهلامن ئه وژی براییت ژنكانه
 وكي هاتيه فهگوهستن ژپيغه مبهري ﷺ : ((إِنَّمَا النِّسَاءُ شَفَائِقُ
 الرَّجَالِ)) [نیمای نه حمده فه دگو هیزت]. هه رخی رهك و حوكمه كی شهري
 به جه ب بیت ههردووكا پشك وبار تییدا هه نه تی نه بیت نه گهر
 ده لیه كی شهري هات بیت وبتای بهت بیت ب ژنكافه لقی ده می زهلام
 ژبن فی حوكمی دهر دكهفن و بهرو فاژی فی چه ندی نه گهر حوكمه ك
 بو زهلامان هات لقی ده می ژن دی ژبن فی حوكمی دهر كه فیت ،
 هندهك مه سه له هه نه:

★ یا فه ره زهلام ب ئهركی خوی پیرۆز رابیت چ د مالدا كه
 خودانكرنا زاروك و پهروه ده كرنا وان ل دیف ده ستور و ریكیت
 خودی ، نه فه ژ لایه كی فه و ژ لایه كی دی فه ب ریقه برنا كاری خو ب
 رهنگه كی راست و دورست.

ژ عبد الله كوری عمری [رازی بونا خودی ل ههردووكا بیت] كو پیغه مبهري
 گوت: ((كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ: وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى
 أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ)) [بوخاری و موسلم فه دگو هیزن] .

(هوین هه می شقنانن و هوین هه می بهر پرسن ژ شقنایا خو ، زهلام
 شقانه ل سهر نه هلی مالا خو و پرسیار دی ژئی ئیته کرنی ل روژا

قیامه‌تی به‌رام‌بهر شقانیا وی کانئ ب ره‌نگه‌کی راست و دروست وی
شقانیا خو بریقه بریه یان خیانه‌ت لی کره .

★ پی‌تقی یه ل سهر گهنج و زه‌لام و ژنا موسلمان خه‌می ژ دینی خو
بخون و پیته‌کی مه‌زن ب دهنی ژ به‌رکو خودایی مه‌زن ئەم بی‌ت
چی‌کرین ژ به‌ر گوهداری و عه‌بدینیا وی ﴿ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ
إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ [الذاریات ۵۶]

(من ئەجن و مروف چی نه‌کرینه تی‌نه بیت ژ به‌رکو ئەو عه‌بدینیا من
بتنی بکه‌ن و چ شریکا بومن چی نه‌که‌ن).

★ پی‌تقیه ل سهر برایی موسلمان پاراستنا نفی‌ژیت خو بکه‌ت و ئەف
نفی‌زه ل مزگه‌فتی بی‌نه کرن بتایبه‌تی ل هه‌یفا ره‌مه‌زانی، یا زانیه
کو نفی‌ژا بجه‌ماعه‌ت بو زه‌لامی واجبه ئەفه ژلایه‌کی فه و ژلایه‌کی
دیقه خیره‌کا مه‌زن بو وی که‌سی دی ئی‌ته نفی‌سین. ژ عوباده‌یی
کوری صامتی [خودئ زئ رازی بت] هاتیه فه‌گوهاستن کو وی گوت : من
گوهل پی‌نغه‌مبه‌ری ﷺ بو کو وی دگوت: (خَمْسُ صَلَوَاتٍ كَتَبَهُنَّ اللَّهُ عَلَى
الْعِبَادِ فَمَنْ جَاءَ بِهِنَّ لَمْ يُضَيِّعْ مِنْهُنَّ شَيْئًا اسْتِخْفَافًا بِحَقِّهِنَّ كَانَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ
عَهْدٌ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ وَمَنْ لَمْ يَأْتِ بِهِنَّ فَلَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدٌ إِنْ شَاءَ
عَذَّبَهُ وَإِنْ شَاءَ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ) [بوخاری و موسلم فه‌دگوه‌یزن].

خودى ته علا پينج نفيژ ل سهر عه بديت خو ييت فهرز كرين
 هه ركه سى روزا قيامه تى بغان نفيژا فه بهيت و تشتهك ژوان كييم
 نه كربيت و چ كيماسى وسستاهى دحه قى وى دا نه كر بيت بو وى
 په يمان وسوز هه نه لنك خودى كو وى ببه ته دناق به حه شتا خو دا ،
 وئهو كه سى بى نفيژ بجيته نك خودى نه وى چ سوز و په يمان نينن كو
 خودى وى ب ژور به حه شتى بيخيت، ل وى ده مى خودى يى حه زكرنا
 ومه شيئه تا خويه نه گهر وى بقيت دى وى سزا دعت يان نه گهر بقيت
 دى بدلوفانيا خو وى ب ژور به حه شتى نيخيت .

جابرى كورى عبدالله [رازى بونا خودى لى بيت] دبيژت: ماليت مه دير بون
 ژ مزگه فتى ومه قيا ئهم خانيت خو بفروشين و ب بينه جيرانيت
 مزگه فتى پينغه مبهرى هاش قى سوحه تى بو ، پينغه مبهرى ﷺ ئهم
 پاژفه لى دايين ونه هيا مه كر ژفى چهندي وگوت : ههر پينگافه كا
 هوين پافيژن بو هاتنا مزگه فتى بو هه وه بخيره كى دى نيته نفيسين)،
 ((إِنَّ لَكُمْ بِكُلِّ خُطْوَةٍ دَرَجَةٌ)) [موسلم فه دگوهيزت] .

دگوتنه كا دى دا ژ عبدالله كورى مه سعودى [رازى بونا خودى لى بيت] هاتيه ،
 نه وى دگوت: ((وَمَا مِنْ رَجُلٍ يَتَطَهَّرُ فَيَحْسِنُ الطُّهُورَ ثُمَّ يَعْمَدُ إِلَى مَسْجِدٍ
 مِنْ هَذِهِ الْمَسَاجِدِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطُوهَا حَسَنَةً وَيَرْفَعُهُ بِهَا
 دَرَجَةً وَيَحُطُّ عَنْهُ بِهَا سَيِّئَةٌ وَلَقَدْ رَأَيْنَا وَمَا يَتَخَلَّفُ عَنْهَا إِلَّا مُنَافِقٌ مَعْلُومٌ
 النَّفَاقِ وَلَقَدْ كَانَ الرَّجُلُ يُؤْتَى بِهِ يَهَادَى بَيْنَ الرَّجْلَيْنِ حَتَّى يُقَامَ فِي
 الصَّفِّ)) [موسلم فه دگوهيزت] .

(نینه زهلامهك دهسئقیزا خو جوان بشوت ل مالا خو ، پاشی بهیته مزگهفتهکی ژفان مزگهفتا بی شك خودی بو وی ب ههر پینگافهکی ژوان پینگافیت وی هافیتین خیرهکی دی نقیسیت ودهرجهکی دی بلند کهت بو بهحشتی و گونهههك دی ژی وهرییت ، وکسهکی پشتا خو وهدا نقیژا بجماعهت تینهبیت دوورییهکی(المنافق) کو دووریاتیا وی یا ناشکرا بیت لنك خهلكی، وزهلامهك هاته مزگهفتی ژبهر نساخیا وی دوو کهسا ملیت وی دگرتن، ههتا ئینابا ریژا نقیژی، معنا وی(ئهو وی نقیژا بجماعهت لمزگهفتی نهدهیلا ههتا لدهمی نهساخونوی ، ژبهر کو نههاتنا زهلامی بوو مزگهفتی ژنیشانییت دووریانه).

★ پیئقیه ل سهر زهلامی موسلمان ئهو گهلهك قورئانی بخوینیت وکار پی بکهت بتایبهتی دههیفا رهمه زانی دا ژبهرکو رهمه زان ههیفا قورئانی یه .

ژنا موسلمان درمه زانی دا

یا زانیه هندیکه ژنن خویشکیت زهلامانه ، وهکی هاتیه فه گوهاستن ژپیغه مبهری ﷺ : ((اِنَّ مَا النَّسَاءُ شَقَائِقُ الرَّجَالِ)) [نیمای نه محمد فه دگوهیزت]، وههر خیرهک وحوکه کی شه رعی بنه جه ببت بوو زهلاما، ژنی ژی پشک وبار تیدا هه نه تی نه بیت نه گهر ده لیله کی شه رعی هات بیته تایبته کرنی بژنکافه هینگی زهلام ژبن فی حوکه می دهر دکه فن ، وهک :- حیجابی ژنکی ... و بهروفاژی فی چه ندی نه گهر حوکه کی خاص بوو زهلامان هات بیت هینگی ژن دی ژبن فی حکمی دهر که فین ، وهک نفیژا بجماعهت لمزگه فتی کو خاصه و واجبه ب زهلامافه ... ، پی تقیه ل سهر ژنی نه وژی وهک زهلامی روژییت رده زانی بگریت و یاباشه بو وان گه لهک قورنای بخوینن وخیرا بکهن و رابن بو نفیژیت شه فی وگه لهک دوعا وزکری و ته سبیجاتا بخو بکهن ، وخو نیژیکی خودی بکهن بجه ئینانا ئه رک و فه رمانیت وی .

هندهک مه سه له هه نه تایبته تن بژنا موسلمان فه د رده زانی دا:

*ژنکا دبی نفیژی دا ((الحائض والنفساء)) چ دده می زاروک بونی دا بیت یان دده می خوین دیتنا هه یقانه بیت لقی ده می نفیژ وپوژی ل سهرنینن بهلی پستی پاقر بونی دی روژییت خو ییت رده زانی

قه زاکهت لی نقیزا قهزا ناکهت ، وئه فهزی بسانه هیکرنا شه ریه تی خودی یه بو ژنی ویا زانیه ده می نه و روژییت خو قه زادکته نیشانا هندئ یه کو دی شیان هه بیت بو گرتنا روژییا به لی نقیزا قهزا ناکهت چونکی مه ته لا نقیژی وروژیی نه وه کی نیکه بو نمونه : هه یقانه ژن خوینا عه ده تی دبیت فیجا چ (۵ - ۷ - ۱۰) روژ بن وپشتی پاقر بونی نه گهر واجبال سهر وی نه و فان نقیزا هه یقانه بکته هینگئ نه فه دا بارئ وی گه له ک گران بیت به لی روژی سالی جاره که ژنی شیان دی هه بیت بو روژی گرتنییت وی خارین د ده می عه ده تی وزاروک بونی ((الحائض والنفساء)) دا .

* گه له ک ژنا فرده تا هه نه قه ستا مزگه فتی دکهن بو کرنا نقیژ و ته راویجا ، و نه فه کاره که چ خه له تی تی دا نینه ، به لی خیرا نقیژا وی پتره نه گهر ل مالا وی بیت ، دبیت ژن بیته مزگه فتی بو خوفی کرنا خاندنا قورئانی وزیده کرنا ئیماننا خو و نه فه کاره کی باشه به لی پیتقیه ل سهر وی نه و برهنگه کی شهرعی ژمال دهرکه فیت ، یادروست نینه بو وی نه و خو بیهن خوش کهت یان خو بخه ملینیت ده می ژمال دهرکه فیت ، پیتقیه ل سهر وی دهنگی خو کیم بکته و په یقییت کریت ونه شرین نه بیژیت و زیانی نه گه هینته نقیژکه ران نه ب نه زمانی خو و نه بده ستی خو ، و پیتقیه نه وی هاش مال و خیزان وزاروکیت خو هه بیت و ژوانا غافل نه بیت .

و پیتقیه ژنا موسلمان گهلهك يا هشيار بيت ژ (غهبهت ونه ميمهت و فه ساديئ) نهفه ل هه می دهما يا حه رامه و بتايبه تی دردهه زانی دا ، ژبه ركو غهبهت نيك ژگونه هيئت گهلهك مه زنه، خودی تعالا دبيژيت:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴾ [الحجرات ۱۲] .

(نهی گه لی خودان ئیمانا هوین خو ژ هزريت خهلهت ونه دورست بدهنه پاش ژبه ركو هزريت خهلهت گونه ه پئ دهينه نفيسين و هوین ل قوسیری و عهيبیت موسلمانان نه گه رییئ و هندهك ژهوه و دپشت هندهكانرا نه کامی و غهبهتا وان نهكهن ، نه ری مائیك ژ ههوه دقيت گوشتی برایی خو بخوت و نهوی مری ؟ ههوه نهوه نهقيت، فیجا بلا ههوه غهبهتا ویزی نهقيت و هوین ژ خودی بترسن و تهقوا وی بکهن ، هنديکه خودی یه پرتوبه و هرگری به نییت خو ییت خودان باوهره ویی دلوفان کاره ب وان .

* یاباشه بو ژنا موسلمان ده می خو بخیر وقورئان وزکری فه ببورینیت، وردهه زانا خو بدوماهیک نه ئینیت بجیکرنا رهنگیت خواری و فه خواری ول پیش زنجیریت دراما ((مسلسلالت)) و فلما و گوهانا موسیقی .

خوشکا روزی گر گوډه بده فی چه دیسا پیغه مبهری ﷺ دهمی دبیژیت:
 ((كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ
 سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ)) [بوخاری وموسلم فه دگوهیزن].
 (دوو په یفن د سفق و ب سانه هینه ل سهر نه زمانی ودگران د
 ته رازیا خیرادا وخوشتقینه ل نک خودایی پر دلوفان [سُبْحَانَ اللَّهِ
 الْعَظِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ]. (نه زمانی خو تهر بکه ب فان په یفین
 شرین و بخیر و بلا به ردهوام ل سهر نه زمانی ته بن ،
 ودحه دیسه کا دیدا نهوا عبدالرحمانی کوری عهوفی [رازی بونا خودی ل
 بیت] فه دگوهیزیت ژ پیغه مبهری ﷺ کو نهو دبیژیت ((إِذَا صَلَّتِ
 الْمَرْأَةُ خَمْسَهَا وَصَامَتْ شَهْرَهَا وَحَفِظَتْ فَرْجَهَا وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا قِيلَ لَهَا :
 ادْخُلِي الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ الْأَبْوَابِ شِئْتَ)) [نیمام نه حمه ده دگوهیزیت].
 (نه گهر ژنی ههر پینچ نفیژیت خو ییت فهرز کرن ب رهنگه کی
 دورست و تهمام و بی سستاهی ، و روژییت خو ییت رهمه زانی گرتن
 وخو ژ دهمهن پیسیی پاراست وگوهداری یا زهلامی خو کر - د
 باشی دا - ، دی هیته گوتن بو وی ههره د ناف خوشییت به حه شتییدا
 د ههر دهرگه هکی ته بقییت) .

خیرا روژی گرتنی

۱. روژی پاراستنه ژ ئاگری: جابری [رازی بونا خودی لی بیت] گوت :
پینغمبهر ﷺ گوت : ((إِنَّمَا الصَّيَامُ جَنَّةٌ يَسْتَجِنُّ بِهَا الْعَبْدُ مِنَ النَّارِ)) [
نیمام نه حمده بریکهکا درست فهدگوهیزت] .

(هندیکه روژی یه پهژانه ، عهد خو پی دپاریزت ژ ئاگری (روژی :
مه طاله مړوقی روژی گر ددانیته بهرخو وخو پی دپاریزت ژ ئاگری
جههنه می)) .

ونهبو سعید [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت ، پینغمبهری ﷺ گوت :
((مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بَعَدَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا))
[بوخاری وموسلم فهدگوهیزن] . (ههچی روژی که بی بیت بو کناری
خودی ، خودی تهعالا دی روی وی هفتی پاییزان ژ ئاگری
جههنه می دیرکته) ، نهفه روژکه ب هفتی سالا نهری توچ
دبیژی نهگر رهمهزان هه می بیت ودگهلهک سالادا بیت ؟؟؟ .

۲. روژی پاراستنه ژ شه هوهتی: عبدالله کوری مسعودی [خودی ژ رازی بت]
گوت: پینغمبهری ﷺ گوت: (يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ
مِنْكُمْ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ) [بوخاری و
موسلم فهدگوهیزن] . (نهی گه لی جحیلان هه رکه سی پی چی بوونا ژن
ئینانی هه بیت بلا بو خو بینیت _ چونکی ژن ئینان چافان
دپاریزت ژ بهری خودانا حهرام وتیته پاراستن

ژدهمن پیسیی_ ، ئەوی شیانیټ ژن ئیناتنی نه بیت ، پیټقی یه ل
سهر وی ئەو روژیی بگریټ چونکی روژی دی بیته پاراستن بو وی) .

۳. روژی ئەگه ره بو چونا به حه شتی: سهلی کوری سعدي [رازی بونا
خودی ئی بیت] گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((إِنْ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ
الرِّيَّانُ يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ يُقَالُ أَيْنَ
الصَّائِمُونَ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ
مِنْهُ أَحَدٌ)) [بوخاری وموسلم فه دگوهیزن] .

(دبه حه شتی دا دهرگه ههك ههيه دبیژنی ره ییان _ ئانکو تهینک
شکین _ ، دفی دهرگه هیرا ئەو به حه شتیین روژی بو خودی دگرتن ب
ژور دکه فن، که سهك ژبلی وان ب ژور ناکه فیت ، دهمی ئەفه چونه
ژور دی هیټه دائیخستن ژبلی وان که سهك ناچیته ژور دفی
دهرگه هیرا). برایی موسلمان خویشکا روژی گر به رامبه ر تیهنه روژی
گری د دونیایی دا دهرگه هی ره ییان ئاماده یه بو ته .

۴. روژی به ره قانیی بو خودانی خو دکهت : عبدالله کوری عه مرئ
کوری عاصی [رازی بونا خودی ئی بیت] گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت :
((الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يُشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ الصِّيَامُ أَيْ رَبِّ مَنَعْتُهُ
الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي فِيهِ وَيَقُولُ الْقُرْآنُ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ
فَشَفَّعْنِي فِيهِ قَالَ فَيُشَفَّعَانِ)) [ئیمام نه حمه د بریکه کا دورست فه دگوهیزت] .

(روژی و قورئان شه فاعهت و بهره فانی بو عه بدی دکه ن ل روژا قیامه تی ، روژی دی بیژیت : نهی خودی من نهف روژی گره مه نعه کربو ژ خوارن و شه هوه تی دروژیدا ، من بکه بهره فان بو وی ، قورئان دی دبیژیت : من نهو مه نعه کر بو ب شه فی بخو بنفیت و نهوی قورئان بشه فی دخاند نهی خودی من بکه بهره فان بو وی ، فیجا ههر دوو دی شه فاعه تی کهن و شه فاعه تا ههر دووان یا فه بویه ژلای خودی فه) .

ل فیرو روژی دی بیته تشته کی حسی ی دیار ل روژا قیامه تی و دی ناخفیت و بهره فانی بو خودانی خو کهت فیجا چ روژی یا سونهت بیت یان یا فهرز بیت .

۵. روژی که فارهت و گونه ه ژ برنه : هندی باشیه خرابیا ژ دبهت، و روژی ژ خیرین مهزنه و نهو دی که لهک گونه ها ژ بهت خودی تهعلا دبیژیت: ﴿إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ﴾ [هود ۱۱۴] (مه عینه هندی که خیرن گونه ها ژ دبن) .

هاتی یه فه گوه استن ژ حوده یفه ی [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ تُكْفَرُهَا الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالصَّدَقَةُ)) [بوخاری و موسلم فه دگوه یزن] .

(هەر گونە ههك و خه له تیهك و ته خسیرهك هه بیت و بگه هیته
زهلامی ژمال وزاروك و جیرانیټ وی بو قی هه میی روژی و نقیژو دانا
خیرو سه ده قاتا گونەها پی ژیت به تن) .

ئه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژت : پیغه مبهری ﷺ
گوت: ((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ))
[بوخاری و موسلم فه دگوهیزن] . (هه ركه سی روژیټ رهمه زانی بگریټ ب
ئیمان و باوهری ب خودی هه بیت و روژی بو خو بهژمیټ ب باشی
و خیرو ئه جر ، خودی دی گونە هیټ وی كه سی ژی بهت هندی وی
گونە هه بن ژ گونە هیټ بچیک و هیر هیره) .

ئه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژت : پیغه مبهری ﷺ
گوت ((الصَّلَاةُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَرَمَضَانَ إِلَى رَمَضَانَ
مُكْفَرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ)) [موسلم فه دگوهیزت] .

(هەر پینج نقیژ و ژئهینی بو ئهینی و ژ رهمه زانی بو رهمه زانی
هندی گونە هه مروفی هه بن دناف بهرا فان کارا دا دی هینه ژی برنی
ئه گهر وی خو ژ گونە هیټ مهزن پاراست) . وهکی بو مه دیار بوی
هندیكه روژی یه : ئه گهره بو گونە هه ژی برنی ژ رهمه زانی هه تا
رهمه زانی .

٦. روژی ئه گهره بو بدهست فه ئینانا خوشیا دونیایی و ئاخه رتی :-

ئه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژت : پیغه مبهری ﷺ

گوت : ((لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ)) [بوخاری وموسلم فه دگوهیزن] . (بو مروقی روژی گر دوو کهیف

خوشی هه نه که یفا وی پی دهیت : ددنیاییدا که یف ب فتاره کرنی دهیت دهمی نهو ب روژی و زکی وی یی برسی و گهوریا وی هسک وتینی بیت و نهو خوارنی دخوت که یف بو چیدبیت ب فی چهندی کو وی روژی یهک بو خودی گرت و نهمری وی بجه ئینا ، ههروهسا ل ناخرهتی که یفا وی دهیت دهمی نهو بجیته نک خودی و نهوی روژین خو بدروستاهی و تهمام ییت گرتین و چ کیماسی تیدا نه هیلایه و که یف بوچی دبیت دهمی وی تشتی دبینیت نهوی خودی بو وی بهر هه فکری دبه حستیدا) .

٧. بیهنا دهقی روژی گری خوشتره ل نک خودی ژ بیهنا مسکی :-
دهمی روژیگر تیته دیرئیخستن ژ خوارنی و فه خوارنی بیهنهک ژ مه عیدی وی دهر دکه فیت چونکی زکی وی یی برسی یه نهف بیهنه لنک مروقی گهلهک یا نه خوشه بهلی لنک خودی گهلهک یا خوشه ، پیغه مبهری ﷺ گوت :

((وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ

الْمِسْكِ)) [بوخاری وموسلم فه دگوهیزن] .

(نهز ب وی سویند دخوم نهوی نهفسا محمدی ددهستی دا نهف بیهنا ژ دهقی مروقی روژی گری دهر دکه فیت خوشتره لنک خودی ژ بیهنا

مسكى). و نهغه نابيته نهگهر روژی گر سیاوکی، نافی، فرچه و مهعجینی د دهقی خو نهدهت بهلکو یا دروسته بکار بینیت بتنی نافی نهچيته گهوریا وی .

۸ . چ کار نائیینه بهرامبهر خیرا روژیی: ژ نهبو نومامه‌ی هاتیه فهگوهاستن کو وی پرسیار ژ پیغهمبه‌ری ﷺ کر و گوتی کاره‌کی ب خیر نیشا من بده، گوته من: (روژیا بگره چونکی چ خیر نائیینه بهرامبهر خیرا روژی گرتنی) جارا دووی و سیی من گوتی: کاره‌کی نیشا من بده؟ وی هر گوته من: (روژیی بگره چ وهکی روژیی نینه) [نهسائی و ئیین خوزیمه فه‌دگوهیزن] . و هاتیه فهگوهاستن کو کهسه‌کی ب روژی نه دیتیه کو ئاگر ل مالا نهبو نومامه‌ی هات بیته ههلکرنی بو زاد لینانی تیینه‌بیت نهگهر میههانهک هه‌با و نهوی پتريا روژیټ خو ب روژی گرتنی فه د برنه سه‌ری و شیرت و فه‌رمانا پیغهمبه‌ری خودی ﷺ ب جه دئیانات .

۹ . هه‌رکه‌سه‌کی روژه‌کی ب دوماهیک بینیت ب گرتنا روژیه‌کی و هه‌ر دوی روژی‌دا بمریت نهغه دی بیته نهگهری چونا به‌حه‌شتی، پیغهمبه‌ر دبیزیت ﷺ (مَنْ خُتِمَ لَهُ بِصِيَامِ يَوْمٍ دَخَلَ الْجَنَّةَ) [نیمامی به‌زار فه‌دگوهیزت] .

١٠ . روژی گرتنا ل دهمی گهر ماتیا وی یا دژوار بهرام بهر ئافدانی یه ل روژا قیامه تی : ژ عبدالله کورئ عه باسی [رازی بونا خودئ ل وان بیت] هاتیه فه گوهاستن کو پیغه مبهری ﷺ ئه بو موسایئ ئه شعهری [رازی بونا خودئ ل بیت] فریکر د گهل سريه کی - کومه کا لهشکه ری- بو لایئ به حرئ ، دشه فه کا تاری و هرو وبایه کی ب هیژ ود سه رو به ره کی

نه خوشدا و ژ نیشکه کی فه که سه کی گازی کره وان ، هه فالیت ئه بو موسای گوتن : مه ئه و نه ت دیت ، گوته مه : گه لی خودانی سه فینئ براوسته ئه ز دئ بو ته حوکه کی خودئ بیژم و خودئ ئه ف حوکه ل سهر نه فسا خو نقیسی یه ، ئه بو موسای گوتئ : ئه ری ما تو نابینی ئه م بیئت چ سه رو به رداینه ؟ به لی هه ر فی که سی گازی کر هه تا بویه هه فت جار ، ئه بو موسای گوتئ : ئه گهر تو دئ بو مه بیژی بیژه کا چی یه ؟ وی گوت : ((إِنَّهُ مَنْ عَطَشَ نَفْسَهُ لِلَّهِ فِي يَوْمٍ حَارٍّ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَرُوِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ)) هه ر که سی نه فسا خو تیئی که ت بو خودئ ب گرتنا روژی گرتنا روژه کا زیده گهرم ، خودئ کریه واجب و هه ق ل سهر خو کو بیته ئافدانی ل روژا قیامه تی . و هاتیه فه گوهاستن کو ئه بو موسای ئه و روژی ت گه له ک گهرم کو نیژیکه کو مروف ژ گهرمادا بجه لیئت ب روژی دبو .

د رهمه زانیدا ددرگه هیټ به حشتی تینه فه کرن

ژ نه بو هور دیره ی رازی بونا خودی لى بیت هاتیه فه گوهاستن گوت :
 پیغه مبهری ﷺ گوت ((إذا جاء رمضان فُتِحَتْ أبواب الجنة وُعُلِّقَتْ
 أبواب النار وُصِفَتِ الشياطين)) [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن]

((نه گهر رهمه زان هات ، ددرگه هیټ به حشتی تینه فه کرن ،
 ودرگه هیټ جه هنه می تینه دائیخستن ، وشه یطان تینه گریدان)) .

نه نه سی کوری مالکی [رازی بونا خودی لى بیت] گوت : پیغه مبهری ﷺ
 گوت ((إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجْرَةً يَسِيرُ الرَّكْبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لَا يَقْطَعُهَا))
 [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن] . ((د به حشتیدا داره ک هه یه مروقه کی سیار

د بن سیه را ویدا بجیت سه د سالا خلاص ناکه ت)) .

خودای مهزن دبیټریت ﴿ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴾
 هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأُرَائِكِ مُتَكِنُونَ ﴿ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا
 يَدْعُونَ ﴾ ﴿ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴾ [یس ٥٥-٥٨] ((ل وی روژی

خه لکی به حشتی ب وان خوشیان فه دموزیل و که یف
 خوشن یین د به حشتی دا بو وان دئیینه دان ، نه و و
 ژنکیټ ل سهر ته ختیت خه ملاندی و ل بن سیه ریټ خوش پالداینه
 ، گه له ک رهنگین فیقی یین ب تام بو وان د به حشتی دا هه نه و ههر
 رهنگه کی خوشی یی وان بقیټ بو وان هه یه ، و خوشیه کا مهزن تر

بو وان هه یه دهمی خودایی وان دگهل وان دناخیت سلاف دکه تی و
هینگی سه لامه تیا ته مام ژ هه می لایان فه دگه هیته وان)).

خودایی مه زن دبیژیت: ﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أَكْثَرًا دَائِمًا وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
الْكَافِرِينَ النَّارُ﴾ [الرعد ٣٥]. ژ سالوخته تی وی به حه شتی نه فه یه:

ریبار دبن دار و قه سرین ویدا دچن ، فیقی وی خلاص نابیت ، و
سیبهره وی نه کیم دبیت نه دچیت ، نه ف خه لاتی ب به حه شتی
دویمه یا وانه یین ژ خودی د ترسن . فیجا هین خو ژ بی نه مریا وی
بدنه پاش و فهرانین وی ب جه بینن و دویمه یا کافران ناگره .

خودایی مه زن دبیژیت ﴿مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ
غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ
وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ
هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ﴾ [محمد ١٥] .

((ژ سالوخته تی وی به حه شتی یه یا خودی ژ فان پی دایه ته قواداران:
هنده ک رویبارین مه زن ژ نافا رهنگی وی نه هیته گوهارتن تیدا هه نه ،
و هنده ک رویبارین ژ وی شیرئ تاما وی نه هیته گوهارتن ، و رویبارین
ژ وی عه ره قا فه خور خوشیی پی دهن ، و رویبارین تژی هنگفینی
صه فاندی تیدا هه نه و بو فان ته قواداران د به حه شتی دا ژ هه می
رهنگین فیقی هه نه و یا ژ وی مه زن تر لی بورینا ژ گونه هین وانه ،
نه ری ما نه وی دفی به حه شتی دا ما وه کی وی یه یی هه ر و هه ر

دئاگری دا دمینیت ، و ئافه کا زیده که لاندی بو وان دئیته دان
رو فیکین وان پی پرت پرت دبن)) .

دنايه ته کا ديدا خودايي مهزن دبيژيت: ﴿ وَأَدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ ﴾ [إبراهيم ٢٣] ((و ئه وين باوهری ب خودی و پیغه مبهری
وی ئینای و باشی کرین بو وان به حشتین هاتنه بهری یین رویبار
دبن دار و قه سرین وان دا دچن ب ئانه هیا خودی و ههر و ههر دی
تیدا بن چ جارا ژئی دهر ناکه فن و سلافه کی ژ خودی و مه لا ئیکه تین
وی و خودان باوهران سلاف ل وان تیته کرن)) .

خودايي مهزن دبيژيت: ﴿ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا
وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴾ [الحج ٢٣] .

((هندي خودی یه خودانین باوهری و کاری باش دکه ته د وان
به حه شان دا یین خوشیا وان به ردهوام ، و رویبار دبن دار و بارین
وان دا دچن ، ئه و تیدا ب بازنین زیری و لؤلؤنان تینه خه ملاندن ،
و جلکی وان یی ژن و میرا د به حه شتی دا ژ ئارمیشی یه - حریر -))

خودايي مهزن دبيژيت ﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ
جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿ [الكهف ٣٠
- ٣١] . ((هندي ئه ون یین باوهری ب من و پیغه مبهری من ئینای ،
و چاکی کرین ، باشترین و بلندترین جه ل به حه شتی بو وان ه ،

هه‌روهه‌ر ئه‌و دئی‌ تیدا بن ، وان نه‌فیت‌ ژئی بیینه‌ فه‌گوه‌استن ؛ ژبه‌ر
قیانا وان بو وی)) . ژ عبد‌الله‌ کوری‌ عه‌باسی [رازی‌ بونا خودی‌ ل وان بیت‌
گوت‌: پیغه‌مبه‌ری ﷺ گوت‌ : ((فِيهَا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ، وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ
وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ)) [بوخاری‌ وموسلم‌ فه‌دگوه‌یزن] . ((یا دبه‌حه‌شتی‌
دا هه‌ی ئه‌و تشتی‌ نه‌که‌تیه‌ به‌ر چا‌فا و چا‌فا نه‌ دیتی ، و گوها‌ گوهِ لی
نه‌بوی ، و نه‌که‌تیه‌ سه‌ر چ هزر و بیرا)) .

به‌حشت‌ مالا موسلمان و ته‌قوادارانه‌، گه‌ر تو پرسیارا ئاخا وی‌ بکه‌ی؟
ئاخه‌کا سپی‌ و بیهن‌ خوشه‌ وه‌کی بیه‌نا مسکی‌ یه‌، گه‌ر تو پرسیارا ئا‌فا
وی‌ بکه‌ی؟ ئافه‌کا زه‌لال و شرین‌ و ته‌زی یه‌ بی‌ که‌فز و رهمل‌ و زری
تیدا بن ، گه‌ر تو پرسیارا دار و باریت‌ وی‌ بکه‌ی ؟ داره‌کا سیبه‌ر دریت‌
وتیر‌ فی‌قیی‌ هه‌مه‌ جور و تام‌ خوش‌ و شرینه‌ ، بسانه‌هی یه‌ بو
چنینی‌ ئه‌و بخو‌ خو‌ د چه‌مینت‌ بو مروقی‌ هه‌تا کو مروق‌ فی‌قیی‌ وی‌
ژی بکه‌ت ، داره‌که‌ قورمی‌ وی‌ ژ زیریه‌ ، گه‌ر تو پرسیارا حوری‌ت
(ژنکی‌ت) وی‌ بکه‌ی ؟ هنده‌ک ژنن‌ چاف‌ گر و بیبلک‌ ره‌ش (ره‌ش
ره‌شکا چافی‌) وجوان‌ و تازه‌نه‌ و سپینه‌ وه‌کی هه‌یشی‌ و به‌ژن‌ زرافن‌ و
گوه‌دارن‌ زه‌لامیت‌ خو، گه‌ر تو پرسیارا خوارن‌ و فه‌خوارن‌ و خوشیا
وی‌ بکه‌ی ؟ خوارنه‌کا خوش‌ و ب طامه‌ ، ئافه‌کا طام‌ خوشه‌ ، و
مه‌یه‌کا (خمر) بطامه‌ ، بی‌کو خودانی‌ بی‌ ئاگه‌ه‌ (سه‌رخوش‌)بکه‌ت ،
هنگ‌قیننی‌ وی‌ هنگ‌قینه‌کی‌ سه‌فاندی‌ و خومال‌ یه‌ ، شیرئ‌ وی‌ شیره‌کی‌
تام‌ خوش‌ و به‌رده‌وامه‌ و بوسی‌ نابیت‌(کو نه‌خوش‌ نه‌بت) ، وئه‌ف

خوارن و فه خوارن ب رهنگه کی ته قدیر کرینه ئانکو کا دلی ته بچيته چهندي هند يا بوته دسینیک و کوپیت ژ زیری و ژزیقی هاتینه چیکرن تیدا ههیه بی زیدهی ژ بهر ته بمینت و بی کیماتی کو تو پی تیر نه بی ، و خولام و خدامیت وان هندهک بچوکیت رهنگ و تازه تیا وان وهکی دوړی و مپراپیانن (یاقوت و مرجان) ، چ کخرن و تفکر و بلغه م و پیساتیا مروقی ژ دهریقه دانا زراف و ستیر و خوین و بینقیژیا ژنکی تیدا نینه ، و خوارن و فه خورنا وان دبیته بیهن خوشی وهکی خوھی ژ لهشی وان دهر دکه قیت . گهر تو پرسیارا چیکهر و جیران و دوستیت و بی بکهی ؟ چیکهری و بی (رهحمان) ه ، ژیگرتی (محمد پیغه مبه ر ﷺ) ه ، جیرانیت و بی نه بو بکر و عومه ر و عوسمان و عهلی و زبیر و عبدالله و حه مزه ژ هه فال و چاکیت ئومه تی نه (رازی بونا خودی ل هه میان بیت) و خوشیا ژ هه میان خوشتر میهقان داریا خودی مه زنه و یا ژ و بی هیشتا مه زتر دیتنا ری و بی پیروزه ، خودای مه زن دبیژت: ﴿ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾ [یونس ۲۶] . بو وان خودان باوهرین ب قهنجی عه بدینی و گوهدارییا خودی کری ، به حشت ههیه ، وژ و بی پتر ژی کو بهری خودانا و هجهی خودی بی پیروزه د به حشتی دا ، ولیبورین و رازیبونا خودی یه ، وچو رهزیلاتی و روی رهشی ناگه هته وان ، وهکی کو دگه هته جهه نه مییان ، نهو خه لکی به حشتی نه ههروهه ر دی تیدا مینن .

دحه ديسه كيدا هاتي په ژصوهه يبي رومي [رازی بونا خودی لى بيت] كو پيغه مبهري ﷺ گوت: كو خودی ته عالا گوت: ((تُرِيدُونَ شَيْئًا أَزِيدُكُمْ ؟ فَيَقُولُونَ : أَلَمْ نُبَيِّضْ وَجُوهَنَا ؟ أَلَمْ تُدْخِلْنَا الْجَنَّةَ وَتُنَجِّنَا مِنَ النَّارِ ؟ قَالَ : فَيَكْشِفُ الْحِجَابَ ، فَمَا أُعْطُوا شَيْئًا أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِنَ النَّظَرِ إِلَى رَبِّهِمْ عَزَّ وَجَلَّ)) [موسلم فه دگو هیزت] .

خودایى پاک وبلند دى بیژته نه هلى به حشتى : هه وه تشتهك دفت ل هه وه زیده كم ؟ نه وه دى بیژن : هه رى ما ته رى مه سپى نه كرنه ؟ وه رى ماته نه كرينه دبه حشتیدا و ژ ناگرى خلاس كرينه ؟ گوت: دى په ردا دناف به را مروفى و دیتنا خودى هیته را كرنى كو نه وه خودى ب بينن، فیجا تشتهك نه هاتیه دان بو وان خوش تربت ژ به ریخودانا وان بو خودایى وان یى به یز وبلند ومه زن . پاشى پیغه مبهري نه ف نایه تا پیروز خواند ، كو خودایى مه زن د بیژت: ﴿ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾ [یونس ۱۰] . په یفا (الحسنی) ل قیرى به حشته ، و په یفا (زیاده) كو دیتنا خودى تعالا یه . یا خودى تو به حشتى و دیتنا خو بکویه بارا مه ودايك وبابین مه وه همی موسلمانا ل هه می جیهانى . وبه حشت دهره جاتن ، ئانكو هه می دهره جاتیت به حشتى دخوشن به لى دهره جاتیت بلند هیشتا خوشیا وان زیده تره ، دحه ديسه كيدا نه وا ژ نه بو هوره ردى هاتیه فه گوهاستن كو پیغه مبهري ﷺ گوت : (به حشت صهد دهره جانه

خودی بو مروقین مواهد ناماده کرینه دناف بهرا دهرجی بو
 دهرجی ناف بهرا عهدر وعه سمنايه ، نه گهر هه وه داخازا ق ژور
 که تنه به حشتی ژ خودی کر هوين داخازا فیردهوسی ژی بکهن چونکی
 نه و خوشترین به حشته ونیقا به حشتی دبیژنی فیردهوس ، ل ویړی
 رویباریت به حشتی تینه خواری و سه قفی وی عهرشی خودی
 ته عالیه) . ((إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مَائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِهِ مَا بَيْنَ
 كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ فَسَلُوهُ الْفَرْدَوْسَ فَإِنَّهُ
 أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ وَفَوْقَهُ عَرْشُ اللَّهِ وَمِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ)) .

[بوخاری فه دگو هیئت]

د رهمه زانیدا دهرگه هیټ جه نه می ټینه دائیخستن

ژ نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی لى بیت] گوت: پیغه مبهری ﷺ گوت ((إِذَا جَاءَ رَمَضَانَ فَتُحْتَأَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَتُغْلَقُ أَبْوَابُ النَّارِ وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ)) [بوخاری وموسلم فه دگوهین] . هه کهر رهمه زان هات، دهرگه هیټ به حشتی دهینه فه کرن، ودهرگه هیټ جه نه می ټینه دائیخستن، وشه یتان ټینه گریدان.

خودای مه زن دبیریت: ﴿ هَذَا نِ حَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿ وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴾ ﴿ كَلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴾ [الحج ۱۹ - ۲۲]

ئه ف هه ر دوو دهسته کن د دهرحه قا خودای خو دا ب هه فرکی چوینه: خودانین باوهری و خودانین کوفری ، هه ر ئیک د بیټر ئه و یی حه فه ، فیجا ئه وین کافر بووین عه زاب جلکی د وان دنالییت، وکراسی ژ ناگری بو وان یین هاتینه دورستکرن ، فیجا له شی وان دبیریت، وئاقا زیده که لاندی ل هندافی سه ری و وان دئیته ریتن، وئه و ب ناف هنافین وان دا دچت و تشتی ټیدا دحه لیت، هه تا دگه هته چه رمی وان ودبریټر و دکه فت، ومه لائیکه ت گورزین ناگری لسه ری و وان ددهن،

هر چاره‌کا وان بهر گه‌ریان کر کو ژ ناگری دهرکه‌فن _ ژبه‌ر نه‌خوشی وته‌نگافییا نه‌و تی‌دا _ نه‌و بو‌عه‌زاب دانئ دئ لئ ئینه زقراندن، وبو وان هاته‌گوتن: هوین تام‌که‌نه‌عه‌زایا ناگری سوژه‌ک. خودایئ مه‌زن دبیزیت ﴿وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَعِثُوا يُعَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا﴾ [الکھف ۲۹] وتو نه‌ی محمد بی‌ژه فان بی‌ ناگه‌ها (غافلان): نه‌وا نه‌ز بو هه‌وه پی‌ هاتیم نه‌و حه‌قییا ژنک خودایئ هه‌وه هاتی، فی‌جا هه‌چیئ ژه‌وه بقیئ باوه‌ریئ پی‌ بینیت ودویکه‌فتنا وی بکه‌ت بلا وه‌بکه‌ت نه‌و بو وی چی‌ژه، وه‌ه‌چیئ بقیئ کافرئ پی‌ بکه‌ت بلا بکه‌ت، وه‌ه‌ما وی زورداری لخوا کریه، هن‌دی ئه‌مین مه‌ بو کافران ناگره‌کی دژوار ناماده‌کریه شویره‌ها وی دورا لوان گرتی، ونه‌گه‌ر نه‌ف کافره‌ دناگریدا هه‌وار بکه‌ن وژتی‌هنا خو‌یا دژوار دا ئافی بخوازن، ئافه‌کا وه‌کی زه‌بته‌کا شی‌لی وزی‌ده‌که‌لاندی یا رویان دبیزیت دئ بو وان ئیت.

پيسه فه خوارنه نه ف فه خوارنا تيھنا وان نه شكينيت به لي پتر لي
دكته، وئاگر خراب جهه بووان. ودقي نايه تي دا كه فه ك وگوره كا
دوژوار هه يه بو وي ي پشت بده ته حه قيي و باوه ري بمحمد
پيغه مبه ري نه ئينت.

★ گه لي برا : جهه نه م واري په شي مانايه و مال وجه و مه سكه ني
وانه، خوارنا وان دارا زه قومي (داره كه تاما وي يا ته حله و شكلي وي
وهكي سه ركيت شه يتانانه داکو پتر كه ربين وان فه بن دهمي نه و
دبينن كو شه يتان بوو نه و بسهردا بر بون) و كي م و عه دافا ژ
بريني ت جهه نه ميان دهر دكه قيت و ستر ييت گه وريا وا ددرينيت، ئافا
وي زيده تر ناهي ته كه لان دن، دهمي خوارني دخون تي ني دبن و ئافي
دي ب سه ردا كه ن چ ناف چاف وري شيك بو نامينن .

د رهمه زانیدا شهیتان تینه گریدان

ژ نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت : پیغه مبهری ﷺ گوت ((إِذَا جَاءَ رَمَضَانَ فَتُحَتُّ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ وَصَفَّتِ الشَّيَاطِينُ)) [بوخاری و موسلم فه دگو هیزن] . نه گهر رهمه زان هات ، دهر گه هیئت به حشتی دیهینه فه کرن ، و دهر گه هیئت جه نه می دیهینه دائیخستن ، و شهیتان تینه گریدان ، شهیتان جوره کی نه جنانه ژ نه جنیت کافر و نه جنه ژ ناگری هاتینه چی کرن و شهیتان گه له کن وه می دویکه فتیین مه زنی خونه کو (ابلیس) ه ، نه وی هاتییه دویر کرن ژ ره حما خودی پشتی بی نه مرییا وی کری و بو ناده می نه جوویه سوجدی (سوجدا ریژ لی گرتنی یه نه کو یا عباده تی یه) ، و شهیتان ههر دی مینته ساخ هه تا نیژیکی روژا قیامه تی و کاری وی سه رده برنه ، و خودی ههر یی ساخه و نامریت و کاری وی ژیرنا گونه هانه . وجهی شهیتانیت کافر نه و جیهن نه وین پیس (مرافق و مه زبه له) و جهین خالی ، و خوارن و فه خوارن و جلك و نفستن و رابین و رونشتنا وان د گهل وی که سی یه نه وی هه می کارا د که ت و نه بیژت : ((باسم الله)) نافی خودی نه پنت چ (خوارن و فه خوارن و جلك و نفستن و رابین و رونشتن چون بو مال و دهر که فتن) دقان هه میاندا شهیتا پشک داره تیدا ،

د دونيايي دا مړوف چهندي نهزان و خشيمه ل دهمي مروف گوهداريا
شهيتاني دکهت و وي دکهته پشته فان و هاريکار بو خو و سه حکه
فيلبازيا وي د گهل مروفی ل روژا قيامه تي و دسه حالانرا بو خو
ياريا وترانه يا ب مروفی دکهت و ل وي جهی ول وي دهمي مروف دی
په شيمان بيت به لي نهو په شيماني بوچی په !

خودايي مه زن دبيرتيت ﴿ وَبَرُّوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَّرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ
﴿ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا
تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ
بِمَا أَشْرَكْتُمُونَ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴾ [ابراهيم ۲۱-۲۲]،

وچيکری هه می ژگورین خو دهرکه فتن و بونک خودی قه چون
وئاشکرا بون، داکو نهو حوکمی دناقبهرا واندا بکهت، فیجا دویکهفتی
دی بیژنه سه رکیش ورپه ریټ خو: هندی نه م بووین نه م ددنیايي دا
دویکهفتیین هه وه بووین، مه بگوتنا هه وه دکر، نه ری فیجا هوین
نه فرو تشته کی ژعه زابا خودی مه پاشقه لی دهن وه کی هه وه سوز
دداي مه؟

سه رکیش دبیژن: ئەگەر خودی بەری مه دا با باوهریی ئەم
ژی دا بەری ههوه دهینی، بهلی وی بەری مه نه دایی، و ئەم بهرزه
کرین فیجا مه ژى هوین بهرزه کرین، ئەم و هوین وهکی ئیکین چ
هه دارا مه بیته یان نه ئیت، مه چو جهین رهقی نینن ئەم ژ عه زابی
برهقی نی، و پشته خودی حسیی د گهل به نیین خو کری و فه رمان د
دهر حه قا وان دا دای، و به حه شتی چوینه به حه شتی و جه هه نه می
چوینه جه هه نه می شهیتانی گوت: هندی خودی یه سوز ب راستی دا
بوو هه وه کو ئەو هه وه زیندی بکه ته فه و هه وه جزا بدت، و من
سوز ب نه حه قی دابوو هه وه کو زیندی کرن و جزادان نینه، فیجا من
سوزا خو ب جه نه ئینا، و چو ده سه له لاتداری د ده ستی من دا نه بوو
کو ئەز هه وه مه جبور بکه م هوین دو یکه فته نا من بکه ن، و چو هیجه ت
ژی من نه بون، بهلی من هوین بو کوفرئ و سه ردا چوونی فه خواندن
و هه وه دو یکه فته نا من کر، فیجا هوین لومه ی من نه که ن و لومه ی خو
بکه ن، گونه ه گونه ها هه وه یه، نه ئەز د هه وارا هه وه دئیم و نه هین د
هه وارا من دئین، هندی ئەزم ئەزی بەری مه ژ هندی کو هه وه د
دنیا یی دا ئەز دگوه دانی دا بو خودی کریمه هه فپشک و شریک، هندی
ئهن یین زورداری کری کو گوه دانا حه قیی نه کری عه زابه کا ب
ئیش و نه خوش بو وان هه یه.

خیشکا من برایی من: بهری خو بده راستییا شهیتانی دگهل مروقی:
 خودایی مهزن دبیثیت: ﴿ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا
 كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴾ [الحشر ۱۶].
 و مهته لا فان منافقان د سهردا برنا جو هییان و پال شه دانا وان دا
 بوشه ری وسوزدانا کو نهو پشته فانییا وان دژی پیغه مبهری خودی ﷺ
 بکهن، وهکی مهته لا شهیتانییه ده می وی کوفر ل بهر مروقی شرین
 کری، و بهری وی دایی، فیجا ده می نهو کافر بووی، شهیتانی گوتی:
 نه ز ژ ته بهریمه، هندی نه زم نه ز ژ خودی خودی یی هه می
 چیکرییان دترسم .

سیواک درمه زانی دا

سیواک نهو دارکه نهوی ژ دارا ئاراکي تیتته چيکرن و بکار تیت بو پاقر کرنا دهف و دانا ، دشریعتی دا خیرهکا گهلهک مهزن ههیه بو وی کهسی بکار بینیت چ ل دهمی برپوژی بونی یان ههر روژهک و گافهکا هه بیت ، سیواک سونه ته که ژ سونه تین پیغه مبهری خودی ﷺ وبتایبته دیقان دهماندا گهلهکا باشه بیته بکار ئینان وهک :

١. بهری ههر نقيژهکی .
٢. بهری ههر دهنقيژهکی .
٣. بهری ژور کهفتنی بو مال .
٤. دهمی ژخه و هشیار بونی .
٥. ل دهمی خواندنا قورئانی .
٦. دهمی بیهنا نه خوش ژ دهفی دهیت .

گهلهک دهلیل هه نه کو سیواک یی بخیره و نه گهر ژ بهر زهحه تهی نه بایه دا وهکی فهرزی لی هییت . نه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت]
 دبیزت : پیغه مبهری ﷺ گوت : ((لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَيَّ أُمَّتِي لِأَمْرِهِمْ
 بِالسَّوَالِكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ)) [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن] .

ودحه دیسهکا دیدا هاتیه پیغه مبهری ﷺ گوت ((لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَيَّ
 أُمَّتِي لِأَمْرِهِمْ بِالسَّوَالِكِ مَعَ الْوُضُوءِ)) [ئیمامی مالک فه دگوهیزت] .

(نهگهر من ژبه ر زهمه تی نه بایه کو بو نومه تا من چی بیت نه ز دا
 نه مرئ وان که م ل نک همر نقیژه کی یان دهست نقیژه کی نهو سیواکی
 بکار بینن) . ههروه سا ژ عایشایی [رازی بونا خودی ل بیت] دهیکا مه
 موسلمانا هاتیه فهگوهاستن : (دهمی پرسیار ژئ هاتیه کرنی کانی
 پیغه مبهری چ دکر وهکی دهاته دمالقه : نهوی گوت : ب سیواکی
 دهست پی دکر وهختی ژور مالا خو دکهت) [موسلم فه دگوهیژت] . و ژ
 حوذهیفه ی و نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی ل ههردوکا بیت] گوتن :
 ((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ يَشُوصُ فَاَهُ بِالسَّوَاكِ))
 (پیغه مبهر دهمی ژ خه و راببا بشهقی دهقی خوی پیروز بسیواکی
 پاقر دکر و سیواک دهقی خو دا دنینا و دبر) [بوخاری و موسلم فه دگوهیژن] .
 پیغه مبهری ﷺ گوت : ((السَّوَاكُ مَطَهْرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ
 لِلرَّبِّ)) [ئیمام نهحمه د و ئین خوزمیه و دارمی فه دگوهیژن] .
 (سیواک پاقری یه بو دهقی وهکی تیته بکار ئینان و خودی ژ مروقی
 رازی دبیت ب نهگهرا سیواکی) .

تیبینی :-

سیواک تیته بکار ئینان ل هه می دهما چ دهمی بروژی یان یی بی
 روژی ژبه ر هه دیسا پیغه مبهری نهوا بوری کو پیغه مبهری بکارتینا ل
 دهمی نقیژا و دهسنقیژا و یا دیاره کو وهختی مروقی یی بروژی بیت
 مروقی دهسنقیژئ دگریت و نقیژئ دکهت نهوهکی هندهک دبیزن وهکی
 تویی بروژی بوی پشتی نیشرؤ سیواکی بکار نهئینه .

دحه ديسه كى دا ژ ئيمام على [رازى بونا خودى لى بيت] هاتيه فه گوهاستن كو وى گوتيه: (اذا صمتم فاستاكوا بالغداة ، ولا تستاكوا بالعشي) ئهف حه ديسه نه يا دروسته وهكى زاناييت حه ديسى دبيرن .

يا هاتى د ئه سه ره كى ئيسرائيليدا ده مى خودى گوتى يه موسا پينغه مبهرى ﷺ ته سوز و پهيمانك و وعدهك يى هه ي دگهل من دا ل سهر چيائى (طور وسينا) و خودى فهرمانهك ل موساى كر ئه و سيه روژا بو وى روژيا بگريت ، موساى ئه مري وى بجه ئينات ، ده مى روژييت خو خلاس كرين موساى ديت بپهنهكا نه خوش ژ دهفى وى يى پروز دهر دكه فیت، ئه وى سيواك بكار ئينا دكو بهين ژدهفى وى بچيت ، ده مى خودى ئه ف چهنده ژ موساى ديتى ئه مري وى كر دهه روژيا بو وى بگريت . ﴿ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ﴾ [الاعراف ١٤٢] .

مفاييت سيواكى :-

ژ بهر كو سيواك دببته ئه گهرى رازي بونا خودايى مهزن لى چه ند مفايت ديتر ژى هه نه ژوان مفايا:

* مه لائيكهت پى دمينه عه جيب گرتى * وخير پى زيده دبن * بلغمى قه تعه دكهت وناهيليت * بيناهيا چا فا رون دكهت * مه عيده ي ساخلام دكهت * هاريكاريا ريفيكيت خارنى دكهت * ئاخفتن پى بسانه ي دكهت * خه وى ژ چا فيت مروفى دبهت * سيواك دببته هاريكار بوو بهيز كرنا پدى وددانا * سيواك گه لهك جه راسيم وميكروبا ژناف دبهت .

★ دبیت کهسهک پسیار بکعت و بیژت: فرچه ومهعجین جهی سیواکی دگرن؟ ئەز دبیزم بو وی: چید بیت فرچه ومهعجین مفایهکی زیده بگههینته پاقریا دهق و دادنا بهئی خیرا سونهتا پیغه مبهری ناگههینته وی کهسی ئەوی سیواکی بکار نهئینیت ویا ژوی مهزن تر دسیواکی دا رازی بونا خودی تیدا ههیه ئەری ما تشتهک ژقی چهندي مهزن تر ههیه؟ سیواکی جوداهیهکا مهزن ههیه ژ فرچه ومهعجینا، نسبهتا ماددی ومهعهوی فه: ژلای ماددی فه: ئەو ماددی دارا ئاراکي کو سیواک ژئ دهر دکهفیت (وهکی زانینا زانایا بنهجه بووی) ئەوباشترین ماددهیهبوو پاقرکرنا دهق و دادنا وکیم بهاتره وبسانهی تردهیته بکار ئینان.

ژلای مهعهوی فه: سیواک ئەگهره بوو چاف لیکرنا پیغه مبهری خودی
یه ﷺ کو سونهت وریکا وی یه ، وبهسی مهیه ئەم دیف کهفتییت
سونهتا وی بین، وریکا وی بومه شهرهف وسهر بلنهای یه.
★ دارا ئاراکي ئەوا سیواک ژئ چید بت دارهکه ههردهم یاکهسهکه
وفیقیهکی تام خوش ههیه، وئەف داره لجهیت گهرم شین دبیت، ژوان
جهان (عسیر وجیزان ل سعودیی، ول مصری، ول سودانی، غورالسعاد
نیزیکي قودسی، ول یهمنی، ول ژیریا ئەفریقیا، ولهندي.

ردهه زان هه یقا خوو زدهمهت دانئ یه

جیهاد گوپیتکا بلندا ئیسلامی یه و خیرا وی گه لهک یا مهزنه و په سن و مه دحیت وی گه لهک هاتینه کرن دنایهت و هه دیسین پیغه مبهری دا وژ وان هه دیسان ، ئه بو هورهیره ی [رازی بونا خودئ لی بیت] گوت: پیغه مبهری علیه السلام گوت: ((إِنْ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ أَرَاهُ فَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ وَمِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ)) [بوخاری فه دکوهیت] . ((بی گومان دبه حشتی دا هه نه سه دهره جه ، خودئ بو وان که سا ناماده کرینه ئه وین دچنه جیهادی دریکا ویدا ، دناف بهرا دهره جه کی و دهره جه کا دی دبه حشتی دا وهکی دناف بهرا عهردی و عهسمانیدا یه - نسبت بلندا هیئ و خوشیی - قیجا ئه گهر وه داخزا به حشتی ژ خودئ کر هوین بیژن یا خودئ تو به حه شتا فیرده وسا بلند بکه یه بارا مه چونکی ئه و نیقه کا به حه شتی یه و بلند ترین به حه شته و ئه ز دبینم هنداف وی عهرشی خودئ یه و ژویری رویبارین به حه شتی دپه قن و دهر دکه قن) الله اکبر چهند خیره کا مهزنه .

دحه ديسه کا دی دا ژ نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی لى بیت] هاتیه
 فه گوهاستن وی گوت : ((جاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ دُنِّي عَلَى
 عَمَلٍ يَعْدِلُ الْجِهَادَ قَالَ لَا أَجِدُهُ قَالَ هَلْ تَسْتَطِيعُ إِذَا خَرَجَ الْمُجَاهِدُ أَنْ
 تَدْخُلَ مَسْجِدَكَ فَتَقُومَ وَلَا تَفْتُرَ وَتَصُومَ وَلَا تُفْطِرَ قَالَ وَمَنْ يَسْتَطِيعُ ذَلِكَ))

[بوخاری فه دگوهیزت]. (زهلامهك هاته نك پیغه مبهری ﷺ گوتی نهی
 قاسدی خودی نیشا من بده کارهکی خیرا وی وهکی جیهادی بت ،
 پیغه مبهری گوتی نهز چ کارا نابینم بهرامبهری جیهادی بن ، پاشی
 گوتی تو دشیی وهختی مروقی مواهد دهر دکهفیت بو جیهادی تو ب
 ژور مزگهفتا خو بکهفی و نپیژا بکهی ژ پیرقه ونه وهستی و روژیا
 بگری و فتاری نهکهی ؟ زهلامی گوت : کی ههیه بشیت فی چهنده ته
 گوتی بکهت) .

بی گومان ههیقا رهمه زانی د ژيانا پیغه مبهری خودی دا ﷺ و چاکیت
 فی نومهتی ژ صهحابی و تابعی و سهله فی و انده ههیقا جیهادی بویه
 مهزنتین ههردوو شهر دژيانا پیغه مبهری دا دهه یقا رهمه زانی دا
 رویداینه ، ههیقا جیهادی و خو زحمهت دانی و خو گوری کرنی یه .

یا نیکی : شهرئ بهدرا مهزن نهوا ل رهمه زانی پهیدا بوی ، دهمی
 پیغه مبهری ﷺ دوعا ژ خودی کرین و دهستین خو بلند کرین و
 گوتی: نهی خودی وی سهرکهفتنی بکه بارا من نهوا ته سوز پی دایه
 من، نهی خودی من نهگهر تو فی کوما موسلمانان
 بهیه هیلاکی کهسهک نینه ل سهر عهردی په رستنا ته بکهت... ،

و هەر دوعا دکرڼ حهتا کو عهبايی وی ل سهر ملین وی کهفتی ئه بو
 بهکر چو نک و گوتی: ئه ی قاصدی خودی پستی ههوارا ته ژ خودی ،
 خودی دی وی دته ته ئهوا وی پهیمان دایه ته ئانکو دی سهرکهفتنی
 کهته بارا ته ، فیجا خودی ئه و و موسلمان بسهرکهفتنهکا مهزن ب
 سهر ئیخستن و کافر شانندن ﴿ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا
 اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ [آل عمران ۱۶۳] .

(بی شک خودی هویڼ بسهر ئیخستن دسه ری بهدری دا و بهری
 هینگی هویڼ دبی حال و رهزیل بون و وه کهسهکی خو نه بو و بی
 هیژ و شیان بون بهرامبهر کافرو مشرکا ، فیجا هویڼ تهقوا خودی
 بکهن و فهرمانا وی بجه بینن و شوکرا وی بکهن ل سهرقی
 سهرکهفتنی) .

شهری دووی : فهکرنا باژی ری مهکه هی :- ئه فغهزایه ژ نه خوشترین
 غهزا بو یه چونکی مهکه ه سهنته ری جزیرا عه ره بی بو وجهی حه ج
 و عمری و کوم کرنا خه لکی بو ل هه می جیهانی و سهر فی چهن دی
 هه میی را کافرو موشرک ل سهر وی باژی ری دهسته سهر ب بوون
 نیژیکی هه شت سالا ژ موشهخت بونا پیغه مبهری ﷺ ،
 حهتا کول روزا حوده بی بی کافرا مه نعا پیغه مبهری
 کر کو قه سته مه که هی بکهت بو ئه دا کرنا عمری ،

لهورا ل رهمهزانی پیغمبر ﷺ دگهل موسلمانا هاتن و باژیړی مهکه هی فه کرن و پاقر کرن ژ صهنه مین کافران . ههر وهسا دمیزوویا نیسلامی دا تژی سرکه فتنیّت تومار کرینه وهکی شه ری (عین جالوت) نهو شه ری خودی موسلمانیت مه مالیک ل سهر مه غولان نیخستین و دفنا وان ب لیف فه ل عهردی خشاندي

دقی نقیسینا سهری دا بو مه ناشکرا دبیت کو رهمهزان هه یفا خو زحمهت دانی و جیهادی و عیبادهتی یه نه کو وهکی گه له ک موسلمان هه نه دبیزن و هزر دکن کو رهمهزان هه یفا وهستانی و بی هیزیی یه ، رهمهزان هه یفا بیکاریی یه ، رهمهزان هه یفا نقستنی یه ، نه فا هه نی گه له ک خه له تیه کا مه زنه چونکی خیره کا مه زن دی ژ دهستی وی که سی دهرکه فیت نه وی بقی رهنگی بیت .

و مه فسه دا مه ژ جیهادی گه له ک یا به رفره هه وهکی جیهاد هه یه بچه ک و سیله حی و جیهاد هه یه ب مالی و نه زمانی کو نه مری ب باشی بکه ی و نه هیا ژ خرابی بکه ی و جیهاد هه یه ب گه هاندنا په یاما نیسلامی ب ریکا دعوی ، و جیهاد هه یه مروف بشیته نه فسا خو به رامبر گونه هان ، و جیهاد تیته کرن دژی شهیتانی . (نه ی خودی تو مه ژ خیرا جیهادی و مواهدا بی بار نه که ی) .

خه لك و روژی

۱- حوكمی روژی گرتنی :

* روژی گرتنا رهمه زانی نهرکه (فرض) ژ بهر گوتنا خودایی مهزن
﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة ۱۸۳] .

نانکو: گه لی خودان باوهر روژی گرتن یا ل سهر هه وه هاتیه فهرز
کرن و نقیسن کا چهوا ل سهر ملله تین بهری هه وه هاتیه فهرز کرن
و نقیسن ژ بهر کو دا هوین تهقوا خودی بکه ن .

و ههروه سا ئیکه ژ ستوینین ئیسلاما پیروز ژ بهر گوتنا
پیغه مبهری ﷺ ده می که رهم دکه ت : ((بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسَةٍ وَإِقَامِ
الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَصِيَامِ رَمَضَانَ وَالْحَجِّ)) [بوخاری فه دکوهیژت] .

پیغه مبهر ﷺ دبیژت ئیسلام ل سهر پینج ستوینا هاتیه دانان ،
شه هده دان و کرنا نقیژا و دانا زه کاتی و چوونا چه جی و گرتنا
روژیین رهمه زانی .

* ئەو که سی ئینکارا روژی بکه ت و بیژت : رهمه زان نه نهرکه (فرض)
ل وی ده می ئەو که سه دی ژ ئیسلامی دهرکه فیت و ژ کافران هیته
هژمارتن و ده لیل کو روژی ئیک ژستینیت ئیسلامی یه .

* نهُو كَهْسَى رُوژِيى نِهْگرت ژنه گه رى ته مبه لى يان سستا هى لى
دهى نه گرتنا وى نى ك ژ گونه هيت مه زنه (كباىر).

وهاتيه فه گوهاستن ژ پيغه مبه رى ﷺ ((بَيْنَا أَنَا نَائِمٌ إِذْ أَتَانِي رَجُلَانِ
فَأَخَذَا بَصْبَعِي ثُمَّ انْطَلَقَ بِي فَإِذَا أَنَا بِقَوْمٍ مُعَلَّقِينَ بَعْرَاقِيهِمْ
مُشْتَقَّةً أَشْدَأْفُهُمْ تَسِيلُ أَشْدَأْفُهُمْ دَمًا قَالَ قُلْتُ : مَنْ هَؤُلَاءِ قَالَ : هَؤُلَاءِ
الَّذِينَ يُفْطِرُونَ قَبْلَ تَحِلَّةِ صَوْمِهِمْ)) [نيامى نه سائى فه دگو هيزيت].

دقى چه ديسى داهاتيه نه وا نه بو نومامه يى باهلى [رازى بونا خودى لى بيت]
گوه لى بوى ژ پيغه مبه رى ﷺ كو وى دگوت : دناق بهينه كى نه ز يى
نقستى بوم دوو زه لام هاتنه نك من و مليت من گرتن و نه ز برمه نك
چپايه كى سهخت و نه خوش ههردووكا گوتنه من : بسهر كه فه ، من
گوت : نه ز نه شيم ، گوتن : نه م دى بوتنه بسانا هى كه ين ، نه ز ب
سهر كه تم ، من گوه لدهنگه كى دژوار بوو من گوت : نه فه چ دهنگه ؟
وان ههردووكا گوت : نه فه دهنگه رهوينا خه لكى جهنه مى يه ، پاش
نه ز برم ههتا نه ز هاتيمه لنك قه ومه كى ييت هلاويستينه برهيت
پشت گوزه كيت خوو ، وده قيت وانان دشه قن ههتا گوها ، و خووين وهك
جو كى ژده قى وان ده يت ، من گوت : نه فه كيش كه سن ، گوت : نه فه
نه و كه سن نه و يت فتارى دكهن به رى روژ نا فا دبیت .

دنه سه ره كى دا ژ عبدالله كورى مه سعودى [رازى بونا خودى لى بيت]
هاتيه (ههر كه سى روژيه كا رهمه زانى بخوت بى عوزر نه ژ بهر

نه خوشیه کی، نه گهر نه و ژیی خو ههمیی روژیا تییدا بگریت نه شیت وی روژی قهزا کهت).

وژ ئیمای زهه بی هاتیه: (و لنگ موسلمانا یا بنه جهه کو هر کهسی روژییت رهمه زانی بهیلت بی نه خوشیه که نهف کهسی هوسا خرابیا وی مه زنتره ژمروقی زناکه و ژمروقی عه رهق قه خور ، به لکو دئیسلا م بونا فی کهسی دا دکه قنه شک و گومانیدا کو نهف کهسه (زندیق) ه و یی دیری ئیسلامی یه (بی دینه).

۲- خه لک د روژی گرتنی دا :

- * روژی گرتن نه رکه ل سهر هر موسلمانه کی گه هشتی (بالغ) یی عاقل و شیانی روژی گرتنی هه بیت .
- * بچوکی نه گه هشتی روژی نه نه رکه ل سهر وی به لی دهیت فه رمان دان کو روژیا بگریت داکو فی ر ببت ل سهر روژی گرتنی . □
- * مروقی نه ساخ ب نه خوشیه کا ژ نیشکه کی فه پهیدا بوی کو روژی گرتن ل سهر زه حمهت بیت دی روژیی خوت و پاشی دی وی روژیا خواری نه دا کهت . □

★ مروقی نه شیټ روژیا بگریټ ژ بهر ئه گهره کی بهردهوام وهکو
پیربوون یان ژی مروقی نه ساخ ب نه خوشیه کا بی هیقی ژ ساخبونا
وی، ئه ف رهنکه مروقه دی روژیا خوت و پیش ههر روژه کی فه دی
خوارنه کی دته مروقه کی دهست کورت چو ل مالی نهی (مسکین) . □

★ مروقی دین روژی نه ئه رکه ل سهر وی و ههروهسا چ خوارن پیش
فه ناهیه ته دان و هتا ئه گهر یی پیر بیت .

★ ژنکا ب دوو گیان (حامل) یان ژی یا بهر چچک شیر ئه گهر ژ گیانی
(نهفس) خو ترسیا یان ژی ژ جانی بچوکی خو ترسا دی روژیا خو
خوت و پشتی هه یقا رهمه زانی دی وان روژیټ خوارین ئه دا کهت . □

★ ژنکا دکه فیه ته دبئ نقیژی دا (عهده تی دا) یان ژی بچویک بونیډا
روژیا ناگریټ دوی ده می دا به لی پشتی هه یقا رهمه زانی دی وان
روژیټ خوارین ئه دا کهت . □

★ وهغه ر کهری (مسافری) دهستویریا هه ی ب گرتنا روژیټ یان ژی
بخوارنا روژیټ، و پشتی هه یقا رهمه زانی دی وان روژیا ئه دا کهت
ئه وین خوارین، چ وهغه ر ژی نیشکه کی فه په یدا بیت وهکو وهغه ر
کرنا عومری (العمره) یان ژی وهغه رکا بهردهوام بیت وهکو خودانی
ترومبیله کا کریی ل دهرقه ی باژیټی خو . □

۳- ژ نه حکامین روژی گرتنی :

★ نئیتهت : دفتیت نئیتهت هه بیت بوؤ روژی گرتنا روژیا ئهرك (الفرض) بهری دهرکهفتنا سپیدی (الفجر) ، ژ بهر گوتنا پیغه مبهری ﷺ ((مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَامَ لَهُ)) [ئیمای دارقوطني فه دگوهیزیت]. ئانکو ئه و کهسی نئیتهتا خو نه ئینیت بوؤ روژی گرتنی بهری سپیده دهرکهفتیت روژی بوؤ وی نینه ، وههروهسا یا گرنگه ئه م بزاین نئیتهت جهی وی دلّه ، و گوتنا نئیتهتی ب دهقی نه هاتیه گوتن ژلایئ پیغه مبهری فه ﷺ ، و ههروهسا ژلایئ چ هه فالیت وی فه (الصحابه) خودی ژوان رازی بیت .

★ دهمی روژی گرتنی: دهمی روژی گرتنی دهسی دکهت ژ دهرکهفتنا سپیدا راست (الفجر الصادق) ههتا ئافا بوونا روژی ب ئیکسهه ، ژ بهر گوتنا خودایی مهزن ﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ﴾ [البقرة ۱۸۷] .

ئانکو بخون و فه خون ههتا سپیدا دره و دیار دبیت ژ سپیدا راست ژ سپیدی و پشتی هینگی روژی ته مام بکهن ههتا شهقی ئانکو دهمی روژ ئافا دبیت .

۴- پاشیف :

پاشیف خوارن سونه ته کا دوپات (تهکید) کریه ژلای پيغه مبهري فه
(سلاف لى بن) ، و ههروهسا پيروزيه کا مهزن تيدا ههيه ، پيغه مبهري
ﷺ دبیژیت ((سَحَرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهَةً)) [بوخاری وموسلم فه دگوهیزن]

نانکو : پاشیفان بخون چونکی بهر دهکته یا د پاشیفی دا هه ی .
و ههروهسا پيغه مبهري ﷺ دبیژت : ((السَّحُورُ أَكْلُهُ بَرَكَهَةٌ فَلَا تَدَعُوهُ
وَلَوْ أَنَّ يَجْرَعَ أَحَدُكُمْ جُرْعَةً مِنْ مَاءٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ
عَلَى الْمُتَسَحِّرِينَ)) [نیما نه محمد فه دگوهیزت] .

نانکو: خوارنا پاشیفی هه می بهر دهکته و نه هیلن خوارنا پاشیفی
حه تا نه گهر نیک ژ هه وه رابو پاشیفی بو قورچه کا نافی فه خوت
ژ بهر کو خودای مهزن دگهل مه لائیکه تا صه له و اتا د دهنه سه ر وی
مروفی نه وی رادبیته پاشیفی (صه له و اتیت خودی دلوفانی وره حمه
و صه له و اتیت مه لائیکه تا داخوازا گونه ه غه فراندنی یه بو مروفی) .

۵- تشتی نهرک (واجب) ل سه ر روژی گری بهیلت دروژی گرتنی دا :

★ گوتنا دره وی (قول الزور) : پيغه مبهري ﷺ دبیژت : ((مَنْ لَمْ يَدَعْ
قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ)) [بوخاری
فه دگوهیزت] .

ئانكو: ئەو كەسى گوتنا دره و كارپى كرنا دره وى نه هيليت خودى چئيراده و فيان بهيلانا وى بوخوارنى و فه خوارنى نينه ، و گوتنا (فليس لله حاجه) مه جازه و رامانا وى خودى روژيا وى قه بويل ناكهت ، و ئەف چهنده ژبابهتئ هشار كرنى يه بو مروقى موسلمان كو نه كه قيته دگونه ههكا مه زندا ئەو ژى (قول الزور) ه.

★ گوتنا بى مفا و كرئت و يا قه ره بالغ : پيغه مبهر ﷺ دبيئرت : ((لَيْسَ الصِّيَامُ مِنَ الْأَكْلِ وَالشَّرْبِ فَقَطٌ . إِنَّمَا الصِّيَامُ مِنَ اللَّعْوِ وَالرَّفَثِ . فَإِنْ سَابَكَ أَحَدٌ أَوْ جَهِلَ عَلَيْكَ فَقُلْ : إِنِّي صَائِمٌ)) [ئيمامى بهيهقى فه دگوهيزيت] . ئانكو : روژى گرتن نه بهس هيلانا خوارنى و فه خوارنى يه بهلى روژى گرتن هيلانا گوتنا بى مفا و گوتنا كرئت (ئاخفتنا شكهستى و فاحيشه و سهقهت) ه و ئەگه ر ئيكي گوتنهكا كرئت دهرهقى تهدا گوت يان ژى ژ نه زانينا خو زيانهك گه هانده ته بيئى ئەز مروقهكى ب روژى مه . □

۶- تشتى دوست بو روژى گرى:

★ مانا ب جهنابهت ههتا سپيئى: ئانكو ئەگه ر مروقى موسلمان چو نقينا ژنكا خو و سهرى خو نه شيشت ههتا سپيئيه ب سهردا هاتى و ئەو ب جهنابهت روژيا وى يا دروسته بهس دى سهرى خو شوت دا جهنابهتئ ل سهر خو راکهت .

- ★ بکارئینانا سیواکی بؤ مروقی روژی گر ددهمی روژی دا . □
- ★ تیوهردانا ئافی و هلکیشانا ئافی ددفتییدا بهلی بی زیدهھی . □
- ★ (المباشرة الزوجية) و ماجیکرنا ژنکی ئەگەر بشیته خو توشی چ خهله تیان نه بیت . □
- ★ دانا خوینی و دهرئیخستنا ددانی ، ودانانا شرینقی بهلی نه ب مهرما خوارنی (إبرة التغذية) . □
- ★ بیهنکرنا رهیحانی و ههروهسا بکارئینانا ریچی و بیهنیت خوش . □
- ★ حیجامی : ئەو ژی بهردانا خوینا پیسه ژ لهشی . □
- ★ تامکرنا خوارنی و بکار ئینانا مهعجینی ددانا بهلی ب وی مهرجی کو ههردوو نهچنه دگهوریی دا . □
- ★ کلی چافی و کار ئینانا قهترا چافی و گوھی .

٧- فتاره :

- ★ لهز کرنا فتاری : پیغه مبهر ﷺ دبیژت : ((لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ)) [بوخاری و موسلم فه دگوهینن]. خه لکی ب خیره هندی لهزی ل فتاری بکهن .

★ فتاره کرن بهری نقيژا مه غرب : نه نه سي كوري
 مالكي [رازی بونا خودی لی بیت] دبيژت ((كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُفْطِرُ قَبْلَ أَنْ
 يُصَلِّيَ عَلَى رُطَبَاتٍ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ رُطَبَاتٌ فَتَمِيرَاتٌ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَمِيرَاتٌ
 حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ)) [ترمذی فه دگوهيزت] . پيغه مبهري ﷺ فتاره
 بهري نقيژا مه غرب دکر ب چهند روتها نه گهر نه بان دا ب چهند
 لبين خورمی کهت نه گهر نه و ژي نه بان دا چهند قورچين نافي
 فه خوت ، و ژفي حهديسي دياره کو پيغه مبهري ﷺ نقيژ نه دکر هه تا
 فتاره نه کريا . □

فتاره کرن ب روتها نه گهر نه بيت فتاره کرن ب خورمی نه گهر
 نه وژی نه بيت ب نافي .

★ خيرا وي كهسي فتاری بدهته مروفهكي روژی گر گلهك يا مهزنه
 دحهديسهكي دا هاتيه ژ زهيدی كوري خالدی [رازی بونا خودی لی بیت] کو
 پيغه مبهري ﷺ گوت: ((مَنْ فَطَّرَ صَائِمًا كُتِبَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ إِلَّا أَنَّهُ لَا
 يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْءٌ)) [ترمذی و نيين ماجه فه دگوهيزن] .

ههر كهسي فتاری بدهته روژی گرهي، بوو وي ههيه ته مهتي خيرا
 روژی گري بيكو تشتهك ژ خيرا روژی گري كيم بيت .

★ دوعا کرن ددهمی فتاری دا : ژ بهر کو مروفی روژی گر دوعايه كا
 قه بويل كری ههيه ،

پيغهمبر ﷺ دبیژت: ((ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ : دَعْوَةُ الصَّائِمِ ،
 وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ)) [نیماي بهیهقی فه دگو هیژیت] .
 پيغهمبر ﷺ دبیژت دوعا سی مروفان قه بویل کریه ل نک خودی
 تهعلا ، دوعا روژی گری ، دوعا ومغهر کهری (مسافر) ، دوعا مروفی
 زورداری لی هاتیه کرن (المظلوم) . و پيغهمبری ﷺ نه گهر فتاره کربا
 دا فی دوعای بیژت: ((ذَهَبَ الظَّمَأُ وَأَبْتَلَتِ العُرُوقُ وَتَبَّتِ الأَجْرَانُ
 شَاءَ اللّهُ)) [نیماي نه بو داوود و نسائی فه دگو هیژن] .

تیهنکاتی چو گه هاتنه ئافدان وخیر هاته نفیسین نه گهر خودی
 حهس کهت .

۸ . تشتی روژی دشکینیت (به تال دکهت) :

* خوارن و فه خوارن ژ قهستا ، بهلی نه گهر خوار یان فه خوار
 بخهلهتی فه یان ژبیر کر یان ژی ب زوری (ب تهعدائی نه گهر نیکی
 گوتی نیلا تو دی روژیا خو خوی یان ژی نه ز دی ته کوژم) هینگی
 نه گهر روژیا خو خوار چ ل سهر وی نینه وروژیا وی ناکه فییت .

* هه لافیتن ژ قهستا ، بهلی نه گهر هه لافیت نه ژ قهستا روژیا وی یا
 دروسته . □

* چونا دهف ژنکی ب روژ درمه زانیدا روژی پی دشکیت و کهفاره تهکا
 مهزن دفییت بدهت نهو ژی : عه بدهکی نازا بکهت نه گهر نه دیت دفییت
 دوو هه یفا ل سهر نیکی بروژی بیت نه گهر نه شیا دفییت خوارنی
 بدهته شیست مروفیت چ ل مالی دا نه بت . □

★ دانا نا شرینقی ژبو گه هاندنا خوارنی د مه عیده ی دا ب مه رهما
خوارنی . □

★ دیتنا خوینا ژفانی (عهده تی) و بچویک بوون ژبو ژنکی : نه گهر
خوینا بچویک بوونی یان ژی خوینا ژفانی (بی نقیژی) دیت چ ل
دهسپیکا روژی یان ل دوماهیا روژی روژیا وی دشکیت .

★ هاتنا خوارا ئافا زهلامی یان ژی یا ژنکی دهشیار بوونی دا فیجا چ
ب دهستی یان ژی ب (المباشرة الزوجية) ماجیکرنی یان ههر تشته کی
دی ، بهلی نه گهر هاته خوارنی دنقستنن دا یان ژی بی فیانا وی روژیا
وی ل وی دهمی دا یادروسته و چ ل سهر وی نینه .
★ ههر کهسی ئینیه تا شکاندنا روژی یا خو کره د دلی خودا وی
موجد بیت ل سهر و پاشی چ نه خوار ل وی دهمی روژی یا وی کهت
چونکی وی ئینیه تا خو گوهارت و تشت هه می ب ئینیه تی نه .

٩ - نه دا کرن (قهزا) :

هەر کهسه کی روژییه کی بخوت پیئقی یه ل سهر وی نه و وی روژیی ئەدا کهت پستی رهمهزانی ب لهز نه گهر شیا ، و نهرک نینه ل سهر وی نه وان روژییت خوارین لدویف ئیک ئەدا کهت ، نه گهر نه شیا ژ بهر هیجه ته کا شهرعی روژیا ئەدا بکهت دی پیش ههر روژه کی قه خواری دته مروفه کی چ ل مالی دا نه (مسکین) ، و ههر کهسی مرن سهردا بیئت بهری رهمهزانی ته مام بکهت چ ل سهر وی نینه و کهسه ک پیش وی قه روژیا ئەدا ناکهت .

١٠ - نقیژیت ته راویحا (صلاة التراويح) :

یاهاتیه وهرگرتن ژ سونه تا پیغه مبهری ﷺ کو نقیژا ته راویحا ب کومکهری (جماعة) قه دهیته کرن و پیغه مبهری ب جهماعهت کریه ل بهری موسلمانا بهلی پستی هینگی پیغه مبهری ﷺ ئەف سونه ته هیلا ژ ترسا هندی نه کو بیته نهرک (فرض) ل سهر ئومهتا وی ، پاشی ئومهتا وی نه شیت فی نهرکی بجه بینیت ، پستی فی چهندی بهردهوام موسلمانا ئەف جوره نقیژه دکرن بهلی نه می پیگفه ل پشت ئیمامه کی (هندهکا بتنی دکرن وهندهکیت دیتر کو سی حهتا چار مروفان ل پشت ئیک ئیمامی دکرن) ئەف چهنده بقی رهنگی ما حهتا خیلافهتا ئیمامی عومهر ، پستی هینگی عومهری کوری

خه طایبی [رازی بونا خودی لی بیت] نه ف سونه ته ساخ کره فه ب کومکهری
 دده می خیلافته تا وی دا ، و ژمارا رکهه تین تهراویجا یازدهنه دگهل
 ویتری ، وبه های وی گهله کی مهزنه ههر وهکو پیغه مبهری ﷺ دیار
 کری د گوتنا خودا:

((مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ)) [بوخاری
 فه دگوهیزیت] (ههر که سی رابیته نفیثیت شهقی نهوی ئیمان ب وان
 هه بیت وبو خوب هه ژمیریت کو خیر ل نک خودی، بی شک
 گونه هییت وی کرن هه می دی هینه ژی برن). و کرنا نفیثا تهراویجی
 دگهل ئیمامی ب ته مامی ههروهکو به های عیبادتی ب شهقی هه می
 یه ژبه ر گوتنا پیغه مبهری ﷺ (إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى
 يَنْصَرِفَ حُسْبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ) [ئیمامی داره می فه دگوهیزیت] .

دهکین دوماهیکا رهمه زانی

★ پیغمبه ری ﷺ خو گه لهك ماندى دكر بكرنا عيباده تی درهمه زانی دا وبتایبه تی دهكیت دوماهیكى دا ونهوى مالا خو كربو مزگهفت بنئیه تا خیرا (اعتكاف) ى دهر دهكاندا . (نانكو خوارن و فه خوارن و عيبادت ل مزگهفتى دكر) ، دصه حيجا بوخارى و موسلمى دا هاتیه فه گوهاستن ژ عائشایى [رازى بونا خودى لى بيت] كو وى گوت ((كَان النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مَنْرَهُ وَأَحْيَا لَيْلَهُ وَأَيَقظَ أَهْلَهُ))

((پیغمبه ر ﷺ یى ودهسا بو ده مى دهكیت دویماهیكى بسهر دا هاتبان نهوى شهفین خو ساخ دكرن بكرنا عيباده تی ونههل ومالا خو ژ خه و را دكرن ، خو راتپچا ب جلکیت خو یان ههر دهه روژان نه دجو نفینا ژنكیت خو)) .

★ دحه دیسه كا دى دا هاتیه كو عائشا [رازى بونا خودى لى بيت] دبیریت : (ئس نرائم پیغمبه ری ﷺ دشه فه كى دا كو قورئان ختم كریبت ، و شه فه كى هممى ما بیته هشیار بو كرنا عيباده تی هه تا سپیدى و چ هه یفا بتمامى روژى نه گرتینه ژبلى رهمه زانى) [بوخارى و موسلم فه دگو هیزیت] .

ژفان هه ردوو حه دیسا بو مه ئاشكرا دبیت كو مه رج نینه مروف شه فى هممى یى هشیار بیت بهلكو وهكى بومه دیار بوى كو پیغمبه ر ﷺ بخو ژى بشه فى هممى نه مایه هشیار ،

به لکو یی نقتی و پاشی یی رابویه فه لدویماهیکا شهقی بو کرنا عیبادهتی و یا زانایه پیغه مبهری خیزانا خو هشیار دکرن بو کرنا عیبادهتی د ههمی شهفاندا ب تایبهتی د هه یقا رهمه زانی دا دسه حیجا بوخاری دا هاتیه (کو پیغه مبهری دسه فه کی دا هشیار بو گوتی (سبحان الله) خودی یی پاقر بیتن ژ ههمی کیماسیا نه ف شهفه چهند فیتنه ییت هاتینه خواری ، چ هاتیه خواری ژ خه زائینا ، کی دی خودانی غورفا ژ خه و راکهت ، چیت بیت هه بیت که سه کا ب جلك د دنیایی دا یا ریسه د ناخرهتی دا) .

مه خسه د پی کو ئه وی دقیا کابانییت وی ب شهقی رابن بو کرنا عیبادهتی داکو ل روژا قیامهتی خودان خیر بن ، و ههروه سا هاتیه دهمی پیغه مبهری ب شهقی رادبوو بو کرنا نفیژا دا عائیشایی هشیار کهت و دا بیژتی رابه و ترا خو بکه ئه ی عائیشا . ((قومی فَأُوتِرِي يَا عَائِشَةُ)) [موسلم فه دگوهیزیت]

وهاتیه فه گوهاستن ژ پیغه مبهری ﷺ دگوت: ((رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَأَيَّقُظَ امْرَأَتُهُ ، فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِي وَجْهِهَا الْمَاءَ ، رَحِمَ اللَّهُ امْرَأَةً قَامَتْ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَأَيَّقُظَتْ رَوْجَهَا ، فَإِنْ أَبَى نَضَحَتْ فِي وَجْهِهِ الْمَاءَ)) [بوخاری فه دگوهیزیت] .

(خودی رحمی ب وی زهلامی ببهت یی ب شهفی رابیت بو کرنا نفیژا و ههفژینا خو ژی هشیار کهت و نهگهر ئه و هشیار نه بو رهشینکهکا ئافی ب هافیته ناف چافیته وی ، خودی رحمی ب وی ژنکی ببهت یا ب شهفی رابیت بو کرنا نفیژا و زهلامی خو ژی هشیار کهت و نهگهر ئه و هشیار نه بو رهشینکهکا ئافی ب هافیته ناف چافیته وی) ئهف ههر دوو زهلام و ژن د خیرا ئیک و دوو دانه و دقین پیگقه بچنه بهحشتی .

(ئهی خودایی مه تو گهردهنیته مه و دهیک و بابیته مه وساخ و مرییته مه ئازا بکهی ژ ئاگری جههنه می و تو رحمی و دلوقانیی بمه ببهی و گونه هیته مه ژی ببهی) امین .

شهقا پیروز و ب بها (لیلۃ القدر)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ حَم ﴿ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿ [سورمت دوخان ۱-۶]

خودایى مهزن قورئان ئینایه خواری لشهقهکا پیروز دا ، وهکی وی گوتی: (مبارکة) دقئ شهقا پیروز دا قهزا و قهدهر بو وی سالی ههمی یی بو ههمی چیکریان تینه دابهشکرن و تیدا ههیه کی دئ ساخ بیت و کی دئ مریت و کی سهرفهراز بیت و کی دئ شکهستی بیت و ههر تشتهکی خودی حهز کری کو دقئ سالی دا چی ببیت دقئ شهقی دا تیته خواری .

خودایى مهزن دسورهتا { القدر } دا بهحسی فی شهقی برهنهگی مهزن کریه :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿ تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا يَأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿ [سورهتا القدر].

هندي ئەمىن مه قورئان دشهفهكا قهنج و ببها دا ئىنايه خواری ، كو دكهفئته دههيفا رهمه زانی دا، تو چ دزانی ئەى محمد ﷺ كانى شهفا قهنج و پر بها چى يه ، شهفا ببها شهفهكا پىروزه ، خيرا وى ژ يا هزار ههيفا بخير تره ، هاتنا خوارا مهلائىكهتا و جىرىلى (سلافا لى بن) تيدا مشه دبىت بئانههيا خودايى خو ئەو وان فهرمانان دئىننه خواری يين وى بو وى سالى تهقدىر كرىن و دانىن ، ئەو شهفه هه مى تهناهى يه ههتا دهركهفتنا ئەلندى (الفجر) چ خرابى تيدا نىن . شهفهكه تى خيره و گونهه تينه ژى برن و دلوفانى ببهنىان تينه برن . لهورا ژ ئەبو هورهىرهى [رازى بونا خودى لى بيت] هاتيه فهگوهاستن كو پىغه مبهرى ﷺ گوت : ((مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ)) [بوخارى و موسلم فهدگوهيزن]

هه كهسى رابىت بو عىبادهتى و شهفا ساخرنى بتاعهتى دشهفا قهنج و ب بهادا (ليله القدر) ، باوهرى پى ههبيت و بو خو هشار بونا خو بهزمىريت كو خير و قهنجى ل نك خودى ، هندی وى گونهه ههبن خودى دى بو ژى بهت و خودى باش گونهه ژى بره .

★ خو ئاماده کرن بو وی شهقی: یا باشه درمه زانی دا وب تایبه تی لده هکیت دویمه هیکی دا و دشه فین کت دا وه کی شهفا (۲۱ ، ۲۳ ، ۲۵ ، ۲۷ ، ۲۹) هشیار بیت و نه هیلیت نهف خیرا مه زن ژدهستی وی دهرکه فیت ، ژ عوبادی کوری صامتی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت : کو پیغه مبهری صلی الله علیه و آله ژمال دهرکه ت بو نک مه دا بو مه بیژیت کانی کیش شهف ، شهفا قه درئی یه به لی^۶ فلان کهس و فلان کهس لیکه فتن ، پیغه مبهری صلی الله علیه و آله گوت : نه ز هاتم دا بو هه وه بیژم شهفا قه درئی کیشکه فیجا فلان کهس و فلان کهس لیکه فتن فیجا خودی بلند کر و نه ما ل هزرا من و به لکو خیرا هه وه دقئی چهندی دا هه بیت فیجا هوین بو خو شهفا (۲۵ ، ۲۷ ، ۲۹) ژ کتان بگرن .

★ ههروه سا یا باشه دقئی شهقی دا مروف گه لهک دوعا و داخو زیا ژ خودی بکه ت بتایبه تی نهو دوعایا پیغه مبهری صلی الله علیه و آله نیشا عائیشایی دای، دهیکا مه موسلمانا عائیشایی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت: ((يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ وَاقَعَتْ لَيْلَةُ الْقَدْرِ مَا أَقُولُ فِيهَا قَالَ قُولِي اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ)) [نیمامی نه محمد فه دگوهیژیت] . نهی پیغه مبهری خودی^۶ نه گهر من زانی نهو کیش شهفه شهفا قه درئی نه ز بوخو چ بیژم؟ ئینا پیغه مبهری صلی الله علیه و آله گوتی: بیژه نهی خودایی من تو خودانی لی بورینی یی و تو چه ژ لی بورینی دکهی و تول من ببوری)) .

گہلی نہویت ہہوہ ریکا پیغہمبہر و چاکا گرتی ب رابونا شہفی
 وکرنا عبادہتی تیدا ، پیروز بیت ئەف ریکا ہہوہ گرتی وبلال بیرا
 ہہوہ بیت ئەف حدیسا مہزن ل ہہمی سالی نہکول شہفا قہدری
 بتنی، ئەبو ہورہیرہی [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت: پیغہمبہری ﷺ
 گوت: ((يَنْزِلُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ
 اللَّيْلِ الْآخِرُ فَيَقُولُ مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِبَ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ وَمَنْ
 يَسْتَعْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ)) [ابن خوزیمہ فہدگوہیزیت] .

(خودایی پاک و بلند ل ہہمی شہفا تیتہ خواری بو عہسمانی دونیایی
 ل وی دہمی سیکا شہفی ئەوا دوماہیکی دمینیت – پشتی نیفا شہفی
 و بہری نقیژا سپیدی بدہمہکی – ودی بیژت کی ہہیہ دوعا ژ من
 بکہت دا ئەس بہرسفا وی بدہم ، کی ہہیہ تشتہکی ژ من بخوازت دا
 ئەز بدہمی، کی ہہیہ داخوازا گونہہ ژیرنی ژ من بکہت دا ئەز
 گونہہیت وی ژئ ببہم) وھاتنا خواری بو خودی سیفہتہکہ ژ
 سیفہتین وی ییت پیروز ، وئہم نزانین کانی چہوا و چرہنگ تیتہ
 خوار ، بہلی مہ باوہری پی ہہیہ کوئہو تیت و نہوہکی چ
 چیکریانہ .

* یاباشه بو موسلمانى دهمى نفيثرا سپيدى د كهت ب جماعهت ل
 مزگهفتى نهو ژ جهى خو نه رابيت ههتا پشتى روژه لاتنى ب بيست
 دهقيقهكا و پاشى دوره كههتا بو خو بكهت خيرا وى ته مهتى حهج و
 عومره كى يه ژ بهر هه ديسه كا پيغه مبهرى ﷺ دبيثت : ((مَنْ صَلَّى
 الْعِدَاةَ فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ
 كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ تَامَّةٍ)) [ترمذى فه دگوهيزيت] . ههر
 كهسى نفيثرا سپيدى بكهت ب جماعهت و پاشى روينته خواري
 و زكري خودى بكهتن هه تاكو روژ دهركه فيت و پاشى دوو ره كههتا
 بكهت ، بو وى هه يه ب خيرا حهج و عومره كا، ته مام، ته مام، ته مام.

فتره (زکاة الفطر)

❖ خیره که لازمه ل سهر همی موسلمانا ژ بچیکی حهتا مه زنی بیته دانی د هه یقا رهمه زانی دا .

❖ مه خسه د ژ فترئ د ئیسلامی دا چیه ؟

مه خسه دا ئیسلامی بو دانا فترئ ئه وه نه رمی ودلوفانیا دگهل هه ژارایه کو دهستی وان بیته گرتن ب دانا خیر و خیراتا کو ئه و حال خوش ببن و خاز خازوکیی د روژا جه ژنی دا نه کهن و ههروه سا ئه ف فتره دببته ئه گه ری که یف و خوشیی بو ناف مالیت فه قیر و هه ژارا ب هاتنا جه ژنی ل سهر وان و ئه ف فتره دببته که فارهت بو وی که سی روژی گر ئه وی بهرهنگاری ئاخفتنیی زیده و سه قهت بوی ، ژ عبد الله کورئ عه باسی [رازی بونا خودئ ل هه ردوکا بیت] هاتیه فه گوه استنی کو وی گوت ((فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللُّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ مَنْ أَدَّأَهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَنْ أَدَّأَهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ مِنَ الصَّدَقَاتِ)) [ئه بو داوود فه دگوهیزیت] . پیغه مبه ری خودئ زه کاتا فترئ فه رز کریه پاقر کره بو روژی گری ژ ئاخفتنیی زیده و سه قهت ، و خارنه بو فه قیر و مسکینا ، فیجا ئه و که سی فی فترئ به ری نفیثرا عهیدی ژ مال دهر بیخیت هینگی فترا وی یا فه بویه ،

به لئ نه گهر پشته نقيژا عهيدئ دا نهو دئ بيته خيرك وهكى
ههمى خيرا و فتره ل سهر نارا بيت .

حوكمئ فترئ : فتره واجبه ل سهر ههمى موسلمانا ژ بهر حهديسا
عبد الله كورئ عومهري [رازى بونا خودئ ل ههردوكا بيت] گوت ((فَارَضَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعًا مِنْ
شَعِيرٍ عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ وَالذَّكْرِ وَالْأُنْثَى وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ
وَأَمَرَ بِهَا أَنْ تُؤَدَّى قَبْلَ خُرُوجِ النَّاسِ إِلَى الصَّلَاةِ)) [نيمامئ بوخارى
فه دگوهيزيت] . بيغه مبهري خودئ فتره يا فهرز كرى چار مست ژ
قهسپا يان ژ جهه ل سهر مروفي عهبد و يئ ئازا و زهلام و ژنكا و
بچيك و مهزنا ژ موسلمانا ، فهرمان كرب دانا فترئ بهرى خهلك
بچنه نقيژا عهيدئ. و سه عيدئ كورئ موسهيبى و عومهري كورئ
عبد العزيزى ههردوو دبيزن دهر بارهئ گوتنا خودايئ مهزن ﴿ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴾ [الأعلى ۱۴] .

ب راستى نهو ب سهر كهفت يئ نهفسا خو ژ رهوشتي خراب پاقر
كرى و زكري خودئ كرى و باوهري ب تهو حيدا وى ئيناي و دوعا ژ
وى كرين و كار ب وى تشتى كرى يئ نهو پئ رازى } . كو به حسئ
فترا رهمه زانى يه .

فتره ژ چ تشتی دهیته دان و چهنده و کهنگی دی هیته دان ؟
یا واجبه ل سهر ههر موسلمانه کی دوو مست (نصف صاع) ژ
گهنمی یان چوار مست ژ قهسپا یان میویژا یان جهی یان که ژکا یان
ههر خارنه کا دبیته قویت وهکی برنجی و گهنم شام و ناری و د
عورفی خه لکی دا بیته خارنی و بو خو هه لگرن وهک قویت . یا
دروست نینه پاره بیته دانئ (اخراج القيمة نقدا) وهکی بههرا پتريا
زانا و فوقه هائیڼ موسلمانا ل سهر فی چهندي کوم بوین ، ژبهه کو
پیغه مبهري ﷺ ب خو ژي خارن یا دای و فهرمانا پی کری کو خارن
بیته دانئ و دروست نه کریه پاره پیشفه بیته دانئ و هه کهه
خیرهک تیدا هه با دا پیغه مبهه نیشا نومه تی دته . و ئه ف فتره دی
هیته دان بهری نقیژا جه ژنی و بو وی هه یه ئه و بهری جه ژنی ب
دوو روژا بدهت ههر وهکو عبد الله کوری عومه ری وهت کر .

تیبینی .:

- ★ وهکی بوری دگهل مه کو فتره واجبه ل سهر ههمی موسلمانا ههتا ل سهر وی بجیکی بهری نفیژا جهژنی ژ دایک ببیت .
- * مروقی دین و سهفی هه و کیم ناقل فتره پیژفه ناهیتهدان .
- ★ نهگهر کهسهکی فتره ژ بیر کر تاکو پشتی رهمه زانی ب چهند روزهکا ، ل وی دهمی بیرا وی د هیت نهو دی فترا خو دعت چونکو نهو کهسه یی خودان عوزره .
- ★ فتره پیش بجیکی د زکی دهیکیدا ناهیتهدان.
- ★ ههکه کهسهک مر بهری دهمی دانا فترا ، ل وی دهمی فتره ل سهر نهیا فهرزه بهلی ههکه پیشفه بیتهدان باشه .
- ★ ههکه کهسهکی نیک کره وهکیل پیش خوفه کو پیش وی فه فترا ب دعت یا دورسته .
- ★ نهو کهسی پارا (قیمهتی) پیش خوارنی ب دعت ، فتره ل سهر نارابیت ل دیف گوتنا بارا پتر ژ زانایان.
- ★ فتره تیتهدان ژ مالا وی کهسی خوارنا شهفهک و روزهکا هه بیت
- ★ فتره تیتهدان بو وی کهسی ههژار و مسکین .
- ★ نیک ژ خهله تیان نهوه کو هندهک حیران دی فتری دهنه حیرانیت خو ییت زهنگین ، یان ل بهر دهرگههی بیژتی من قه بیل کر و ههما بو خوب زفرینه فه وهکی پیک گوهورکانی .

دگهل جه ژنی (مع العید)

عهید (جه ژن) یا هاتی ژ زفرینه فه ، سالی دوو جارا بو موسلمان د زفریته فه ، و بو کافرا پتر ژ دوو جارا دسالی دا دزفریت و که یضی بو خو د وان روژادا د کهن .

جه ژن: هندهک ریوره سم و نیشانن لدهف هه می گهل و ملله تان هه نه . جه ژنی کافران دزورن و گریډاینه ب دینیقه یان گریډاینه ب دونیایی فه چ ب هه لکه فتنا هه بوونا دهوله ته کی یان کهفتنا وی یان دانانا سه روکه کی و حاکمه کی یان ئیخستنا وی سه روکی ژ حوکمی یان بهه لکه فتنا دهمه کی ژ دهمین سالی وه کی وهرزی بوهارئ و گه له کیڼ دی هه نه . بو نمونه وهک :

۱ . جه ژنی موسلمانا ئه وین خودی بو وان داناین دوو جه ژن : جه ژنا رهمه زانی (عید الفطر) و جه ژنا قوربانی (عید الأضحی) یان دبیزنی جه ژنا حاجیان .

و جه ژنا سیئ ئه و ئه واهه فتیی جاره کی دوباره دبیت کو جه ژنا بچویکه دبیزنی (ئهنی) ژفان دهرکه فیت موسلمانا چ جه ژن نینن و ههر جه ژنه کا کهسهک بو خو دانیت ئه ویا دروست نینه .

ژ ئهنه سی [خودی ژئ رازی بیت] گوت دهمی پیغه مبه ر ﷺ هاتی یه مه دینی خه لکی وی دوو روژ هه بوون تیدا بو خو که یف پی دبرن دزه مانئ جاهلی یه تی دا وی گوته وان :

(نه ز هاتم نك هه وه و هه وه دوو روژ هه بوون و تیدا كه یف خوشی بو خو تیدا دكر و خودی بو وه گوهرین ب دوو روژین باشر و بخیر تر نه وژی جهژنا رهمه زانی و جهژنا قوربانی یه) .

۲ . جوهیا هندهك جهژن هه نه (عید المظالم) : كه پرهشین ، جهژنهكا جوهیا نه سالانه ب هه لكه فتنا رزگار بونا وان ژ زورداریا فیره ونی دكهن ، ل وی جهژنی كه پرا ل جههكی بلند چیدكهن و ناههنگا دگیرن .

۳ . فهلان هندهك جهژن هه نه ژوان جهژنا (الخمیس) نهو روژهیه نهوا دبیزن كو سفرا زادی (المائدة) بو عیسی (سلاف لی بن) هاتی یه خوارئ ژ نهسمانی و جهژنا ژدایك بونا عیسی (سلاف لی بن) و جهژنا سه ری سالا زایینی (الكریسماس) و جهژنا شوكرئ و جهژنا (العطاء) دانئ . و نهف جهژنه هه می نوكه ل هه می دهوله تین نه وروپی و نه مریکی تینه كرن و هندهك موسلمانیت ب ناف موسولمان دگهل واندا ناههنگا دگیرن و هندهك دوری (منافق) بو رازی بونا خو لنك وان دگهل واندا ری وره سمین ناههنگین وان دگیرن ، و نه فه كارهكی حه رامه د شه ریعه تیدا ، پیغه مبه ر د بیژیت ((مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ)) [نه بو داوود فه دگو هیژیت] .

٤ . جه ژنیڼ ناگر په ریسان (المجوس) نهغه نه : جه ژنا (مهرجان) ی (نیروز) جه ژنا نه وروزی و نهغه تایبه تن بوان فه .

٥ . جه ژنیټ شیعیټ راهزی نهغه نه : (الغدیر) نهو دبیزن نهغه جه ژنه

نهو روژدیه نهوا پیغه مبهری صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بهیعه دایه نیمام علی [رازیبونا خودی ن بیت] کو ببیته خلیفه پشتی وی و بهیعه دا یه هر دوازه نیماما نهویټ ل دیف علی دا بهین و نهغه درهوکا ناشکرایه وچو راستی بو نینه د شه ریعه تی دا و د میژوو دا و دیروکا نیسلامی دا .

و نهغه جه ژنه لنک وانا گه له کا بقه دره هه تاکو گه هشتی یه پیکه کی کو

کیتابین مهزن وان چیکرینه بقی روزی وهک پهرتوکا (یوم الغدیر)

هندهک ناداب و رهوش بو دهرکه فتنا نفیژا جه ژنی :

١ . یا باشه مروف سه ری خو بشوت بهری دهرکه فیه ته جهی نفیژی .

٢ . خو جوان کرن و جلکیټ ژ همیا باشتر و جوانتر بکه ته بهر خو .

٣ . خرن بهری دهرکه تن بو جهی نفیژی ل جه ژنا رهمه زانی تایبه ت و

ل جه ژنا قوربانی چ خرنی نه خوت بهری نفیژا جه ژنی بهلی پاشی

بچپه مال و قوربانی خو سه رژیکه ت و هر ژ وی بخوت .

گوتنا ته کبیرا (الله اکبر) دهمی دهرکه تننا ژمال .

٤ . ژبه ر گرنگی و خیرا نفیژا جه ژنی نه مرئی وان ژنکا هاتی یه کرن

نهوین دبی نفیژ ل جهی نفیژی ناماده بن نهکو نفیژی بکه ن بهلکو

بو گوهدانا شیرت و ناموزگاریا و گوهدانا تکبیراتیټ جه ژنی .

٥. گوهرینا ریکی ل دهمی چونی و دهمی هاتنی .
 ٦. یا باشه مروفا ب پیا بجیته جهی نقیژی نهسیار .
 ٧. یا باشه مروفا زیکا بجیته جهی نقیژی .

چهند حوکمیات جهژنی:

١. حهرامه روژی دروژین جهژنیدا بهینه گرتن : ژبه ر حهدیسا نه بو سعید [رازی بونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهری ﷺ نه هیا کری ژ روژی گرتنا دوو روژا : روژا جهژنا رهمهزانی (دروژا ئیکی بتنی) و روژا جهژنا قوربانی (ههرچوار روژان).
٢. واجبه زهلام دهرکهفن بونقیژا جهژنی وههروهسا ژنک ژی سونهته بو وان .
٣. کرنا نقیژی و پاشی گوهدان بو خوتبهیا جهژنی ، و یا باشه نقیژا جهژنی بیته کرن ل چولهکا بهر فرهه نه کول مزگهفتی هه کمر باران نه بیت .
٤. یا باشه بو ئیمامی نهوی نقیژی ل بهریکا نقیژکه ران دکهت کو درکه عهتا ئیکی دا سورهتا ((ق)) بخوینیت و درکه عهتا دووی دا سورهتا ﴿ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴾ بخوینیت یان سورهتا ((سبح و سوره تا الغاشية)) بخوینیت دنقیژا جهژنی دا و نقیژا نهینیی دا .

5. حهرامه سهر ژنکا موسلمان و زهلامی موسلمان کو بچنه دهستیٔ نیک و دوو ههکهر نهو نهمه حرهمیٔ نیک بن ، مه حرهم بو نمونه وهکی (دروسته زهلامهک بچيته دهستیٔ دهیکا خو یان خویشکیٔ یان برازییٔ یان خوارزییٔ یان کچا خو یان ژنکا خو یان مهت و خالهت و پیر ..) بهلیٔ وهکی فیٔ گافیٔ دبیزن نهفه (کچ مامه و کچ خاله و دوتمامه و ههفاله) نهفه حهرامن ژ پیغه مبهری ﷺ هاتیه فهگوهاستن کو (بو وی کهسی باشتره کو نهو شیژنهکا بارا یا ناسنی بکهته دسه ریٔ خورا کو نهو دهستیٔ ژنکهکا نهمه حرهما وی بیت بکهته ددهستیٔ خودا) ((لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخِيطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لَا تَحِلُّ لَهُ)) [طه بهرانی و بهیهقی فه دگوهیزن] .
6. حهرامه ل سهر ژنا موسلمان کو جلکیٔ کافرا بکهته بهرخو وهکی (پهنهرون و جلکیٔ تهنک و کورت و ههروهسا بیهنیٔ خوش ل خو بکهت و بیٔته نک زهلامین نهمه حرهم .

عومردك دردمهزانی دا

هاتیه فهگوهاستن ژ نهبو هورهیره ی [رازی بونا خودی لی بیت] کو پیغهمبهری ﷺ گوت : ((الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا ، وَالْحَجُّ

الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ)) [بوخاری و موسلم فهدگوهیزن] .

(ژعومری حهتا عومری هندی گونهه ههبن دی ژی چن ب سهبهبی ئهدا کرنا عومری و حهجا دورست و قهبیل کری چ خهلات نینن ژ بهحهشتی پیغه تر) .

مهبهستا مه کو گونهه ههمی دی ژی چن نهو گونههین بجویک چونکی گونههین مهزن چهند شهرتهك ههنه و دبابهتی (ردمهزان ههیقا توبهدارانه) هاتیه بهحس کرن لی بزقره .

و عومره دردمهزانیدا خیرا وی زیدهتر لی دهیت ژ عبدالله کوری

عباسی [رازی بونا خودی ل ههردوکا بیت] کو پیغهمبهر ﷺ دهمی زقری ژ

حهجا خاتر خاستنی گوته ژنکهکی ژ نهنساریا کو نافی وی دهیکا

سینانی بو (نهری چ بو ریگر کو تو فههیلا ی ژ حهجی دگهل مهدا)

وی گوت : زهلامی من دوو دهواریت ههین ، نیک ژوان بو خو بکار

نینایه بو چونا حهجی و یی دی بو مه نافی دکیشیت و کاریت خو

پیدکهین ، پیغهمبهری ﷺ گوتی : ((فَإِذَا كَانَ رَمَضَانُ فَاعْتَمِرِي فَإِنَّ

عُمْرَةً فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً)) أو (حَجَّةٌ مَعِيَ) [بوخاری و موسلم

فهدگوهیزن] .

(دهمی رهمه زان هات هه ره عومری چونکی عومرهك درهمه زانیدا بهرامبهر چه جهكی یه یان بهرامبهر چه جهكی یه دگهل من دا) الله اكبر چهند یا مه زنه عومرهك درهمه زانیدا خیرا وی ههر وهکی چونا چه جی یه دگهل پیغه مبهری خودی ﷺ ل سهر چیاپی عهره فی و ل موزده لیفی و ل مینایی و ته وافی بکه عبی و ملی ته بملی پیغه مبهری فه ﷺ ههر وهکی تو دگهل وی سوحبه تی دکهی . یا خودی تو مه ژ فی خیری بی بار نه که ی و مه ببه یه به چه شتی دگهل پیغه مبهری خو محمدی ﷺ . ژ عبد الله کوری عومه ری هاتیه فه گوهاستن گوت : پیغه مبهری گوت : ((الْغَازِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ وَقَدْ لَلَّهِ دَعَاهُمْ فَأَجَابُوهُ وَسَأَلُوهُ فَأَعْطَاهُمْ)) . نهو که سی بو خودی بجیته غه زا و جیهادی و نهوی بجیته چه جی و نهوی بجیته عومری شانیدین (وهفد) ین خودی نه ، خودی دهعوا وان کر نهو ل دیف گازی و دهعوا خودی هاتن ، نهوان داخاز و پسیار ژ خودی خازتن خودی دانی .

وچه ج و عومره گونه هیئت مروقی ژیدبن وهکی کو ناگر قریژ و پیساتیا ناسن و زیرو زیفی ژید بن .

روکنیت نهدا کرنا عومری:

۱. ل بهر کرنا جلکیت ئیحرامی .
 ۲. طه و افکرنا که عبی (۷) جاران .
 ۳. هاتن و چوونا (سهعی) دناف بهرا صهفای و مهروای دا (۷) جاران .
- ★ تیبینی: نهو کهسی ئیک ژفان روکنا نهدا نه کهت عومرا وی یا دروست نینه .

ژواجباتیت عومری:

۱. ل بهر کرنا جلکیت ئیحرامی ژ میقات (بهری ژور کهفتنا حهره ما مه که هی) .
 ۲. پرچ تراشین یان تراشتن .
 ۳. بو ژنا موسلمان حهرامه نهو بی مه حهرمی خو دهر که فیت بو چونا حه ج و عومری یان ههر سه فهره کا ژ باژی ری دهر که فیت
- ★ تیبینی : بو نهو کهسی دچیته عومری بو وی هه یه نهو بهس عومره کی بکهت چ بو وی بیت یان بو که سه کی دی بیت و دروست نینه نهو گه له ک عومرا بکهت د سه فهره کی دا وه کی گه له ک کهس هه نه فی کاری نه دروست دکهن .

روژیت سوننهت (صيام التطوع)

خویشک و برایت روژی گر بلا ل بيرا وه بيتن خیرا روژیئ ئەوا دقئ
 حه دیسی دا هاتی کو پیغه مبهری ﷺ گوت ((مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 جَعَلَ اللَّهُ بَيْنَهُ، وَبَيْنَ النَّارِ خَنْدَقًا كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ)) [ترمذی
 فه دگوهیزیت]. هه ر کهسی روژهکی ب روژی بیت بو خودی، خودی تعالا
 دی ناقبهینا وی و جهنه می خنده کهکی چیکهت دیراتیای وی
 وهکی دیراتیای عهرد و ئەسمانی یه .

۱. شه شکیت شه والی :

ژ ئەبو ئەیوبی ئەنصاری [رازی بونا خودی لی بیت] کو پیغه مبهری ﷺ
 گوت ((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سَنًا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ))
 [موسلم فه دگوهیزیت]. ئەوی رهمه زانی بگریت و پاشی شه شکیت شه والی
 ب دته دیف ههروهکو وی هه می سال گرتی .

۲. روژی گرتنا عهرفی بو وان که سین نه ل هه جی :

ئەبو قه تاده [رازی بونا خودی لی بیت] دبیژیت ((سئَلْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ
 صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ فَقَالَ يُكْفِرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ وَالْبَاقِيَةَ)) [موسلم فه دگوهیزیت].
 پسار ژ پیغه مبهری ﷺ هاته کرن کا خیرا روژیگرتنا عهرفی چهنده
 ؟ ئەوی گوت : گونه هیئت سالا چوی و یا بهیت ژیت بهت .

۳. روژی گرتنا عاشورائی :

ٺه بو قه تاده [رازی بونا خودی لئ بیت] دبیژیت ((سئلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ فَقَالَ يُكْفِرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ)) [موسلم فه دگو هیژیت] .

پسپار ژ پیغه مبهری ﷺ هاته کرن کا خیرا روژی گرتنا روژا عاشورائی چه نده ؟ ئه وی گوت : گونه هیئت سالا چوی ژیت بهت . یا باشتره روژه کی بهری عاشورائی یان پشتی عاشورائی بروژی بیت ژ بهر چه دیسا عبد الله کورئ عه باسی [رازی بونا خودی ل همدوکا بیت] گوت (دمی پیغه مبهری روژیا روژا عاشورائی گرتی و فه رمان ب گرتنا وی کری هنده کا گوتی یا قاسدی خودی ئه فه روژه که جهی و فه له پیته کی مه زن دده نی ئینا پیغه مبهری گوت (هه کهر خودی چه سکه ت سالا بهیئت ئه س مامه ساخ دی روژا نه هی ژی گرم) عبد الله گوتی سالا باشتر پیغه مبهر تیدا وه فات کر و روژا نه هی نه گرت. و یا زانا یه روژا عاشورائی (۱۰) ئ ه هیفا موچه رهمی یه

۴. روژی گرتنا پتریا ه هیفا موچه رهمی :

ژ ئه بو هور هیره ی هاتیه [رازی بونا خودی لئ بیت] کو پیغه مبهری ﷺ گوت ((أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ)) [موسلم فه دگو هیژیت] . ب خیر ترین روژی پشتی رهمه زانی ه هیفا خودی یا موچه رهمه و ب خیرترین نقیژ پشتی نقیژیت فه رز نقیژیت شه فی نه .

۵. روژی گرتنا پتريا هه يفا شه عباني :

ژ عائيشايي [رازی بونا خودی لی بیت] گوت ((مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَكْمَلَ صِيَامَ شَهْرٍ إِلَّا رَمَضَانَ وَمَا رَأَيْتُهُ أَكْثَرَ صِيَامًا مِنْهُ فِي شَعْبَانَ)) [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن] .

من نه ديتيه پيغهمبهري ﷺ روژييت هه يفه كي ب ته مامي گرتين رهمه زان تينه بيت ، و من نه و نه ديتي يه بارا پتر روژی گرتين ژ شه عباني نانو د شه عباني دا گه لهك روژی د گرتن .

۶. روژی گرتنا دوو شه مې و پينج شه مې :

ئوسامی کوری زهیدی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت: ((إِنْ نَبَىَّ اللَّهُ ﷺ كَانَ يَصُومُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ وَسُئِلَ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ إِنَّ أَعْمَالَ الْعِبَادِ تُعْرَضُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ)) [نه بو داوود فه دگوهيزت] .

پيغهمبهري ﷺ روژييت دوو شه مې و پينج شه مې دگرتن پرسيار ژي هاته کرن ژ في چهندي وي گوت (هنديکه کريارييت عهبدانه تينه نيشا دان ل رووژا دوو شه مې و پينج شه مې).

۷. روژی گرتنا سی روژا ژ ههر هه یقه کی :

ژ عبدالله کوری عمری [رازی بونا خودی ل ههر دوکا بیت] گوت پیغه مبهری ﷺ گوته من ((صُمْ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَذَلِكَ صَوْمُ الدَّهْرِ)) [بوخاری و موسلم فه دگوهین]. (گرتنا سی روژا ژ ههر هه یقه کی بوخو بگره بقی رهنگی ههر وه کی ته سال هه می گرتی). ویا باشه نهف سی روژه ل نیفا هه یقی بن ژ بهر چه دیسا نه بو ذه ری [رازی بونا خودی ل بیت] گوت پیغه مبهری ﷺ گوته من نه ی نه بو نه گهر ته سی روژا ژ ههر هه یقه کی بوخو روژی گرتن بلانی ب روژی به ل روژا، ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ کو دبیرنی (الایام البیض). ((يَا أَبَا ذَرٍّ إِذَا صُمْتَ مِنَ الشَّهْرِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصُمْ ثَلَاثَ عَشْرَةَ، وَأَرْبَعَ عَشْرَةَ، وَخَمْسَ عَشْرَةَ)) [ترمذی و نه سائی ب ری که کا باش فه دگوهین].

۸. روژی گرتنا روژه کی و خوارنا روژه کی (روژی یا داوود پیغه مبهره ﷺ):

ژ عبدالله کوری عه مری هاتی یه کو پیغه مبهری ﷺ گوت: ((أَحَبُّ الصِّيَامِ إِلَى اللَّهِ صِيَامُ دَاوُدَ كَانَ يَصُومُ يَوْمًا يُفْطِرُ يَوْمًا)) [بوخاری و موسلم فه دگوهین]. (خوشتفیترین روژی ل نک خودی روژی یا داوودی یه ، وی روژه ک دگرت و نیک دخوار).
وژ روژییت سونهت نهف روژی یه ژ هه میا ب خیرتره .

۹. روژی گرتنا دههکیت حاجی یا (عشر ذی الحجه) :

((كَانَ ﷺ يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ
أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالْخَمِيسِ)) [نهبو داوود فهدگوهیزیت] . هونهیدی
کوری خالدی ژ کابانی یا خو فهدگوهیزیت وی گوت هندهک ژنکیت
پیغهمبهری گوتن (پیغهمبهری ودهسا بو کو روژا نهی ژ ههیقا (ذی
الحجه) و روژا (عاشورائی) و (سی روژ ژ ههر ههیفهکی) و (دووشه موب) و
(پینج شه مبیّت دهست پیکا ههیفی) دگرتن .

نهو روژین روژی گرتن تیدا نه دورست

۱ - روژیت جه ژنی :

ئهبو عوبیده [رازی بونا خودئ لئ بیت] دبیژت : ئەز دگهل عومهری بوم وی گوت (ئە فه دوو روژن پیغه مبهری نه هیا مه دکر کو ئەم روژیا تیدا بگرین ، روژا روژی خوارنا وهیه (روژا ئیکئ ژ جهژنا رهمه زانی) و روژا دی هین ژ قوربانئ خو دخون (روژا ئیکئ ژ جهژنا قوربانئ) و سئ روژیت ل دیف دا (ایام التشریق) .

۲ - روژی گرتنا روژا ئەینی یئ ب تنئ بگریت :

ئە بو هورهری [رازی بونا خودئ لئ بیت] گوت من گول پیغه مبهری ﷺ بو دگوت ((لَا يَصُومُ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلَّا أَنْ يَصُومَ قَبْلَهُ يَوْمًا أَوْ بَعْدَهُ يَوْمًا)) [بوخاری و موسلم فه دگوهین] .

(چ کهس ژ هه وه روژا ئەینی یئ ب تنئ نه گرت تی نه بیت هه کهر روژه کئ بهری وئ یان پشتی وئ دگهل وئ بگریت ، وهکو پینج شه مب دگهل ئەینی یان شه مبی دگهل ئەینی) و یا زانایه کو ئەینی جهژنا مه موسلمانا یا بچویکه و روژا خوارنئ و فه خوارنئ یه .

۳- روژی گرتنا روژا شه مبی ب تنی بگریت :

صه ممانا کچا بوسری [رازی بونا خودی ل وئ بیت] دبیژت ، پیغه مبهری ﷺ
 گوت: ((لَا تَصُومُوا يَوْمَ السَّبْتِ إِلَّا فِيمَا افْتَرَضَ عَلَيْكُمْ وَإِنْ لَمْ يَجِدْ
 أَحَدَكُمْ إِلَّا لِحَاءَ عِنَبَةٍ أَوْ عُودَ شَجَرَةٍ فَلْيَمْضِعْهُ)) [نه بو داوود و ترمذی وئبن
 ماجه بسنه دهکا دورست فه دگوهیزن] .

(شه مبی ب روژی نه بن تی نه بن یین ل سهر هه وه هاتینه فه رزکرن،
 وئیک ژ هه وه هه کهر ژ قه لپی تری و دارکه کی پیغه تر چونه بیت ژ ی
 بلا وان بمیژیت) .

۴- روژی گرتنا روژا شکی :

ژ عه ماری کوری یاسری [رازی بونا خودی ل هه ردوکا بیت] هاتیه کو وی
 یا گوتی ((مَنْ صَامَ يَوْمَ الشَّكِّ فَقَدْ عَصَى أَبَا الْقَاسِمِ ﷺ)) [بوخاری
 فه دگوهیزیت] . (ههر که سه کی وئ روژی بگریت یا تیذا بکه فیته شکی
 نه و وی بی نه مریا پیغه مبهری کری) .

۵- روژی گرتنا سالی هه می یی :

ژ عه مری کوری عاصی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت پیغه مبهری ﷺ
 گوت : ((لَا صَامَ مَنْ صَامَ الدَّهْرَ)) [ئبن ماجه فه دگوهیزیت ب ریکه کا دورست] .
 (نه و که سی سالی هه می ب روژی بیت ، روژی بو وی نینه و ژ وی
 ناهیته قه بیل کرن چونکو نه و ریکا نه و ل سهر بریغه دچیت نه یا
 دورسته ونه ریکا پیغه مبهری یه) .

۶ - روژی یا ژنی یا سوننه ت بیی ده ستوری یا زهلامی وی کو هندی زهلامی وی بی حازر :

ئه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت] گوت پیغه مبهری ﷺ گوت:
 ((لَا تَصُمْ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ)) [بوخاری و موسلم فه دگو هیزن] . ژن
 بلا روژی نه گریت و زهلامی وی بی حازر یان یی ساخ ، تی نه بیت
 هه کهر نه و ده ستیری بدته ، ئه فه لدهمی روژی بیت سنهت ، ولدهمی
 روژی بیت واجب بیت هه یفا رهمه زانی ژن دی گریت بی کو ده ستیری ژ
 زهلامی خو وهر بگریت .

۷ - ژ پازدهی شه عبانی ویشه تر هه کهر عه ده تی نیکی نه بیت :

ئه بوو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت] ژ پیغه مبهری ﷺ فه دگو هیزیت
 کو وی گوت: ((إِذَا انْتَصَفَ شَعْبَانُ فَلَا تَصُومُوا)) [بوخاری فه دگو هیزیت].
 هه کهر شعبان ب نیقی بوو هوین چ روژیا نه گرن هه تا ببیته
 رهمه زان . دحه دیسه کا دیدا ئه بو هورهیره [رازی بونا خودی لی بیت
] ادبی زیت پیغه مبهری ﷺ گوت: ((لَا تَقْدَمُوا رَمَضَانَ بِصَوْمِ يَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ
 إِلَّا رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ صَوْمًا فَلْيَصُمْهُ)) [بوخاری و موسلم فه دگو هیزن]. هوین
 هه یفا رهمه زانی پیش نه ئیخن بروژی گرتنا روژه کی یان دووا تی نه
 بیت نه کهر عه ده تی نیکی بت روژیا بگرت دورسته پشتی نیفا
 شعبانی ژی بو خو بگرت به لی بهری هاتنا رهمه زانی ولدوما هیکا
 شعبانی روژیا نه گریت .

خه له تیین روژی گرا

۱. پیښوازی کرنا هندهک موسلمانا بو قی هه یفا پیروز ب کرینا گه لهک خارنی و فه خارنی برهنگه کی زیده یی بی مفا شینا کو نه و خو به رهه ف کهن بو کرنا عیباده تی و هاریکاریا فه قیر و هه ژارا بکهن و نابوریی دخارن و فه خارنی دا بکهن .

۲. زی پاشیف خارنا هندهک روژی گرا ژ خه له تیا نه و هه نه سستاهیی دفی کاری دا دکهن و بی بار دبن ژ خیرهکا مهزن یا باشیقی و ژ سونه تی یه موسلمان پاشیفا خو گپرو بکهت دا خیرا چاف لی کرنا پیغه مبهری ﷺ بدهست خو و فه بینیت ئانکو بهری بانگی بچاریکه کی پاشیفا خو بخوت .

۳. ژ خه له تیا نه گپرو کرن (ته خیر) کرنا فتاری ، چونکی ژ سونه تی یه مروف فتاری زی بخوت ل دهمی بانگ دانی یان چونا خارا روژی ، پیغه مبهری ﷺ دببیزیت ((لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَلُوا الْفِطْرَ)) [بوخاری و موسلم فه دگو هیزن] . خه لك هه ر دباشن و خودان خیرن هندی نه و فتاری زی بکهن . و نه نهس [رازی بونا خودی لی بیت] دببیزیت پیغه مبهری ﷺ گو تی (فتاری زی بخون و پاشیفی درهنگ بخون) و پیغه مبهری فتاره دخار و پاش نفیژا مه غره ب دکر .

۴. فه خارنا ئافى ژ فهستا دهمى بانگ دانا بانگى سپيدى و ئه فى ب
فى كرىارا خو روژيا خو شكاند تايبه تى ئه گهر بانگ دهرى ل وهختى
دروست بانگ دابيت ههر وهكو زانايى مهزن (ابن العثيمين) وه دبيژيت.

۵. پيشوازي كرنا گه لهك كه سا بو هه يقا رهمه زانى وهكى هه يقيت دى
بيكو ئه و بزنان كو خير هكا مه زن تيدايه ژ پيغه مبهرى ﷺ هاتيه
فه گوهاستن و گو تيه ((إِذَا جَاءَ رَمَضَانَ فَتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَعُلِقَتْ
أَبْوَابُ النَّارِ وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ)) [بوخارى و موسلم فه دگوهيزن]. ئه گهر
رهمه زان هات دهر گه هيى به هه شتى دهينه فه كرن و دهر گه هيى
جه نه مى دهينه دائيخستن و شهيتان دهينه گريدان .

۶. و ژ خه له تيانه ئه و كه سى روژى گره كى داخاز كه ته خار نه كى و
پشتى خارنى دوعا بو وى كه سى نه كه ت ، به لكو پيغه مبهرى ﷺ ئه ف
دوعايه دگوتن دهمى فتاره ل دهف ماله كى كر با ((أَفْطَرَعْنَاكُمْ
الصَّائِمُونَ، وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ)) [نيمامى طه به رانى فه دگوهيزنيت] .

۷. دهر كه تنه ژنكى ب جلكه كى نه شه رعى و كارئينانا بيهن خوشيا
(گولافا) و دهنكى خو بلند كه ت دهمى دهر دكه فيتته نقيژ و ته راويجا .

۸. و ژ خه له تيانه گيرو كرنا نقيژا نيخرو و ئيفارى ب ئه گهرى
نقستنى و ئه فه ژ خه له تيين مه زنه خودى تعالا دبيژيت ﴿فَوَيْلٌ
لِّلْمُصَلِّينَ ﴿۱﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿۲﴾﴾ [الماعون ۴] وهيل
نه هاله كا جه نه مى يه و تيجون و عه زاب بو وى نقيژ كه رى بيت

ئەوئى نقيژا خو دوهختى وئى دا نه كهت و گيرو بكهت . و د صه حيجا بوخارى دا ژ عبد الله كورئ مه سعودى [رازى بونا خودئ لئ بيت] هاتيه كو وى پسيار ژ پيغه مبهري كريبه كيژ كار ژ همميا ب خير تره پيغه مبهري گوتئ نقيژا د وهختى ويذا ((أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ قَالَ الصَّلَاةُ عَلَى وَقْتِهَا)) .

۹. هندهك روژى گر هه نه ب شهفئ ئنيه تا خو نائين ، ئەگەر روژى گرى زانى هه يقا رهمه زانى هات لازمه ل سهر وى ههر شهف ئنيه تا روژى گرتنى بينيت ، هاتيه فه گيران ژ پيغه مبهري ﷺ كو گوتيه ((مَنْ لَمْ يُبَيِّتِ الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَامَ لَهُ)) [ئيمام دارقوطني فه دگوهيزت] . ئەو كهسئ ئنيه تا خو بهرى سپيڊئ نه ئينيت روژى بو وى نينه . بهروفاژى فئ چهنڊئ گه لهك هه نه ئنيه تا خو ب دهفئ دئين و ئەفه يا خه له ته بهلكو بهسى وى يه ئەو ئنيه تئ بينيت د دلى خودا .

۱۰. و ژ خه له تيانه هندهك روژى گر فتارى ناكهن هه تا بانگ بيژ بانگئ خو بدوماهى دئينيت .

۱۱. و ژ خه له تيانه مروفقئ روژى گر خو بئ باهر كهت ژ دوعا كرنئ ل دهمئ فتارى ، ژ ئەنهسئ كورئ مالكى [رازى بونا خودئ لئ بيت] هاتيه كو پيغه مبهري ﷺ گوت: ((ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ: دَعْوَةُ الصَّائِمِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ)) [ئيمام نه حمه د فه دگوهيزت] .

سى دوعانه ناهينه فه گهراندن دوعا بابى بو كورى و دوعا روژى گرى و دوعا كه سى ل سهر سه فه رى .

۱۲. ژ خه له تيانه مروفى روژى گر خو توره بكهت و ناخفتنييت كريت بيژيت ، لازمه بو روژى گرى كو ئه و فى حه ديسا پيغه مبهري ﷺ ل سهر خو بكار بينيت ده مى ديژيت ((وَالصَّيَامُ جَنَّةٌ وَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرُفْثُ وَلَا يَصْنَعُ فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَليَقُلْ إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ)) [بوخارى و موسلم فه دگوهيزن] . روژى پاراستنه فيجا نه گهر روژا روژيگرتنا نيك ژ هه وه بيتن بلا ناخفتنييت كريت نه بيژيت و قه له بالغى نه كهت فيجا نه گهر نيكي خه بهر گوتنى يان قه سييت سه قهت گوتنى بلا بيژيت نه ز مروفه كى ب روژى مه .

۱۳. و ژ خه له تيانه مزيلبونا خه لكى لده كيت دوماهيكا رهمه زانى ب كرين و فروتنا جلكا و شريناهيا و بوراندنا ده ميت خو ب كارييت بى مفاهه و نه فه دبته نه گهرى ژده ست دانا خيره كا مه زن ب تايبه تي دشه فا ((ليله القدر)) دا .

۱۴. و ژ خه له تيانه كو گه له ك روژى گر خو مزيل دكهن بخارنا فتارى فه ده مى بانگى مه غره ب و نه و بى بارن ژ خيرا بانگى ، ژ ابو سعيد الخدرى [رازى بونا خودى لى بيت] كو پيغه مبهري ﷺ گوتيه ((إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ)) [بوخارى و موسلم فه دگوهيزن] . نه گهر هه وه گول بانگ بيژى بو هين زى وه كى وى بيژن ، و يا باشه نه و بهر سقا بانگى بدهت و فتارى ژى دگهل بخوت .

۱۵. و ژخه له تیانہ خاندنا قورئانی برہنگہ کی بلہ ز بی کو ہزرا خو دیہ یقیّت وی دا بکہت و خودایی مہزن دبیژیت: ﴿ وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ تُرْتِيْلًا ﴾ [المزمل ۴] قورئانی بخوینن برہنگہ کی جان و دورست و ہزرا خو دیہ یقیّت وی دا بکہن .

۱۶. و خہ له تیا ژہمیا مہزن تر کو ہندہک روژی گر ہہنہ دەمی فتاری دکہن فتارا وان جگاره کیشانہ ، و پاشیفا وان جگاره کیشانہ ، ئەف توخمہ مروفہ دوو جارا بی ئەمریا خودی دکہت : ژ لایہکی فہ فتارہ کرنا وی ل سہر حہرامی یہ ، و ژ لایہکی دی فہ پاشیف خارنا وی ل سہر حہرامی یہ

۱۷. و ژ خہ له تیانہ ہندہک کہس لدہسپیکا رہمہ زانی خوش دەینہ مزگہفتی و ہیڈی ہیڈی لکیمی ددن حہ تاکو نہہین و پشت ددہنہ مزگہفتی ، ویا دورست مروف دکاری خودا یی نافنجی بمینیت پیغہمبەر ﷺ دبیژیت : ((وَأَنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَيَّ اللَّهُ أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّ)) [بوخاری فہدگوہیت] خوشتقی ترین کار لنگ خودی یی بہردہوام بیت بلا یی کیم بت

۱۸. و ژ خہ له تیا نہ زیدہ خارنا فتاری ، ویا باشہ مروف زکی خوو بکہتہ سی پارچہ ، ((۱) خارن ۲) فہ خارن ۳) بہین ہہ لکیشان {تنفس})) و خودایی مہزن دبیژیت : ﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴾ [الأعراف ۳۱] بخوون وفہ خون بی

زیډهه و ئیسراف ژبه رکو خودی حهش مروقیټ دهست بهردای
ناکته .

۱۹. وژ خهله تیانه گه ريانا خه کی ل سهر مزگه فتا ب ئینیه تا کانئ
کیش مزگه فت ز هه میان نغیژیت ته راویحی کورت تر دکته .

۲۰. وژ خهله تیانه ئینیه ت ئینانا ب دهقی بو عیبادهتا وژ وان
عیبادهتا رهمه زانی بیژیت : یاره بی من ئینیه ته نه ز بو ته سوبه هی
ب روژی بم ، ویا دورست نه فه یه : کو جهی ئینیه تی ددلی مروقی دا
یه ، رابونا وی که سی بو پاشیقی ده لیلی روژی گرتنی یه فیجا چ بو
رویمه تی بیت یان بو خودی بیت .

رده زان ددلیقه که بوو هیلانا جگاری

پسیار گه لهک جارا دهیته کرن ل دور حکمی جگاره کیسانی دشریعتی نیسلامی دا ، بکارئینانا تیتنی بوو کیسانی ودهکی ناشکهره نیک ژوان موصیبهتا بون ییت نومهتا نیسلامی لدهسپیکا سهد سالا یازدی هجری توش بوو یی ، نانکو تا نیزیکی ۴۰۰ سالا جگاره کیشان لناف موسلماناندا نه بو ، وته نه دیت کو که سهک ههبت نه فی شینکاتی هه نه وی کو دبیزنی تیتن بوو کیسانی بکار بینت ، لدهسپیکي نهف عهدهته لنک کافرا پهیدا بوو پاشی هیدی هیدی هاته ناف موسلمانان ، وپشتی ۱۰۰ تا ۲۰۰ ساله کا کیشان جگاری لناف موسلمانان دا به لاف بوو ودهمهک هات کیم کهس ژفی عهدهتی پاراستی مان ، وپازانیه کو دهمی نهف عهدهته هاتیه ناف موسلمانان باهرا پتر ژجیهانا نیسلامی لبن حوکمی دولهتا عوسمانی بوو نهوا کو دبیارهکا رسمی دهرگههی اجتیهادی گرتی ، ول سهر زاناییت خوو ههتا ییت موجهده ژی قهدهغه کر کو ئیجتیهادی بکهن ، دگهل دهرکهتنا جگاری لناف موسلمانان دا بهری ۴۰۰ سالا ، پسیارهکی بگهرمی خواهافیهته مهیدانی ((نهری حوکمی نیسلامی دفی عهدهتی دا چیه؟)) ، لوی دهمی زاناییت نیسلامی خو مهجبور دیتن بهرسقا خه لکی بدن ، بهلی چونکی جگاره کیشان تشتهکی نی بوو لناف موسلماناندا دهرکهتی ول سهردهمی پیغه مبهری ﷺ و تا پشتی وی ،

سالا ۱۱۰۰ ژى ئەف چەندا هەنى نەبوو ، يافەر بوو ل سەر زانایا ئەو
اجتیهادی بکەن دا حوکمەکی شەری بوو فی عەدەتی دەست نیشان
بکەن ، و چونکی دەولەتی بریارا گرتنا دەرگەهی اجتیهادی دا بوو ،
زانال بەرامبەر فی تشتی هەنى حیبەتی راوستیان ، وەر نیکی
ژلایى خوو فە و برەنگەکی نهیى رسمی فەتوایەك ل دور فی چەندی
دا ، تاكو لدوماهیى سولتان بخو ژى نەچار بووی مایى خوو دمەسەلى
بکەتن ، وەکی دى نوکە بوو مە ئاش کەرابت :

زاناییت موسلمانان لوی دەمی (بەرى ۴۰۰ سالا) دحوکمی جگاره
کیشانی دا بوونە سى رهنى و بووچون ، هندهکا وەکی :

★ مفتی (حنفی) وەکی شیخ (عبدالغنى یى نابلسی) گوتی : کیشانا
تیتنى تشتهکی حەلاله ، و وی دوو دەلیل بخوو ل سەر فی چەندی ئینان :
۱- مە چ دەلیلیت شەری ییت ئاشکەرال سەر حەرامبونى نینن ، و
ئەصل دەمی تشتادا حەلالیە تا دەلیلەك ل سەر حەرام بوونا وی
تشتی بهیتن ، ودفى مەسەلى دا مە چ دەلیل نینن .

۲- ژلایى زانستی (علمی) فە ، بومە مسوگەر نەبویە کو جگاره
زیانى دگەهینتە خودانى خوو ، یان ژى ئەوی سەر خوش دکەتن ،
وئەگەر خو ئەو بوو هندهك مروفا یا بزبان ژى بیت ئەفە نابیتە
دەلیل ل سەر حەرامیى ، چونکی یا ئاشکەرایە هنگفین ژى بوو
هندهك مروفا یا خرابە .

★ وھندہک زاناییت دیتر وھکی (فہقیہی عیمادیی حنفی) بوو ھندی
چوون کو: کیشانا جگاری تشتہکی مہکروھہ ، و ھہرکھسی
بہردہوامی ل سہر فی کاری بکہتن دی ژفاسقا ہیته ھژمارتن ، وکرنا
نقیژی ژی لدیف وی دی یا مہکروھ بیت .

وپیسیار ژ شیخ (محمد بن واعزی) کو ئیک ژ زاناییت (حنفی) یا
بوو، پیسیار ژی ھاتہ کرن : ئہری حوکمی کیشانا تیتنی چیہ ؟ ئہوی
گوتی ((شک تیدا نینہ کو ئہو تشتہکی مہکروھہ و یا بہرگومانہ (یا
دشکی دا یہ) کو یا ھرام ژی بت)) ، وددلیلی وی ل سہر فی چہندی:
۱ . ئہگہر خارنا پیجازی بہری ھاتنا مزگہفتی یا مہکروھ بتن
دشریعتی دا ، چونکی بیہنہکا نہخوش ژی دھیٹ ، پا بوچی کیشانا
جگاری یا مہکروھ نابیت ، و وی ژی بیہنا نہخوش ژی دھیٹ ، و ل
سہر فی چہندی کیشانا جگاری زہعی کرنا مالی تیدا ھییہ ،
ودشہریعتی دا زہعیکرنا مالی یا دروست نینہ .

★ دستہیہک ژ زاناییت دیتر بیت گوتین :

کیشانا جگاری تشتہکی مہکروھہ ھہر جارہکا بوو مہ ئاشکھرا ببیتن
کو جگارہ کیشانی زیان بو لەشی یا تیدا ھہی لوی دەمی دی فہتوا
بہرام بونا وی دی ہیته دان ، و ئہو زانایلی لدیف فی چہندی چووی
(ابن عبدین) بوو لکتیبہکا خودا ئہف چہندا ھہنی ژ وان فہگواست

• بوو .

★ هژماره کا دی یا زانایا وهکی (ابن حمدون) و (نجمدین الزاهدی) ،
فهتوا بجهرام بونا کیشانا جگاری دا ، و وان بخو دوو دهلیل ل سهر فی
چهندی نینان:

۱. یا نیکي حهدیسا (أم سلمه) یی ، ئەوا تیدا هاتی ((نَهَى رَسُولُ
اللَّهِ ﷺ عَنْ كُلِّ مُسْكَرٍ وَمُفْتَرٍ)) [ئیمام نهحمده فهدهوهریت] . وگوتن
جگاره یا موfterه ئانکو یا مخهدره ، چونکی کیشانا وی رهنگهکی
تهخدیری بوو خودانی چی دکهت .

۲. کیشانا جگاری ئیسرافه ژلایی مالی فه ، و زیانه ژلایی تهنروستی
فه ، وپیساتی ژلایی چیکنری و بکارئینانی فه تیدا ههیه، و ئیسراف و
زیان و پیساتی هه می دشریعهتی دا دهرامن .

وسولتانی عوسمانی بخو ژی پشتهفانیا فی بوچونا سییی کر، وفهرمان
بهرامیا جگاره کیشانی دا.

پشتی مه ئەف ههرسی بوچونیت زانایان بهرچاف کرین ، وبو گههشتنا
بوچونا دروست لناف بهرا فان بوچونا دا دی بیژین :

★ ئەو زاناییت گوتین جگاره یا ههلاله ، دهلیلی وان یی مهزن ئەفهبو
گوتن : بومه ناشکهرا نهبویه کو جگاره بو ساخله میا لهشی مروقی یا
ب زیانه ، ئانکو نهگهر زیانا وی بوو وان ناشکهرا ببا ئەو فهتوایی
بهرامیا وی دا دهن .

★ وئهویت گوتین یامه کروهه ، ئهو دکتیبیت خوو دا دبیزن : چ دهمی دیار بوو کوو جگاره یا ب زیانه لوی دهمی فهتوا دی بحه رامیا وی دی هیته دان .

★ گوتنا شیخ (عبدالغني النابلسي) : کو نه گهر جگاره بو هندهکا یا خراب ژی بتن حه رام نابت ، چونکی هنگفین ژی بوو هندهکا یا خرابه ، وهندهک کهس نوکه هیجه تهکا وهکی فی بخوو دگرن دهمی دبیزن : پانی فلان تشت ژی بو فلان رهنگی مروفا یی خرابه و ب زیانه ، ئهف گوتنه یا دجهی خودا نینه ، چونکی خرابی وزیانا تیتنی زیانهکا خووی (ذاتی) یه ، ژوی بخوو دهر دکه فیت ، نه وهک هنگفینی وتشتیت دیتر ئهویت زیانا وان نه یا خووی (ذاتی) کو ژوان خو نا دهرکه فیت ، بهلکی یا سه رفه سه رفه (عرضی) یه ، ژبه ر ئیشه کی خارنا وی تشتی دبیته زیان .

ئهو که سیٹ ماف هه یین بیژن: جگاری زیانیت ته ندروستی (صحی) تی دا هه نه ، یان نه خودانیت تایبه تمه ندی (اختصاص) نه نه که سه کی دی ، وخودانیت تایبه تمه ندی (اختصاص) یی کو دکتورن ، ههمی پیگفه دبیزن : ئهو مادیت جگاری دا هه یین وهکی (نیکوتین) ئی و (قه ترانی) وگه لهک مادیت دیتری ههمی ژمادیت سامی نه ییت ژه هر کری نه ، و ههمی ب زیانن .

به لکی فی دهمی کومپانییت جگارا بخو ژى نافه شیرن ، کو جگاری
 ماددیت (مفتر) ییت مخدر ییت تیدا ههین ، وئهو لگهل بکار دئینن ،
 و ئهوی فیئر بیته کیشاننا جگاری وهکی وی یه یی فیئر بیته
 موخه دهراتا زی ب زی نه شیتن بهیلینن ، چونکی ماددهکی مخدر یی
 تیدا ههی ، وئه گهر خارنا ژههری دشریعتی دا یا حهرام بتن چونکی
 خودان پی دمرتن ، چ دگافی دا بت یان چ پشتی وی دهمی بیتن وبت
 هیدی هیدی ، ئهری بوچی کیشاننا جگاری دی یا حلال بیتن و ئهوی
 بخوژی ماددیت ژههری ییت د نافدا ههین ، ههر وهک دکتور دبیزن
 وئهف ماددیت هه دبنه ئه گهرا مرنا (بطیعی) هیدی هیدی بوو
 خودانی ، گهلهک کهس ییت ههین دبیزن :

(کیشاننا جگاری تشتهکی خراب ومهکروهه بهلی نهی حهرامه) ، و
 ژبهر فی چهندی ئهو خوو ژ کیشاننا جگاری نادهنه پاش .
 بوو فان رهنکه مروقان دی بیژین : ئه گهر مروقهکی ۴۰ تا ۵۰ ساله
 یان پتر تشتهکی مهکروه کر ، و بهردهوامی ل سهر فی تشتی مهکروه
 کر ئهری ، ما ئهف کهسه داخلی گونههی نابتن ؟؟؟؟

گهلهک فقه زانییت موسلمانان ئهفرو یی ل لوی باوهری کو (زیانا
 جگاری ژ یا عهرهقی و فخرانییت حهرام پتره) چونکی ئه گهر زیانا
 فخرانی بگهته وی یی فخرانی بتنی ، زیانا جگاری دگههیته وی
 کهسی یی نه کیشیت ژى ، ئه گهر ته جگاره کیشا تو زیانی بلهشی خوو

بتنی ناکه ی ، به لکو تول وی که سی ژ ی دکه ی نه وی کو لنک ته درینیت ، و نوکه یا هاتیه دیار کرن ژ لایئ ته ندروستی (صحی) فه ، کو دهیکا جگار کیش یان بابئ جگار کیش زیانا جگاری خوو دگه هته زاروکیت وان ژ ی نه وی ت پستی هینگی ژوان دبن ، ئانکو خوو زیان دگه هته زاروکیت مروقی ژ ی نسبه تا نه و مروقی ت جگار کیش .

نه وی جگاری دکیشیتن بقئ چهندا هه ، دی که فته بن وی حکمی دروست فه نه وی دحه دیسه کا پیغه مبه ری دا ﷺ هاتی ده می دبیرت : ((لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ)) [ئین ماجه فه دگو هیزیت]. زیانی نه گه هینه خو و

نه گه هینه که سی دی . چونکی نه ف که سی جگار کیش زیانی دگه هینه خوژی و دگه هینه ته خه لکی دیر یی ژبلی خوو ، ژبه رفی چهندی نه ف که سه دکه فیه ته دبن (ضرر) دا و دکه فیه ته دبن حکمی (ضرار) ی ژ ی دا ، و ههردوو دشریعه تی دا دحه رامن، و یا ژ فی چهندی سهیر ترئه وه کو هنده ک نه زان هه نه فه توایی بخوو ددهن

کو (جگار ه روژیئ نائیخیتن) ئانکو نه بهس یا حه لاله ، به لکو روژی ژ ی پی ناکه فیه ت ، نه فه لنک هنده ک مروفا ، به لی یا سهیر نینه ، نه گهر وه لی هات مروقی نه زان ، یی کو نه زانیت نافئ خوو بنقیسیتن ، فه توا بجه لالی و بجه رامی بدهتن ، عه حیب گرتی نه بن نه گهر سو باهی ((ویسکی)) ژ ی حه لال ب بیتن ، چونکی مانی

فلان كهس فه دخوت ، وپي سهر خوش نابتن ، وناقئ وئ زى دقورئانئ
دا نه هاتيه ، وئ هه چه ند ساله فه دخوتن چ ئيش نه هاتينئ ، وپي
نهمريه زى ، و دئ بيژيت دحه ديس و ئايه تا زى نه هاتيه ، ئانكول
سهر قئ ئه ساسئ دئ حلال كهن ، ئاخفتن ئه گهر ئه فه بيتن ، چ
تشت يئ حهرام نامينين ، بهلكئ همئ تشت دئ يئ حلال بيتن .

كورتئ يهك ل سهر بابه تي :

★ برا يئ موسلمان مه قئا ئه م دليئ وان كه سا دهرمان بكه ين ئه ويئ
جگار ه كيئش و نه ساخ ب رهنه گكئ دلوقانئ و ب تئرى قيان ودير بين ژ
ئاخفتنيئ زقر و ته حل .

★ ليكولين و به حسكرنا بابه تي د رهمه زانيدا و دقئ په رتوكيدا پتر
ده ليفه يه بو جگار ه كيئشئ ئه و پي ليت و خو دير بكه تن چونكى تو
دشئ يه خول روژيئ رهمه زانئ هميئ و ئه ز ل باوهرئ كو تو دئ
شيئه خول پشتئ رهمه زانئ زى ئه گهر تو ئه و بي ئه ويئ ته بقيئ
جگارئ پيلى .

★ برا يئ موسلمان ده مئ ئه م د بيژن كو جگار ه يا حهرامه و نوژدار
دبيژن يا ب زيانه ئه م هه ردوو جين راستيئ دبيژن و مه خيرآ ته
دقيئ هه كه نه مامه چ په يوه ندي د گهل ته هه نه ، خودايئ مه زن
دبيژت ﴿ وَيَحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتُ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ ﴾ [الاعراف ۱۵۶]
مه تشتيئ حلال و خوش و پاقر بو وان يئ حلال كرين ، و
تشتيئ حهرام و پيس و نه خوش بول سهر وان حهرام كرين ،

و پيغهمبهر د بيژت ((ان الملائكة تتأذى مما يتأذى منه الإنسان)) [نبيين
 ماجه فه دگوهيزيت] . ژ جابري [رازی بونا خودی لى بيت] . هندیکه
 مه لائيکته تن ب وى تشتی د ئیشن نهوئى کورئى ئاده می پئ د ئیشن
 نهفه نهو تشته نه نهوئیت بهن نه خوش وهکی پيفاز و سير و جگاره ...
 ، برايئ جگار کيش سه حکى حه تا مه لائيکته ژ ی نه خوشيا خو ژئ د
 بينن پا تو چ د بيژئ بو مروفيئ نه ساخ و بچیک و ژنک نهو چهوا
 ته حه ملا بيهننا جگارئ د کهن .

* برايئت موسلمان باش بزنان کو مه زنترين غه زوو هاتيه کرن ل
 سه ر مه غه زوا فکری بويه ژ لايئ کافر و بئ دينا فنه، گهنج و پير و
 ژن و زاروک هه می هاتينه ژبير فه برن بهنج کرن ژ لايئ دوژمنئ مهفه
 جار (فلم و حه لقيئ ته رجومه کرينه ، ناله تيئ موسيقى ، جگاره و
 ماديت بئ هوشکهر ، بئ ستاريا ژنکئ و جوريت جلکيت هه مه جور
 وهه می حه جم تهنگ و تهنک ، جوريت پيلا ف و نه عالا و فانيليت
 لاعبا هه می نه خشاندينه ب خاچا فه لا و نافيت کارگه هيت جگاره و
 وعه ره قئ و ته سوپريئ سه ريئ شهيتانى و ته سوپريت لاعبا و لاوئ مه
 دئ فان جوړه لباسا که ته بهر خو و بئ کو نهو بخوينت کا چ ل سه ر
 هاتى يه نفيسينئ ودئ هيت ته مزگه فتئ يان هه ر جهه کئ بچيتئ)

* نهى نهوئى تو جگارا دکيشى باش بزانه کو جوريت جگارا هه می
 وهکی ئيکن چ ژلايئ تامئ فه بن يان ژ لايئ رهنگ و جوريت وئ بن
 تينه بت جو داهيا د نافدا ژ لايئ مادئ نيکوتينئ (مخدر) دا هه يه .

* کافرا دفتیت موسلمانا ژ بن ب بن و پویچ بکهن ژ لایئ مادی و
 مهعنه ویشه چهوا ؟ ئەف بها و کریا فان مادیت حهرام و بی هوشکه
 (مخدرات و خمر) لئک دهوله تیت کافرا و ل ناف خه لکی واندا گه له ک
 بگرانی و بزده مت تیته فروتن یان تیته بکار ئینان هه تا کو
 چینابیت مروفتی ته مه نی وی ژ بیست سالی کییم تر فه خوت ، و
 که سی شوفیر قه دهغه یه ل سه ر وی ئەو فه خوت و ئە گهر ئیکی
 سه یارا وی دهعماند ئەو دی هیته غرامه کرنی و دی موخالفی یاسا
 و قانونی بیت ژ بهرکو ئەوی دناف سیاریدا بکارئینایه ، بهروفاژی فی
 چهندی بهری خو بده دهوله تیت مه موسلمانا ب رهنگه کی زیده زیده
 نهران تیته فروتن بو وان چ جگاره بیت یان عه ره ق بیت و گه له ک
 دهوله تیت موسلمانا هه نه عه مدهن فان مادا تینه د نافدا داکو خوشیا
 وان ودینی وان ژ دهستی وان دا بینیته دهر .

- ★ برای جگاریش و بکارینا مادیّت بی هوشکهر هه کهر ته بقیّت
 تو ژ دل تهوبه بکه ی وژ فان مادیّت حه رام بی یه رزگار کرن فان
 خالیّت ل خاری بکارینه :
- ۱ – هیلانا جهیّت حه رام .
 - ۲ – هیلانا مروقیّت نه باش .
 - ۳ – ژیگرنا مروقیّت باش و جهیّت باش .
 - ۴ – په شیمان بونا خو بو خودی دیار بکه ب هیلانا فان کاریّت خراب.
 - ۵ – دهستیّت خو بلند بکه بو عهسمانی ب کرنا دوعایا کو خودی فان
 کاریّت خراب ل بهرته رهش بکه ت .
 - ۶ – پیگیریا ته ب دینی ته ب کرنا نفیّیّت فه رزل مزگهفتی و
 خاندنا قورنانی و دانا خیرا و گرنا روژیا و ناخفتن خوشبی .

چهند پرسیار و بهرسفهك ل دور فقهي روژی

س۱ / حوكمی بكار ئینانا بهین خوشیا ل وهختی روژی گرتنی ؟
 ج / بكار ئینانا بهین خوشیا بو روژی گری دروسته تیینه بیت
 (بوخیری) ژبه ر كو نه و دگه هته د مه عیده ی دا و دی کیله وهکی
 جگاری .

س۲ / حوكمی بكار ئینانا سهر شویشتنی بو روژی گری ؟
 ج / سهر شیشتن دروسته چ تیدا نینه ژبه ر كو پیغه مبهری ﷺ نافی یا
 ل سهری خو کری ژبه ر گهرمی یان ژبه ر تیهناتی و نهوی ب روژی
 بو ، عبد الله کورئ عومهری [رازی بونا خودئ ل هردووکا بیت] جلكین خو
 شل دکرن و دکرنه بهر خو بو کیمرنا گهرم و تیهناتی .

س۳ / دهمی زهلامهك چو نفینا ژنكا خو (للجماع) ل وی دهمی
 هردوو ب روژی بن و تهعدایی ل ژنكا خو بکته بو فی شولی و
 نهشین عهبداءا کهن و روژیا بگرن ژبه ر ژیارا دنیایی ، نهری
 دروسته نهو خارنی بدن و دی چهندی دهن و چهوا؟

ج / ل دهمی زهلامی تهعدایی ل ژنكا خو کر بو نفینی و بدلی ژنکی
 نه بیت و هردوو ب روژی بن روژیا ژنکی یا دروسته چ کهفارهت ل
 سهر نینه بهلی هندیکه زهلامه کهفارهت ل سهر وی لازمه ژبه ر چونا
 وی بو نفینا ژنكا خو و ل دهمی روژی و هه یفا رهمه زانی نهفه

رویدایه ، که فارهتا ئیکې ئازا کرنا عه بده کی یه هه که ئه فه نه شیا
 گرتنا روژییت دووهه یقان ل سهرئیک هه که ئه فه ژی نه شیا بکه تن
 دانا خوارنی بو فه قیرا ژ بهر چه دیسا ئه بو هور هیره ی [رازی بونا خودی لئ
 بیت]

ئه و د صه حیجا بو خاری و موسلمی دا هاتی و ل سهر وی یه قه زا کرنا
 وی روژیی پشته ی رهمه زانی .

س ۴ / بکار ئینانا چه بکییت مه نه کرنا خوینا عاده ی بو ژنکی ل
 رهمه زانی بو گرتنا روژیا ب تمامی ؟

ج / ئه و نه ز دبینم د فی مه سه ل دا یا باش ئه فه یه کو ژن فی کاری
 نه که ت و ل سهر وی بیت ئه و خودی بو وی چه سکری و نفیسای ل
 سهر کچییت ئاده می ئه ف خوینا ژنک دبینیت ل هه می هه یفا خودی
 حکمه ته ک ژی هه یه و ئه ف حکمه ته دگه ل ژینا سروشتیا ژنکی
 بریقه دچیت فیجا ئه گهر ژنکی ئه ف چه بکه خارن بو نه هاتنا خارا
 خینی زیان دی گه هته ژنکی و پیغه مبه ر ﷺ دبیزیت ((لَأَضَرَّرَ وَلَا
 ضَرَّارَ)) [ئبن ماجه فه دگوهیزیت] .

ئانکو خرابیی ل خو نه که و ل غه یری خو ژی نه که . و ئه ف چه بکه
 زیانی دگه هینته (رحمی) ژنکی وه کی نوژدارا دیارگری . شوکر بو
 خودی تهعالا بن ل سهر چه سکرن و حکمه تا وی ، دهمی ژن
 دکه فیه دبی نفیژیی دا نفیژو و روژیا دی هیلیت وده می پاقر بو دی
 روژییت خو قهزا که ت و نفیژا قهزا ناکه ت .

س ۵ / بو ژنکا دوو گیان یان یا شری دده ته زاروکی خو (الحامل أو المرضع) نه گهر ههردووکا روژییت خو خوارن د رهمه زانی دا نهو دی چهند برنجی که نه خیر بهرام بهر نه گرتنا روژیا ؟

ج / دروست نینه بو فان ههردو ژنکان روژییت خو بخون تینه بیت نه گهر ژ بهر عوزره کی شهرعی نه بیت نه گهر ژ بهر عوزره کی روژییت خو خاربن واجبه ل سهر وان نهو روژییت خو قهزا کهن ﴿ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ﴾ [البقره ۱۸۳] ههر کهسه کی ژوه نه ساخ بیت یان ل سه فهره کی بیت نهو دی وان روژا قهزا کهت پشته رهمه زان خلاس بیت . و هه که عوزری ههردووکا ژ بهر ترسا ل سهر زاروکی وان بیت هینگ ل سهر ههردووکا دی روژیین خو قهزا کهن و پیش ههر روژه کی خارنی دن نهف خارنه برنج بیت یان کهنم یان قهسب یان ههر خارنه کا مروف دخون ، هندهک ژ زانایا گوت بهس نهو دی روژیا گرن بی دانا خارنی ژ بهر نهبونا چ دهلیلا ژ قورنانی و سونه تا پیغه مبهری ﷺ و نهفه مهزه بی نهبو حه نیفه ییه و نهف گوتنه یا دروسته .

س ۶ / ژنکھکی زاروکھک بو دھہیقا رهمہ زانی دا و روژییّت خو قہزا
 نہ کرن پشتی رهمہ زانی ترسیا ل سہر زاروکی خو کو نہ خوشیہک
 بگہہتی ئہری دروستہ بو وی پارہ پیش روژییّت خو قہ بدہت ؟

ج / یا فہرزل سہر فی ژنکی ئہو وان روژیان قہزا بکہت ئہویّت
 خارین خو ئہگہر پشتی رهمہ زانا دووی ژی بیت چونکی وی عوزر
 ہہبو دموی وی روژییّت خو خارین فیجا ہندی ئہو بشیّت روژییّت
 خو بگریت بہری رهمہ زانہکا دی بسہر وی دا بیّت تاییہتی ل وہرزی
 زفستانی ہاریکاری یہ بو وی و چ زیانی ل سہر وی ناکہتن و
 ناگہہینتہ زاروکی وی ژبہر کیمبونا شیری و خودی دی وی ب ہیز
 ئیخیت ئہو ژنکا فہرزیّت خو بچہ تینیت .

س ۷ / ئہری دروستہ گرنا شہشکیّت شہوالی بہری روژییّت خو قہزا
 بکہت و ئہری دروستہ گرنا روژییّت دووشہمب و پینج شہمبا د
 ہہیقا شہوالی دا ب ئنیہتا قہزا کرنا روژییّت رهمہ زانی و وی دقیت
 خیرا دووشہمب و پینج شہمبا بگہہتہ وی و رهمہ زانا وی ژی پی
 دروست ب بیت ؟

ج / گرنا شہش کیّت شہوالی مروف خودان خیر نابیت ہہتا روژییّت
 ہہیقا رهمہ زانی تمام نہکہت فیجا ئہو کہسی فہرزا رهمہ زانی تمام
 نہکربیت ئہو شہشکا ناگریت ئیلا پشتی قہزا کرنا روژییّت رهمہ زانی
 ژبہر کو پیغہمبہر ﷺ دبیریت :

((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سَنًا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ)) [نيمامی
 موسلم فه دگوهيزيت]. ئەو كهسى ههيقا رهمه زانی بگريت و بدهته ديف
 گرتنا شهشكین شهوالی ههر وهكو ئەو وی سالی ههمیی ب روژی بوی .
 و ئەو كهسى شهشكین خو گرتین ل روژین دوشه موب و پینج شه موب
 ب ئییه تا دو خیرا هنگی ئەو دی خودان خیر بیت دوو جارا جارەکی
 گرتنا شهشکا و یادی گرتنا دوشه موب و پینج شه موب ژبه ر گوتنا
 پیغه مبهری ﷺ ((إِمَّا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى))
 [نيمامی بوخاری فه دگوهيزيت].

س ۸ / بكار ئینانا خارنی ب رهنگه کی زیده و ئیسراف بو خارنا فتاری
 ئه ری دی خیرا روژی کیم کهت ؟

ج / خیرا روژیا وی کیم ناکهت و کاریت حه رام دیمایکا روژی چ
 زیانی ل وی روژی ناکهت به لی ئەفه دی کهفته بن نه هیا خودایی
 بلند فه وهکی دبیژیت ﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
 الْمُسْرِفِينَ ﴾ [الاعراف ۳۱]. و بوخون و فه خون و ئیسراف و زیده هی
 نه کهن . ئیسراف ب خو حه رامه و هه که تشتهک زیده وی کر چ
 خارن بیت یا پاره بیت بلا بکه ته خیر و ئەفا هه نی بو وی باشتره و
 خیرا وی مهزتره . لی مخابن رهمه زان ل نک گه لهک که سان هه یقا
 ئیسراف و خارن و فه خارن و نقستنی و بی کاری و خو مژیلکرن
 ب تشتین بی مفا فه و ئاخفتنا بی مفا فه ،

و ئەف چەندە زیانی ب روژیا روژی گری دکەفیت له ورا شیرەتەک بو روژی گری خو ب خاندنا قورنانی و زکری و باشیی فه موژی بکەت .

س ۹ / ئەری روژی مفایهکی جفاکی ههیه ؟

ج / بەلی گەلەک مفاییت جفاکی ههنه ژوان ههست پیکرنا مروفی کو ئەو مللەتەکی ئیگرتهی نه ههمی پیکفه ل دهمەکی روژی دگرن و فتاری پیکفه دکەن و مروفی ههیی و زهنگین بیرا خوو ل نیعمەتین خودی دئینن و دەستی هاریکاری بو فهقیرو بی حالان درێژ دکەن .

س ۱۰ / ئەری چ یا باشه بو روژی گری ئەو بکەت یان خوو ژی دیر کەت؟

ج / یا باشه بو روژی گری کو ئەو گەلەک عیبادەتی بکەت و خو ژ ههمی تشتین خراب و ئەوین نههیا وی ژی هاتینه کرن خو دیر بکەت. و لا زمه ل سهه وی پاراستنا تشتین واجب بکەت و خو دیر کەت ژ تشتین حهرام، کرنا ههه پینج نفیژین فهرز ل وهختی وان ب جهماعەت و هیلانا درهوی و غهیبهتی غشی و حیلا و ریبایی و ههه

کارەک یان گوتهکا حهرام پیغه مبههه دبی ژیت ﷺ
(مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ

وَشْرَابَهُ)) [بوخاری ومسلم فه دگوهین]. ئەو کەسی گوتهن و کریارا درهوی

نه هیلیت خودی چ منهت پی نینه کو خو برسی و تیهنی کەت بو وی، چونکی مبههست ژ روژی هیلانا کارو کریاریت نه دروسته دگەل ئەو تشتین روژی پی دکەفیت .

س ۱۱ / نهری کیشانا گهلهک خوینی دی بیته نه گهری شکاندنا روژی؟
 ج / کیشانا گهلهک خوینی نه گهر وهکی وی بیت نهوا بو (حیجامی)
 چیدبیت ژ بی هیزیا لهشی و ههوجه بونا خارنی ل فی دهمی روژی
 دی کهفیت نهما نه گهر خوین دهرکهفیت ژ لهشی مروفی بی دستئ
 وی وهکی برینهکی و گهلهک خوین ژئ دهرکهفیت نهفا هنی چ زیان
 نینه ژ بهر کو نه ب هسکرنا مروفی یه .

س ۱۲ / کیشانا هندهک خوینی بو فهحسهکی یان خوینی بدهته نیکی
 دی ب ریکا (تهبهروعی) د روژا رهمه زانی دا نهری روژی دکهفیت
 یان نه ؟

ج / نه گهر مروفی هندهک ژ خوینی ژ لهشی وی هاته کیشانی و چ
 زیان ب لهشی وی نه کهفن فیجا چ بو فهحسی بیت یان بو کهسهکی
 بیت روژی پیناکهفیت ب فی رهنگی . نهما نه گهر خوین دا و نهف
 دانا خوینی زیانی بگههینته لهشی وی روژی دی پی کهفیت وهکی
 خین بهردانی (الحجامه) . ناچیبیت بو مروفهکی نهو خینی بدهت و
 نهو یی ب روژی بیت روژی هکا فهرز تی نه بیت نه گهر کاودانهکی
 (حالهتهکی) پیتهقی نه بیت دفی دهمی دا نهو دی روژیا خو خوت و
 خینی دت و پشتی ب دوماهیک هاتنا رهمه زانی دی وی روژی بو
 خو قهزاکت .

س ۱۳ / حوکمی بکار ئینانا سیواکی بو روژی گری پستی نیقرو
چهوانه ؟

ج / بکار ئینانا سیواکی بو روژی گری سونه ته چ بهری نیقرو بیت
یان پستی نیقرو بیت چونکی گوتنیت پیغه مبهری ﷺ دفی کاودانیدا
ب رهنگه کی گشتی هاتینه و نه گوتیه بهری نیقرو یان پستی نیقرو
بو روژی گری چینابیت به لکو یا گوتی سیواکی بکار بینن ل ههمی
دهما ژ وان دهما (بهری دهست نفیژ شیشتنی) (بهری نفیژی)
(بهری ژور کهفتنا مالی) (بهری خاندنا قورنائی) (وهختی ژ خهو
رابینیی) (و ههر دهمی بیهنا نه خوش ژ دهفی مروقی بییت)
پیغه مبهر ﷺ دبیژیت ((السَّوَّاءُ مَطَهَّرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ)) [بوخاری
فه دگوهیزیت] سیواک پاقریه بو دهفی و نه گهره بو رازیبونا خودی
تعالا: وگوت ﷺ ((لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لِأَمْرَتِهِمْ بِالسَّوَّاءِ عِنْدَ كُلِّ
صَلَاةٍ)) [بوخاری و موسلم فه دگوهیزن]. و د ریوایه ته کا دی دا لدهف نیمام
مالکی ((عِنْدَ الْوُضُوءِ)) نه گهر من قیا با ئومه تا خو بهر زه حمه تی
بیخیم دا فهر مانا وان کهم ب کار ئینانا سیواکی بهری ههر دهست
نفیژه کی یان بهری ههر نفیژه کی .

س۱۴ / حوکمی روژی گرتنا نه ساخی و موسافری چی یه ؟
 ج / خودی ته عالا دبیرت ﴿ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾ [البقرة ۱۸۵] ونه وی
 نه ساخ بیت یان د سه فهری دا بیت بو وی هه یه نه و روژی بیت خو
 بخوت ل وی دهمی و پشتی رده زانی و ل دهمی نه ساخ ساخ دبیت
 و مسافر د زفریته فه هه ردووک دی بو خو قه زاکن و خودایی مه زن
 دقیت ل سه ره هه و بسانه هی بکته ونه قیت ل سه ر وه ب زحمته
 بیخیت و دوو رهنگی نه ساخا بیت هه یه ؟

۱. نه و کسه نه ساخیا وی یابه رده وام بیت وهک : (سرطان) هینگی
 روژی ل سه ر وی نینه چونکی ساخون یادویره بو وی کسه وی نه و
 دی روژی بیت خو خوت لی پیش هه ر روژه کی فه دی زادی دته
 مسکینه کی ، و مروفی دان عه مر وهک پیره میر و پیره ژن و بیت
 شیانی روژیا نه بن پیش هه ر روژه کی فه دی مسکینه کی تیرکته ،
 وهکی (نه نه سی کوری مالکی) دهمی بناق سالفه چوی و شیانی روژی
 گرتنی نه ماین نه وی پیش هه ر روژه کی فه فه قیره ک تیردکر .

۲. ئەو كەسێ نەساخیا وی یا بەر وەخت بیت:

۱ - روژی ل سەر وی بزەحمەت نینە و چ زیانی لی ناکەت ، بیتقی یە ئەو روژیی خۆ بگریت .

ب - روژی ل سەر وی بزەحمەتە بەس چ زیانی ناگەهینتی یا باش ئەو ئەو روژی نەگریت و ئەو دەستیریا خودی دایێ وەرگریت ب نەگرتنا روژیا، و دلوقانیی بخوو ببەت.

ج - ئەوی روژی زیانی لی دکەت حەرامە ل سەر وی ئەو روژیی بگریت، چونکی روژی دێ بیتە ئەگەری زیانی ل سەر لەشی وی و خودای مەزن گوتیە ﴿ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴾ [النساء ۲۹] : ((هوین نەفسیت خوو نەکوژن خودی بوو وە دلوقان کارە)) و پیغەمبەر ﷺ دبیژت ((لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ)) [ئین ماجە فەدگوھیزیت] ((زیانی نەگەهینە خو و نەگەهینە کەسەکی دی)).

★ مروفی نەخوش کەنگی دی هەست ب نەخوشیی کەت ؟

ئەو بخو دی هەست ب نەخوشیی کەت دەمی ئەو دبیینت ل سەر لەشی وی نەخوشی پەیدا بو یان ژێ نوژدارەکی راستگو بیژیتی : روژی دی زیانی گەهینتە لەشی تە ، روژیا نەگرە ، ئەف نەخوشە ئەگەر نەخوشیا وی یا بەردەوام (مزمەن) نەبیت ئەو دی وان روژیا خوت وی دەمی یی نەخوش و پستی ساخ دبیت دی جارەکا دی بو خو وان روژا قەزا کەت ئەو پت وی خارین ل رەمەزانی .

★ مروقی د ودغهری دا (مسافر) دوو جورن :

- ۱ - ئەو کەسی ودغهری بکەت مەبەستا وی رهقین بیتن ژ روژی وی دەمی نا چیبیت ئەو روژی بخوت خو ئەگەر ئەو مسافر ژی بیت .
- ۲ - ئەو کەسی ودغهری بکەت و مەبەستا وی نە رهقینه ژ روژی گرتنی سی رهنگن :

أ - روژی ل سەر وی گەلەك یا ب زەحمەت بیت هینگى حەرامە ل سەر وی ئەو روژی بگریت ژبەر کو پیغەمبەر ﷺ د فەکرنا (فتح) مەککەهێ دا یی ب روژی بو و سوحبەت گەهشە وی کو خەلك توشی زەحمەتەکا مەزن بون ب ئەگەرئ گرتنا روژی و چافی وان یی ل فەرمانا پیغەمبەری ئینا پیغەمبەری داخازا ترارەکی ئافی کر پشتی ئیشاری و روژیا خو خار و چافی خەلکی ل وی بو هاتە گوتنی بو وی ھندەك خەلك ییت ماین ب روژی پیغەمبەری گوت : ((ئەقیت ھەنی ئەون ئەوین بی ئەمرییا شەریعەتی کرین)) .

ب - ئەو کەسی مسافر یی روژی ل سەر وی نە گەلەکا ب زەحمەت بیت هینگى وی حەقی ھەی روژی بخوت ھندی ئەو ل سەر سەفەری بیت و روخسەتا خودی بو خو وەرگریت و دلوقانیی ب نەفسا خو ببەت .

ج - ئەو کەسی روژی ل سەر ب زەحمەت نەبیت ئەو دی یا ژ ھەردووکا ب ساناهیت ل نک وی ئەو دی وی کەت چ گرتنا روژی یان خارنا وی خودی تەعالا دبیزت :

﴿ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾ [البقرة ۱۸۵] و نهغه ژکاری
 پیغه مبهری بویه وهکو هاتی د صه حیجا موسلمی دا ژ نه بو دهر دانی
 گوتی نه م دهر که تین دگهل پیغه مبهری ده هیفا رهمه زانی دا د دهمه کی
 گه له کی گهر م دا و که سه ک دناف مه دا نه بو وی ب روژی ژبلی
 پیغه مبهری و عبد الله کوری رها وحی .

مه عنا وی مسافر یی ب که هیفا خویه هندی نه و نه زفریته باژی ری
 خو چ روژی بخوت یان بگریت به لی گرتنا وی باشتره نه گهر زیان نه
 گه هیتی .

س ۱۵ / حوکمی بکارئینانا به خاخی بو نه خوشیا ره بوی ؟

ج/ بکارئینان به خاخی دروسته بو روژی گری چ روژیا رهمه زانی بیت
 یان هر روژیه کا دی ژ بهر کو هندیکه نه ف به خا خیه ناگه هیه ته
 مه عیده ی به لکو دگه هیه ته بوریت هه وای وان فه دکت بو ب سانا هی
 کرنا بیهن هه لکی شان ی .

س ۱۶ / حوکمی شیشتنا ددانا ب فرجه ی مه عجینی و بو روژی گری ؟

ج/ بکارئینانا مه عجینی ددانا بو روژی گری د رهمه زانی دا و غه یری
 رهمه زانی دروسته نه گهر نه گه هیه ته مه عید ی وی به لی یا باشتر نه وه
 نه و بکار نه ئینیت دهمی نه و یی ب روژی چونکی دی بیته نه گهر ی
 چونا خارا ئافی بو مه عید ی وی بی کو نه و هه ست پی بکه ت ژ بهر فی

چهندی پیغه مبهری ﷺ گوته لقیطی کوری صه بوره ی [خودی ژی رازی بیت]:

((بَالِغٍ فِي الْأَسْتِشْقِ، إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَائِمًا)) [نه بو داوود فه دگوهریزیت].
 گه لهك ئافى بكه دفنا خو تى نه بيت نه گهر تو یى ب روژى
 بى) چونكى دى بيته نه گهرى چونا ژورا ئافى بو مه عیده ی .

س ۱۷ / نه رى ئاف تیوهردانا ده فى روژى دئىخیت ؟

ج / نه فى چه نده نه یا دروسته ئاف تیوهردانا ده فى بو ده ست نقيزى
 فه رزه چ مروفى ب روژى بيت يان یى بى روژى بيت ژبه ر خودى
 تعالا دبىزیت ﴿فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ﴾ [المائدة ۶] و یا زانایه ئاف
 تیوهردان بو ده فى و دفنى دگهل سه رو چافايه به لى یا باش نینه گه لهك
 ئافى د ده فى و دفنا خو و مرده ت ده مى نه و یى ب روژى ژبه ر ه دیسا
 لقيطى كورى صه بوره ی [رازى بونا خودى لى بيت] گوت: كو پيغه مبه رى
 ﴿كُوتَى﴾ ((أَسْبِغِ الْوُضُوءَ، وَخَلَّلْ بَيْنَ الْأَصَابِعِ، وَبَالِغٍ فِي الْأَسْتِشْقِ،
 إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَائِمًا)) [نه بو داوود و ترمذى فه دگوهریزن] .

جان ده ست نقيزى خو بشو ناف تبلیت خو فه ماله ب ئافى ، ئافى بكه
 دفنا خو گه لهك تى نه بيت نه گهر تو یى ب روژى بو ی .

س ۱۸ / بكارئینانا قه ترا چافى و دفنى و گوهى بو روژى گرى ؟

ج / قه ترا دفنى نه گهر گه هشته مه عیده ی روژى پى دكه فیت ژبه ر
 ه دیسا لقيط كورى صه بوره ی نه و بورى و هندیکه قه ترا چافى یه
 وهكى بكار ئینانا كلئ چافى یه و روژى پى ناکه فیت و هه روه سا قه ترا
 گوهى روژى پى ناکه فیت .

س۱۹ / نهری دل رابون روژی دئیخت ؟

ج/ نهگه مروفه کی ب دهستی خو دلّ خو راکر وهکی (تلا خو بکته دهگه وریا خودا) هینگی روژیا وی دکه فیت ، ژ خو نهگه ربی دهستی وی دلّ وی رابو نهغه هنگی روژیا وی ناکه فیت ژ بهر حه دیسا نه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی ل بیت] پیغه مبهری ﷺ گوتی: ((مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيْءُ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قِضَاءٌ وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمْدًا فَلْيَقْضِ)) [نیمامی ترمذی فه دگوهیزیت] . نهو کهسی دل رابونا وی شیا وی هنگی نهو روژیا خو قهزا ناکهت روژیا وی یا دروسته و نهو کهسی دلّ خو راکر ب دهستی (عمداً) بلا روژه کی قهزاکهت .

س۲۰ / هاتنا خوینی ژ پدییت کهسه کی نهری روژی پی دکه فیت ؟

ج/ نهو خوینا ژ له شی مروفی دهر دکه فیت ژ نهگه ری ددانی یان قهرستنا خوینی ژ دفنی یان ههر برینه کا ژ مروفی پهیدا دبیت روژی پی ناکه فیت به لی نابیت نهف خوینه بگه هیته مه عیده ی .

س۲۱ / ئینانا دهر ددانی نهری روژی پی دکه فیت ؟

ج/ ئینانا دهر وهلکیشانا ددانی روژی پی ناکه فیت .

س۲۲ / ئہری کسہکی ئافا شہوہتی ب دستئ خو ئینا خار
(استمناء) یان ب ماچی کرنئ ئہری روژی پی دکہفیت و کہفارت ل
سہر وی کہسی ھہیہ ؟

ج/ئہگہر کہسہکی ئافا خوب دستئ خو ئینا خار (العادة السریة)
(استمناء) یان ب ماچی کرنا ژنکا خو ئافا وی ہاتہ خار ھینگئ روژی
پئ دکہفیت و لازمہ ل سہر وی پیش وی روژی قہ روژیہکی قہزا
کہت بہئ چ کہفارت ل سہر وی نینہ چنکی کہفارت بہس بو وی
کہسی یہ ئہوی دچیتہ نقینا ژنکا خو (الجماع) و ھہر و ہسا پیٹھیہ
ل سہر ئہو تہوبہ بکہت ژ فی کارئ حہرام .

س۲۳ / ئہو کہسی دمئ یئ نستی ب جہنابہت کہت و ئہو یئ ب
روژی ئہری روژیا وی یا دروستہ ؟
ج/ بہئ روژیا وی یا دروستہ چنکی جہنابہت (الإحتلام) روژیئ
نائیخیت و نہ ب حہس کرنا مروفی یہ و ئہو کہسی نستی بیت
قہلہم ل سہر وی دھیٹہ راکرن .

س۲۴ / ئہری تام کرنا خارنئ روژی پی دکہفیت؟
ج/ روژی ب تام کرنا خوارنئ ناکہفیت ئہگہر ژ حہفکی نہبوریت
بہئ یا باشہ فی کاری نہکہت ئہگہر یئ پیٹھی نہبیت .

ریدانیت پهیدا بوین ل هه یقا رده مەزانی

➤ ژ سالا ١ حەتا ٢٤ ژ ھنارتنا پیڤه مبهری ﷺ بو خەلکی (بهری هيجرەتیی) قورئان یاھاتیە خواری .

➤ سالا ١٠ ژ ھنارتنا پیڤه مبهری ﷺ بو خەلکی (بهری هيجرەتیی) مامی پیڤه مبهری ﷺ ئەبو طالب یی مری ویا زانایە کو مرنا وی ل سەر کوفری بو ژ بەرکو وی ئیمان ب پیڤه مبهری ﷺ وئسلامی نەئینات بو ، ژبەر فی چەندی ژکافران تیتە هەژمارتن .

➤ ١٠ - ١٠ ھ ھنارتنا پیڤه مبهری ﷺ بو خەلکی (بهری هيجرەتیی) ژنکا پیڤه مبهری ﷺ خەدیجا (خودی ژئی رازی بیت) کچا خوێلیدی چویە بەر دلوقانیا خودی .

➤ ١٧ - ٢ ھ رویدانا شەری بەدرا مەزن بویە ، ١٤ موسلمان شەھید بوینە ژ وان ٦ قورەیشی بون ، و ژ ئەنصاریا ٨ بون ٥ ژ وانا ئەوسی بون و ٣ ژ وانا خەزرج بون (رازی بونا خودی ل ھەمیان بیت)، و ژ کافرا ٧٠ کوشتی بون .

➤ ٢ ھ روقیە (خودی ژئی رازی بیت) کچا پیڤه مبهری ﷺ چویە بەر دلوقانیا خودی .

➤ ١٥ ھ حەسەنی کوری عەلی (خودی ژئی رازی بیت) یی ژ دایک بوی ، و پیڤه مبهری زەینەبا کچا خوزەیمی ھیلالی (خودی ژئی رازی بیت) خاستیە و فەگواستیە .

- ۲۰ - ۸ هـ فه کرنا باژیری مه که هی بویه .
- ۳ - ۱۱ هـ فاطیما (خودی ژئی رازی بیت) کچا محمدی ﷺ دهیکا
ههردو شیرا حهسه ن و حوسهینی (خودی ژ ههردووان رازی بیت) چویه
به ر دلوفانیا خودی .
- ل دهسپیکا ههیشی ژ ساللا ۳۲ هـ عه باسی (خودی ژئی رازی بیت) مامی
پیغه مبهری بابی خهلیفیّت عه باسیان چویه به ر دلوفانیا خودی .
- ۱۷ - ۴۰ م ئیمام عهلی (خودی ژئی رازی بیت) یی شهید بوی .
- ۹۲ هـ هه ریما ئه ندهلوس یا هاتیه فه کرن ژ لای طارقئ کوری
زیادی (خودی ژئی رازی بیت) فه .
- ۴۲۸ هـ ابن سینا حوسهینی کوری عبدالله کوری حهسه نی (خودی
ژئی رازی بیت) چویه به ر دلوفانیا خودی ، خودانی گه لهك پهرتوکا
د فهلسه فی و طوبی دا .
- ۵۹۷ هـ ابن الجوزی کو عبدالرحمنی کوری بابی حهسه نی عهلی
(خودی ژئی رازی بیت) یه ، فه قیه زان و تهفسیر زان و موحه دسی
بناف و دهنگ چویه به ر دلوفانیا خودی .

بخیر بچیت هه یقا رهمه زانی

گه لی خوشک و براییت روژیگر : وهکی مه ل دهسپیکئی گوتی (کهنگی دئی بیته رهمه زان پاشی رهمه زان هات و بنیشی بو و پاشی بدوماهیك هات و مه گوت ئه فه چه زی رهمه زانا مه خلاس بوو و ئه فروکه میهفانی عهزیز یی کارئی خوو دکهت و خاترا خوو ژمه دخازیت و ئهم وی نابینی نه فه هتا سالا بهییت به لی پسیار لقییری ئه فه یه : ئه ری کیژ ژمه دئی مینیتته ساخ چه تا سالا بهییت؟؟ مه ته لا رهمه زانی بیرا مه ل ژییی مه دئینته فه ، کو دهمی مروفی بجویک پاشی هییدی هییدی مه زن دبیت هه تا کو دبیته زهلام پاشی به رهف ژیی پیراتیی فه دچیت هه تا کو دمريت ، و عیسا یی کوری مه پیه می ﷺ دبیزیت (شهف وروژ دوو خزینه نه بوو مروفی، ئه فان ههردوو خزینا مروفی دئی تژی کهت بکارو کریاریت خو بییت باش یان بییت خراب). فیجا بلا ئهم شهف و روژی تژی کهین برازی بونا خودی بگوه داری و عه بدینیا وی فه ، مروفه کی گوته چاکه کی : شیرته کی لمن بکه ، وی گوت: تو باش بزانه کو شهف و روژی یی کاری لته دکهن ، فیجا توو کاری دواندا بکه .

نه خوزیا وی کهسی ئه وی رهمه زان بسهردا هاتی و وی کهسی کاره کی باش تیدا نه کری ، یا هاتیه فه گوه استن ژ ئه بو هورهیره ی [رازی بونا خودی لی بیت] گوت : ((أن رسول الله ﷺ صعد المنبر فقال : (آمین آمین خودی) قيل : یا رسول الله إنك حين صعدت المنبر قلت : آمین آمین آمین

قال : (إن جبریل أتاني فقال: من أدرك شهر رمضان ولم يغفر له فدخل النار فأبعده الله قل: آمين فقلت: آمين ومن أدرك أبويه أو أحدهما فلم يبرهما فمات فدخل النار فأبعده الله قل: آمين فقلت: آمين ومن ذكرت عنده فلم يصل عليك فمات فدخل النار فأبعده الله قل: آمين فقلت: آمين)) [ئیبن خوزیمه و ئیبن حیان فه دگوهیزن]

کو پیغه مبهەر چاره کئی چو سهر مینه بهری وسی جارا لیدی ئیک گوتی ئامین پشتی ژ مینه بهری هاتی هاری مه بسیار ژی کر مه گوتی: ئه ی پیغه مبهری خودی ته نه فروکه تشته ک کر ته چ جارا وه نه کربو گوت: جبریل هاته نک من وگوته من بیژه ئامین من ژی گوتی ((ئامین)) (ئه ی محمد هر که سی رهمه زان بهردا بهیته وگونه هیته وی ژینه چن وئه و بچته جه نه می، خودی وی که سی دیر بکهت ژ رهحما خو، گوت بیژه ئامین، من گوت: ئامین، ئه ی محمد هر که سی ب دایک و بابیته خورا بگه هیته لده می پیراتیان وان ههردووکا یان ئیک ژوان وئه ف که سه باشی دگهل واندا نه کهت وئه و که سه بمریت و بچته جه نه می و خودی ئه و که سی بقی رهنگی دیر بکهت ژ رهحما خو،

بیژه ئامین، من گوت: ئامین، ئه ی محمد هر که سی نافیهته لنک بهیته گوتن وئه و صه له واتا نه ده ته سهر ته وئه و بمریت و بچیهته جه نه می، خودی فی که سی دیر بکهت ژ رهحما خو و بیژه امین من گوت امین).
و معنا امین ئانکو یاره بی فی دوعایی بجهینه، خودی مه بیاریزیت

ژقی نفرینی ئەوا دوو باشتین چیکرییت خودی کو (محمد پیغمبر ﷺ و جبریل قاسدی خودی) لغان سی توخمه مروفا دکهن . گه لی روژی گریت موسلمان بلا ئەم سوز و پهیمانیت خو نه شکینین ئەویت لدهسپیکا رهمه زانی مه د گهل خودی گوتین بته و بی ونه کرنا گونه ها و بجه ئینانا ئەرک و فهرمانییت وی ، بلا ئەم وهک وی ژنکا کیم عاقل نه کهین ئەوا له که هی و مه ته ل پی دهینه گوتن، ئەوا کو ل سپیدی تاکو ئی فاری ته فنی خوو دریست و مکوم دکر و پاشی ته فنی خوو هه می فه دکره فه پستی وی زهحه مه تا وی پی شه د بر. خودی دقورئانی دا دبیژته مه : (ئهی گه لی خودان باوهره هین وهک فی ژنکی نه بن پستی وه باشی کرین وهه یفا خوو یا رهمه زانی ب دورستاهی و بی گونه ه وه بوراندی پستی هینگی به ره ف گونه ها و ریکییت شهیتانی فه بچن و وهک فی ژنکی نه کهن) ﴿ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْفُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴾ ﴿ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَفَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴾ [النحل

ژیددیریت ته ف پهرتوکه ژى هاتیه نقیسین

- ١ - قورئانا پیروز .
- ٢ - تهفسیرا ب سانه هی (وهرگیران ماموستا ته حسین نیراهیم دوسکی) .
- ٣ - پهرتوکیڼ هه دیسا وهک : (صحیجا بوخاری و موسلم) (سونهنا ترمذی وئهبو داوودی ونه سائی و ئبن ماجه ی) (مسندا ئیمامی ئه حمهد) و (مسندا بزاری) .
- ٤ - صحیح وصایا الرسول ﷺ - سعد یوسف ابو عزیز .
- ٥ - گوڤارا (الفجر) یا ئیسلامی ٥٣ پرسیار لدور فقهی روژیی به رسف دانا زانایى مهزن (ابن عثیمین) خودی رحمی پی بهت .
- ٦ - دروس رمضان وقفات للصائم یا ماموستا (سلمان بن فهد العوده) .
- ٧ - بابتهی جگار کیشانى محاضرا ماموستا (تحسین ابراهیم دوسکی) بدهست کاری فه .
- ٨ - کتابا الوجیز فی فقه السنة والکتاب العزیز (عبد العظیم بن بدوی) .
- ٩ - زیددباری گه لهک پهرتوک ونامییت دی لدور قی بابتهی ، وخودی خیرا هه میان بنقیسیت

دوماهیك

ل دوماهییی نەز هیقیی ژ خودی مهزن د خوازم کو فی کاری ژ مه قه بویل بکهت و بکهته د تهرازییا خیرییت من و دایک و بابیت من و ساخ و مرییت من وهمی موسلمانان دا ، وبکهته مفایهک بو مللهتی من یی کوردی موسلمان کو پتر ل دینی خو شاره زابین ، و خیرا ههمی هاریکارو پشته فان و خوانده فانا بنقیسیت ، یا خودی هه کهر هاریکه ریهک و پشته فانیهک هه بیت ژ لایی ته فه یه ، وهه کهر کیماسیهک و ته خسیرهک هه بیت ژ لایی منه و ژشهیتانیه ، و نهز خوو بته دپاریزم ژ شهیتانی. یا خودی توو روژی و نقیژ و عیبادهتی مه قه بیل بکهی.

یا خودی توو دلوفانیی وردهما خوو بسهر مه دا ببارینی.

یا خودی توو گونه هیت مه و دهیک و بابیت مه و ساخ و مرییت مه ژی ببهی.

یا خودی توو خاندنا قورئانی ژمه قه بیل بکهی و بکهیه به ره فان و سیبه ر بوو مه لقیامه تی .

یا خودی توو لهشی مه ب ناگری جههنه می نه سوژی .

یا خودی توو به حشتا خوو یا فیردهوسی برزقی ههمی موسلمانا بکهی. یا خودی توو مه نه کهیه عیبادهت که رییت رهمه زانی بتنی ، نه ویت بتنی لهه یقه کی ته دنیا سن .

﴿ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴾ وَسَلَامٌ
﴿ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ناقه روك

لاپه ر	بابه ت	ژ
٤	پيشگوتن	.١
١٠	پيناسهك بوو روژي	.٢
١٢	رهمه زان هه يقا توبه دارا نه	.٣
١٧	راوه ستيانهك دگهل گوتنا خودي تهعالا: ﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ ﴾	.٤
٢٠	دگهل پيغه مبهري (سلاف لي بن) د رهمه زاني دا	.٥
٢٦	رهمه زان هه يقا دوعا و داخازيا نه	.٦
٣٠	زهلامي موسلمان د رهمه زاني دا	.٧
٣٤	ژنا موسلمان د رهمه زاني دا	.٨
٢٨	خي را روژي گرتني	.٩
٤٥	د رهمه زاني دا ده رگه هي ت به حشتي تينه فه كرن	.١٠
٥٢	د رهمه زاني دا ده رگه هي ت جه نه مي تينه دائي خستن	.١١
٥٥	د رهمه زاني دا شه يطان تينه گري دان	.١٢
٥٩	سيواك د رهمه زاني دا	.١٣
٦٣	رهمه زان هه يقا خو زه حمه ت داني يه	.١٤
٦٧	خه لك و روژي	.١٥
٨٠	دهه كين دو ماهيكا رهمه زاني	.١٦

٨٣	شہقا پیروز و ب بها (لیلۃ القدر)	١٧
٨٨	فتره (زکاة الفطر)	١٨
٩٢	دگهل جهژنی (مع العيد)	١٩
٩٧	عومرہک درہمہزانی دا	٢٠
١٠٠	روژیئت سوننت (صیام التطوع)	٢١
١٠٥	ئہو رۆژین رۆژی گرتن تیدا نہ دورست	٢٢
١٠٨	خهلہتیین رۆژی گرا	٢٣
١١٤	رہمہزان دہلیقہکہ بوو ہیلانا جگاری	٢٤
١٢٥	چہند پرسیار و بہرسقہک ل دور فقہی رۆژی	٢٥
١٤٠	ریدانیئت پھیدا بوین ل ہہیقا رہمہزانی	٢٦
١٤٢	بخیر بجیت ہہیقا رہمہزانی	٢٧
١٤٥	ژیدہریت ئەف پەرتوکە ژێ ہاتیہ نقیسین	٢٨
١٤٦	دوماہیک	٢٩
١٤٨	ناقہروک	٣٠